

FOLKETINGET

Europaudvalget

Referat af 3. europaudvalgsmøde

Mødedato: fredag den 13. oktober 2023

Tidspunkt: kl. 08.45

Sted: vær. 2-133

Dagsorden

Den 12. oktober 2023

- L 1. Drøftelse af tema for høring i efteråret

- FO 2. Forslag til forordning om gennemsigtighed og integritet i forbindelse med miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige (ESG) vurderingsaktiviteter
Forelæggelse ved økonomiministeren
– *Nyt forhandlingsoplæg*
KOM (2023) 0314
KOM (2023) 0314 – Bilag 2 (samlenotat)
EUU alm. del (20231) – Bilag 42 (kommenteret dagsorden)
KOM (2023) 0314 – Bilag 3 (notat om forhandlingsoplæg)

- FO 3. Direktivforslag om bekæmpelse af misbrug af postkasseselskaber til skatteformål
Forelæggelse ved økonomiministeren
– *Nyt forhandlingsoplæg*
KOM (2021) 0565
KOM (2021) 0565 – Bilag 3 (samlenotat)
EUU alm. del (20231) – Bilag 42 (kommenteret dagsorden)
KOM (2021) 0565 – Bilag 4 (notat om forhandlingsoplæg)

- 4. Rådsmøde nr. 3975 (økonomi og finans) den 17. oktober 2023
Forelæggelse ved økonomiministeren
EUU alm. del (20231) – Bilag 42 (kommenteret dagsorden)

3. europaudvalgsmøde 13/10 2023

5. Europaudvalgets nye beretning af 29. september 2023
Orientering ved udenrigsministeren
EUU alm. del (20222) – Bilag 768 (beretning om Folketingets prioritering af EU-sager og tidlig inddragelse af fagudvalg og Europaudvalget)
EUU alm. del (20231) – Bilag 4 (brev fra udenrigsministeren vedr. beretningen)
6. Rådsmøde nr. 3979 (almindelige anliggender) den 24. oktober 2023
Forelæggelse ved udenrigsministeren
EUU alm. del (20231) – Bilag 42 (kommenteret dagsorden)
7. Rådsmøde nr. 3978 (udenrigsanliggender) den 23. oktober 2023
Forelæggelse ved udenrigsministeren
EUU alm. del (20231) – Bilag 42 (kommenteret dagsorden)
- FO 8. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om foranstaltninger til styrkelse af solidariteten og kapaciteten i Unionen til at opdage, forberede sig og reagere på cybersikkerhedstrusler og -hændelser
Forelæggelse ved forsvarsministeren
– *Nyt forhandlingsoplæg*
KOM (2023) 0209
KOM (2023) 0209 – Bilag 3 (samlenotat)
EUU alm. del (20231) – Bilag 42 (kommenteret dagsorden)
KOM (2023) 0209 – Bilag 4 (notat om forhandlingsoplæg)
- FO 9. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om fælles regler til fremme af afhjælpning af varer og om ændring af forordning (EU) 2017/2394, direktiv (EU) 2019/771 og (EU) 2020/1828 (Right to repair-direktivet)
Forelæggelse ved justitsministeren
– *Nyt forhandlingsoplæg*
KOM (2023) 0155
KOM (2023) 0155 – Bilag 2 (samlenotat)
EUU alm. del (20231) – Bilag 42 (kommenteret dagsorden)
KOM (2023) 0155 – Bilag 3 (notat om forhandlingsoplæg)

3. europaudvalgsmøde 13/10 2023

- FO 10. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv (EU) 2015/413 om fremme af grænseoverskridende udveksling af oplysninger om trafiksikkerhedsrelaterede færdselslovsovertrædelser (CBE-direktivet)
Forelæggelse ved justitsministeren
– *Nyt forhandlingsoplæg*
KOM (2023) 0126
KOM (2023) 0126 – Bilag 2 (samlenotat)
EUU alm. del (20231) – Bilag 42 (kommenteret dagsorden)
KOM (2023) 0126 – Bilag 3 (notat om forhandlingsoplæg)
EUU alm. del (20222) – Bilag 589 (udvalgsmødereferat side 920, senest behandlet i EEU 26/5-23)
11. Rådsmøde nr. 3976 (retlige og indre anliggender) den 19.-20. oktober 2023
Forelæggelse ved justitsministeren
EUU alm. del (20231) – Bilag 42 (kommenteret dagsorden)
- FO 12. Kommissionens forslag til forordning om emballage og emballageaffald
Forelæggelse ved miljøministeren
– *Nyt forhandlingsoplæg*
KOM (2022) 0677
KOM (2022) 0677 – Bilag 19 (samlenotat)
EUU alm. del (20231) – Bilag 42 (kommenteret dagsorden)
KOM (2022) 0677 – Bilag 20 (notat om forhandlingsoplæg)
KOM (2022) 0677 – Bilag 18 (præsentationer fra Europaudvalgets høring)
EUU alm. del (20222) – Bilag 589 (udvalgsmødereferat side 914, senest behandlet i EEU 26/5-23)
- FO 13. Forslag om revision af luftkvalitetsdirektiverne 2004/107/EC og 2008/50/EC
Forelæggelse ved miljøministeren
– *Nyt forhandlingsoplæg*
KOM (2022) 0542
KOM (2022) 0542 – Bilag 5 (samlenotat)
EUU alm. del (20231) – Bilag 42 (kommenteret dagsorden)
KOM (2022) 0542 – Bilag 6 (notat om forhandlingsoplæg)
KOM (2022) 0542 – Bilag 4 (præsentation fra foretræde i EEU 15/9-23 ved Exodraft)
EUU alm. del (20222) – Bilag 628 (udvalgsmødereferat side 1063, senest behandlet i EEU 14/6-23)

3. europaudvalgsmøde 13/10 2023

- FO 14. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentet og Rådets forordning om bæredygtig anvendelse af plantebeskyttelsesmidler og om ændring af CAP-forordningen (EU) 2021/2115 (EU) nr. 995/2010
Forelæggelse ved miljøministeren
– *Nyt forhandlingsoplæg*
KOM (2022) 0305
KOM (2022) 0305 – Bilag 5 (samlenotat)
EUU alm. del (20231) – Bilag 42 (kommenteret dagsorden)
KOM (2022) 0305 – Bilag 6 (notat om forhandlingsoplæg)
Rådsmøde 3966 – Bilag 2 (skriftlig forelæggelse af 25/7-23)
EUU alm. del (20222) – Bilag 676 (udvalgsmødereferat side 1120, behandlet i EUU 23/6-23)
15. Rådsmøde nr. 3973 (miljø – miljødelen) den 16. oktober 2023
Forelæggelse ved miljøministeren
EUU alm. del (20231) – Bilag 42 (kommenteret dagsorden)
16. Rådsmøde nr. 3977 (landbrug fiskeri – miljødelen) den 23.-24. oktober 2023
Forelæggelse ved miljøministeren
EUU alm. del (20231) – Bilag 42 (kommenteret dagsorden)
17. Rådsmøde nr. 3976 (retlige og indre anliggender) 19. oktober 2023
Forelæggelse ved udlændinge- og integrationsministeren
EUU alm. del (20231) – Bilag 42 (kommenteret dagsorden)
- FO 18. Rådsmøde nr. 3977 (landbrug fiskeri) den 23.-24. oktober 2023
Forelæggelse ved ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri
EUU alm. del (20231) – Bilag 42 (kommenteret dagsorden)
- FO 19. Forslag om foranstaltninger til reduktion af omkostningerne ved etablering af gigabitnet til elektronisk kommunikation
Forelæggelse ved klima-, energi- og forsyningsministeren
– *Nyt forhandlingsoplæg*
KOM (2023) 0094
KOM (2023) 0094 – Bilag 2 (samlenotat)
EUU alm. del (20231) – Bilag 42 (kommenteret dagsorden)
KOM (2023) 0094 – Bilag 3 (notat om forhandlingsoplæg)
EUU alm. del (20222) – Bilag 544 (udvalgsmødereferat side 792, senest behandlet i EUU 12/5-23)

3. europaudvalgsmøde 13/10 2023

20. Rådsmøde nr. 3973 (miljø – Klimadelen) den 16. oktober 2023
Forelæggelse ved klima-, energi- og forsyningsministeren
EUU alm. del (20231) – Bilag 42 (kommenteret dagsorden)
21. Rådsmøde nr. 3974 (transport, telekommunikation og energi – energidelen) den 17. oktober 2023
Forelæggelse ved klima-, energi- og forsyningsministeren
EUU alm. del (20231) – Bilag 42 (kommenteret dagsorden)
- L 22. Eventuelt

Der vedlægges foreløbige oversigter over de under punkter 4, 6, 7, 11, 15-18, 20 og 21 nævnte møder

Praktiske oplysninger:

Hvor intet andet er angivet, afholdes Europaudvalgets ordinære møder for åbne døre. Tilmelding for tilhørere skal ske *senest kl. 12.00 dagen inden mødet* ved Europaudvalgets sekretariat (europaudvalget@ft.dk; tlf. +45 33 37 36 10). Der vil være pladsbegrænsning.

Anvendte forkortelser:

FF =Forventet forhandlingsoplæg
FO =Forhandlingsoplæg
FL =Forventet lukket behandling
L =Lukket behandling

Rådsmøde nr. 3975 (økonomi og finans) den 17. oktober 2023

1. Reform af EU's finanspolitiske regler
 - *Orientering*
 - KOM (2023) 0241, KOM (2023) 0240, KOM (2023) 0242
 - Rådsmøde 3975 – Bilag 1 (samlenotat side 2)
 - EU-note (20222) – E 21 (EU-nyt om reform af EU's finanspolitiske regler)
 - EUU alm. del (20222) – Bilag 627 (udvalgsmødereferat side 1071 FO, forhandlingsoplæg forelagt EEU 14/6-23)

2. Implementering af genopretningsfaciliteten (RRF)
 - *Orientering*
 - KOM (2020) 0408, KOM (2022) 0231, KOM (2023) 0545, KOM (2023) 0555, KOM (2023) 0567, KOM (2023) 0576, KOM (2023) 0574, KOM (2023) 0575
 - Rådsmøde 3975 – Bilag 1 (samlenotat side 28)
 - EUU alm. del (20222) – Bilag 544 (udvalgsmødereferat side 778 FO, forhandlingsoplæg forelagt EEU 12/5-23)
 - EUU alm. del (20222) – Bilag 36 (udvalgsmødereferat side 14 FO, forhandlingsoplæg vedr. REPowerEU forelagt 22/11-22)
 - EUU alm. del (20211) – Bilag 718 (udvalgsmødereferat side 1272, samråd 16/6-21 om Danmarks konvergensprogram)
 - EUU alm. del (20201) – Bilag 401 (udvalgsmødereferat side 1098 FO, forhandlingsoplæg vedr. genopretningsfaciliteten forelagt 16/6-20)

3. Økonomiske og finansielle konsekvenser af Ruslands invasion af Ukraine
 - *Orientering*
 - KOM (2023) 0338
 - KOM (2023) 0338 – Bilag 3 (beslutningsreferat fra EEU-mødet 29/9-23 om finansiel assistance til Ukraine)
 - Rådsmøde 3975 – Bilag 1 (samlenotat side 44)

4. Rådskonklusioner om international klimafinansiering
 - *Orientering*
 - Rådsmøde 3975 – Bilag 1 (samlenotat side 50)

5. Afrapportering fra IMF og G20-møder 11.-14. oktober 2023
 - *Orientering*
 - Rådsmøde 3975 – Bilag 1 (samlenotat side 55)
 - Rådsmøde 14/7-23 – Bilag 2 (skriftlig forelæggelse vedr. rådsmøde økofin 14/7-23)

6. Eventuelt

3. europaudvalgsmøde 13/10 2023

7. Siden sidst

Dagsordenspunkt 1, 2 og 5 hører under Økonomiministeriets ressort.

Dagsordenspunkt 3 hører under Finansministeriet.

Udenrigsministeriet og Økonomiministeriets ressort.

Dagsordenspunkt 4 hører under Finansministeriet og Økonomiministeriets ressort.

Rådsmøde nr. 3979 (almindelige anliggender) den 24. oktober 2023

1. Forberedelse af møde i Det Europæiske Råd den 26.-27. oktober 2023 (udkast til konklusioner)
 - *Politisk drøftelse*
 - Rådsmøde 3979 – Bilag 1 (samlenotat side 2)
 - Det Europæiske Råd 29-30/6-23 – Bilag 5 (udkast til konklusioner)
 - Det Europæiske Råd 26-27/10-23 – Bilag 2 (udkast til retningslinjer for konklusioner)
- UDG 2. Lovgivningsmæssig programmering – Kommissionens arbejdsprogram for 2024
 - *Præsentation/ Udveksling af synspunkter*
 - Rådsmøde 3979 – Bilag 1 (samlenotat side 4)
3. Den landespecifikke retsstatsdialog
 - *Politisk drøftelse*
 - KOM (2023) 0800
 - Rådsmøde 3979 – Bilag 1 (samlenotat side 6)
- * 4. Den demografiske værktøjskasse
 - *Præsentation/ Politisk drøftelse*
 - Rådsmøde 3979 – Bilag 1 (samlenotat side 8)
5. Spansk anmodning om at ændre Forordning 1/1958 om Rådets sprogregime
 - *Status*
 - Rådsmøde 3979 – Bilag 2 (supplerende samlenotat)
6. Eventuelt
7. Siden sidst

Alle dagsordenspunkterne hører under Udenrigsministeriets ressort.

* Dagsordenspunktet forventes ikke forelagt mundtligt

Rådsmøde nr. 3978 (udenrigsanliggender) den 23. oktober 2023

1. Ruslands aggression mod Ukraine

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3978 – Bilag 1 (samlenotat side 2)

EUU alm. del (20222) – Bilag 757 (beslutningsreferat fra EUU-mødet 22/9-23
vedr. militær bistandsfond for Ukraine)

Rådsmøde 3965 – Bilag 2 (skriftlig forelæggelse af rådsmøde
udenrigsanliggender 20/7-23)

2. Armenien/Aserbajdsjan

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3978 – Bilag 1 (samlenotat side 4)

3. Eventuelt

4. Siden sidst

Dagsordenspunkterne hører under Udenrigsministeriets ressort.

Rådsmøde nr. 3976 (retlige og indre anliggender) 19.-20 oktober 2023

- * 1. Rådsafgørelse om ændring af Europa-Parlamentet og Rådets afgørelse 1313/2023/EU om EU's civilbeskyttelsesmekanisme
– *Fremskridtsrapport*
KOM (2023) 0194
Rådsmøde 3976 – Bilag 1 (samlenotat)
2. Bekæmpelse af grænseoverskridende kriminalitet, særligt smugling af migranter
– *Meningsudveksling*
Rådsmøde 3976 – Bilag 2 (samlenotat side 3)
3. (Evt.) Forordning om forebyggelse og bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn
– *Delvis generel indstilling*
KOM (2022) 0209
Rådsmøde 3976 – Bilag 2 (samlenotat side 6)
KOM (2022) 0209 – Bilag 8 (formandskabets kompromistekst vedr. forslaget)
KOM (2022) 0209 – Bilag 6 (udtalelse fra Rådets Juridiske Tjeneste)
EU-note (20211) – E 42 (EU-note om bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn online)
KOM (2022) 0209 – Bilag 7 (beslutningsreferat fra EUU-mødet 15/9-23)
4. Forebyggelse af online radikaliserings af mindreårige: status og næste skridt
– *Meningsudveksling*
Rådsmøde 3976 – Bilag 2 (samlenotat side 28)
5. Direktiv om harmonisering af visse aspekter af insolvensretten
– *Politisk drøftelse*
KOM (2022) 0702
Rådsmøde 3976 – Bilag 2 (samlenotat side 33)
6. Ruslands aggression mod Ukraine: Kampen mod straffrihed
– *Statusdrøftelse*
Rådsmøde 3976 – Bilag 2 (samlenotat side 39)
EUU alm. del (20222) – Bilag 343 (udvalgsmødereferat side 480, senest behandlet i EUU 3/3-23)

3. europaudvalgsmøde 13/10 2023

7. Retligt samarbejde med Latinamerika om bekæmpelse af organiseret kriminalitet
Rådsmøde 3976 – Bilag 2 (samlenotat side 45)
 - a) EU-CELAC-topmøde den 17.-18. juli 2023 (opfølgning)
– *Statusdrøftelse*
 - b) Europa og Latinamerika program for bistand mod transnational organiseret kriminalitet
(fremtidigt projekt "EL PacCTO 2.0")
– *Statusdrøftelse*
8. Indsats for at forbedre effektiviteten og kvaliteten af retssystemerne
– *Meningsudveksling*
KOM (2023) 0800
Rådsmøde 3976 – Bilag 2 (samlenotat side 48)
9. Rådskonklusioner om digital styrkelse og grundlæggende rettigheder
– *Godkendelse og meningsudveksling*
Rådsmøde 3976 – Bilag 2 (samlenotat side 52)
10. Schengenområdets generelle tilstand ("Schengen-Rådet") Schengen Barometer
– *Udveksling af synspunkter*
Rådsmøde 3976 – Bilag 3 (samlenotat side 2)
11. Implementering af interoperabilitet
– *Status*
Rådsmøde 3976 – Bilag 3 (samlenotat side 5)
12. Migration- og asylpagten
– *Fremskridtsrapport*
KOM (2016) 0272, KOM (2016) 0467, KOM (2020) 0612, KOM (2020) 0613, KOM (2020) 0610
Rådsmøde 3976 – Bilag 3 (samlenotat side 9)
EUU alm. del (20231) – Bilag 51 (svar på UUI alm. del – svar på spm. 413)
13. Asyl og migration: ekstern dimension
– *Udveksling af synspunkter*
Rådsmøde 3976 – Bilag 3 (samlenotat side)
14. Eventuelt

15. Siden sidst

- a) Forslag til forordning om supplerende procedureregler for håndhævelse af forordning KOM (2023) 0348
KOM (2023) 0348 – Bilag 1 (grund- og nærhedsnotat)

- b) Direktiv om udveksling af oplysninger mellem medlemsstaternes retshåndhævende myndigheder
KOM (2021) 0782

Dagsordenspunkt 1 hører under Forsvarsministeriets ressort.

Dagsordenspunkt 2-10 samt punkt 15 a) hører under Justitsministeriets ressort.

Dagsordenspunkt 11-13 hører under Udlændinge- og Integrationsministeriets ressort.

* Dagsordenspunkt 1 forventes ikke forelagt mundtligt

Rådsmøde nr. 3973 (miljø) den 16. oktober 2023

1. Kommissionens forslag til revision af Rådets direktiv om rensning af byspildevand (91/271/EØF)
 - *Generel indstilling*KOM (2022) 0541
 - Rådsmøde 3973 – Bilag 3 (samlenotat)

2. Opdatering af EU's NDC for 2030
 - *Vedtagelse*Rådsmøde 3973 – Bilag 2 (samlenotat)

3. Eventuelt

4. Siden sidst

Dagsordenspunkterne 1 hører under Miljøministeriets ressort.

Dagsordenspunkt 2 hører under Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets ressort.

Rådsmøde nr. 3977 (landbrug fiskeri) den 23.-24. oktober 2023

- FO
1. Kommissionens forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2024 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande i Østersøen og om ændring af forordning (EU) 2023/194 for så vidt angår visse fiskerimuligheder i andre farvande
 - *Politisk enighed*KOM (2023) 0492
 - Rådsmøde 3977 – Bilag 1 (samlenotat side 2)
 - KOM (2023) 0492 – Bilag 2 (notat om forhandlingsoplæg)
 2. Forberedelse af årsmøde i Den Internationale Kommission for bevarelse af Tunfiskebestanden i Atlanterhavet (ICCAT)
 - *Udveksling af synspunkter*Rådsmøde 3977 – Bilag 1 (samlenotat side 14)
 3. Markedssituationen for landbrugsvarer
 - *Information fra Kommissionen og udveksling af synspunkter*Rådsmøde 3977 – Bilag 1 (samlenotat side 17)
 - Rådsmøde 3966 – Bilag 4 (skriftlig forelæggelse af 13/7-23)
 4. Kommissionens forslag til Rådets forordning om åbning og forvaltning af autonome EU-toldkontingenter for visse fiskevarer i perioden 2024-2025
 - *Sagen er ikke på dagsordenen til rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 23.-24. oktober 2023, men forventes vedtaget på et kommende rådsmøde*KOM (2023) 0496
 - Rådsmøde 3977 – Bilag 1 (samlenotat side 22)
 5. Kommissionens forslag om Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fastlæggelse af bevarings-, forvaltnings- og kontrolforanstaltninger, der gælder i området omfattet af konventionen om fremtidigt multilateralt samarbejde i det nordøstlige Atlanterhavsfiskeri, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/1241, Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1224/2009 og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 1899/85 og forordning (EU) nr. 1236/2010
 - *Sagen er ikke på dagsordenen til rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 23.-24. oktober 2023, men forventes vedtaget på et kommende rådsmøde*KOM (2023) 0362
 - Rådsmøde 3977 – Bilag 1 (samlenotat side 26)

3. europaudvalgsmøde 13/10 2023

6. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentet og Rådets direktiv om revision af affaldsrammedirektivet (2008/98/EF)
– *Udveksling af synspunkter*
KOM (2023) 0420
Rådsmøde 3977 – Bilag 2 (samlenotat)

7. Eventuelt

8. Siden sidst

- a) Revision af kviksvølvforordningen
KOM (2023) 0395
- b) Ny forordning om cirkulært design af biler og bilskrot
KOM (2023) 0451
- c) Sag ved EU-Domstolen, hvor Danmark har interveneret (sagsnr. C-311/22)
EUU alm. del (20211) – Bilag 729 (notat om afgivelse af indlæg)

Dagsordenspunkterne 1-5 hører under Fødevarer-, Landbrug- og Fiskeriministeriets ressort.
Dagsordenspunkt 6 hører under Miljøministeriets ressort.

Rådsmøde nr. 3974 (transport, telekommunikation og energi – energidelen) den 17. oktober 2023

1. Forslag til revision af EU's elmarkedsdesign
 - *Generel indstilling*
 - KOM (2023) 0148
 - Rådsmøde 3974 – Bilag 1 (sammenotat)
 - EUU alm. del (20222) – Bilag 628 (udvalgsmødereferat side 1066, senest behandlet i EUU 14/6-23)
 - EUU alm. del (20222) – Bilag 597 (udvalgsmødereferat side 973 FO, forhandlingsoplæg forelagt 2/6-23)
2. Eventuelt
3. Siden sidst

Dagsordenspunktet hører under Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets ressort.

Europaudvalget

Referat af 3. europaudvalgsmøde

Dato: fredag den 13. oktober 2023

Tidspunkt: kl. 08.45

Sted: vær. 2-133

Til stede: Niels Flemming Hansen (KF) formand, Henrik Møller (S), Kim Valentin (V), Karin Liltorp (M), Jens Henrik Thulesen Dahl (DD), Alexander Ryle (LA), Alex Ahrendtsen (DF), Marianne Bigum (SF) og Christian Friis Bach (RV).

Desuden deltog: Økonomiminister Jakob Ellemann-Jensen, udenrigsminister Lars Løkke Rasmussen, forsvarsminister Troels Lund Poulsen og justitsminister Peter Hummelgaard, miljøminister Magnus Heunicke og udlændinge- og integrationsminister Kaare Dybvad Bek, minister for fødevarer, landbrug og fiskeri Jacob Jensen og klima-, energi- og forsyningsminister Lars Aagaard.

L Punkt 1. Drøftelse af tema for høring i efteråret

Punktet blev behandlet for lukkede døre.

FO Punkt 2. Forslag til forordning om gennemsigtighed og integritet i forbindelse med miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige (ESG) vurderingsaktiviteter

– *Nyt forhandlingsoplæg*

KOM (2023) 0314

KOM (2023) 0314 – Bilag 2 (samlenotat)

EUU alm. del (20231) – Bilag 42 (kommenteret dagsorden)

KOM (2023) 0314 – Bilag 3 (notat om forhandlingsoplæg)

Økonomiministeren (Jakob Ellemann-Jensen): Jeg forelægger sagen til forhandlingsoplæg.

Forslaget er ikke på dagsordenen for det kommende ecofinrådsmøde, men der kan muligvis opnås enighed i Rådet senere i år. Jeg forelægger derfor sagen nu med henblik på et rettidigt mandat.

ESG-vurderinger (vurderinger af miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige aktiviteter) anvendes af investorer til at træffe oplyste beslutninger, når de investerer i f.eks. virksomheder. ESG-vurderinger efterspørges også af virksomheder, der ønsker indsigt i risici og muligheder på ESG-området. Det er ofte større virksomheder, som ønsker at blive ESG-vurderet. Det omfatter også nogle store danske virksomheder.

ESG-vurderinger er aktuelt ikke genstand for regulering – hverken i Danmark, i EU eller globalt – og ESG-vurderingen af en given virksomhed kan variere meget mellem de forskellige ESG-vurderingsudbydere. Samtidig kan det være svært for brugerne at opnå indsigt i de data og den metode, der ligger bag en ESG-vurdering, og hvordan ESG-vurderingsudbydere er organiseret og opererer.

Forslaget fastlægger en ramme for, hvordan man kan sikre gennemsigtighed i metoder for udarbejdelse af ESG-vurderinger og god ledelsespraksis samt sikre integritet og modvirke uhensigtsmæssige interessekonflikter hos de virksomheder, som udbyder ESG-vurderinger.

ESG-vurderingsudbydere skal sikre kvalitet og pålidelighed i deres valg af metode til deres ESG-vurderinger, dog uden at der foreskrives brug af en specifik metode. Metoderne skal valideres og vurderes mindst én gang årligt.

Der stilles organisatoriske krav til ESG-vurderingsudbydere, herunder krav om funktionsadskillelse af ESG-vurderingsaktiviteter fra udbydernes andre forretningsområder. Det skal understøtte integritet og imødegå interessekonflikter i ESG-vurderinger.

Forslaget indebærer et fælleseuropæisk tilsyn med ESG-vurderingsudbydere. Den Europæiske Værdipapir- og Markedstilsynsmyndighed (ESMA) får kompetence til at give tilladelser til og føre tilsyn med virksomheder, der ønsker at udbyde ESG-vurderinger i EU. ESMA vil kunne uddelegere tilsynsopgaver til nationale kompetente myndigheder. Som udgangspunkt forventes det at være de nationale finansielle tilsynsmyndigheder.

Regeringen støtter generelt forslaget om en ramme for udbydere af ESG-vurderinger, der kan være med til at sikre ensartede vilkår for sådanne udbydere i EU og dermed også styrke tilliden til indholdet og kvaliteten af vurderingerne.

Det er en prioritet for regeringen, at forslaget får den tiltænkte merværdi, bidrager til bæredygtig finansiering og dermed den grønne omstilling og indeholder en klar ansvarsfordeling mellem den centrale og de nationale myndigheder.

FO Jeg beder udvalget om et mandat, hvor vi fra dansk side

- lægger stor vægt på, at forslaget bidrager til en bæredygtig økonomi samt gennemsigtighed om og tillid til de finansielle markeder og ESG-vurderinger.
- lægger vægt på at fastholde forslagets anvendelsesområde, så det omfatter alle udbydere af ESG-vurderinger, der offentliggøres eller distribueres.
- lægger vægt på et effektivt og proportionalt tilsyn med ESG-vurderingsudbydere, hvor der føres et EU-baseret tilsyn med ESG-vurderingsudbydere i lyset af deres grænseoverskridende karakter.
- lægger vægt på, at krav til funktionsadskillelse hos udbydere af ESG-vurderinger er proportionale i forhold til markedets størrelse og karakteristika.

Karin Liltorp (M): Helt overordnet er det godt og super sympatisk, at man prøver at få styr på området. Der er en god intention med forslaget, men hvordan vil man egentlig sikre sig, at vurderingerne er objektive og tilstrækkelige til, at der ikke kommer penge i vejen? Alle vil jo ønske sig dette grønne mærke. Hvordan undgår man, at firmaer bare kan købe sig til det? Kommer der til at være grænser for, hvor mange grønne mærker man må give?

Christian Friis Bach (RV): Radikale Venstre bakker op om forhandlingsoplægget. Vil regeringen støtte op om initiativer som f.eks. Etisk Handel Danmark, som samler aktørerne i en fælles indsats om at styrke ESG-monitorering, ikke mindst i leverandørkæderne, og dermed lette især de små og mellemstore virksomheders arbejde med ESG – selv om de ikke alle sammen nødvendigvis er omfattet af direktivet?

Vil regeringen overveje at etablere en incitamentsordning for små og mellemstore virksomheder, som virkelig ønsker at bevæge sig i denne retning? Jeg forestiller mig en enkel og administrativt enkel ordning til at belønne virksomheder, som tildes en certificering på ESG-området. De små og mellemstore virksomheder vil nemlig have sværest ved arbejdet, men vi vil jo gerne have dem med på vognen.

Økonomiministeren (Jakob Ellemann-Jensen): Til Karin Liltorp: Der findes virksomheder, som validerer andre virksomheder på forskellige områder, f.eks. ISO (Den Internationale Standardiseringsorganisation) samt forskellige revisionselskaber og kreditvurderingsinstitutter. Forslaget er en anerkendelse af det nye marked for ESG-vurderinger. Virksomhederne efterspørger det, fordi deres kunder efterspørger det. Regulering er ikke et mål i sig selv, men det er nødvendigt, hvis vi skal have tillid til ESG-vurderingerne, og på den måde får vi dannet en ramme, inden for hvilken virksomhederne kan operere. Tilliden til revisionserklæringer, ISO-certificeringer osv. fordrer, at den, der sætter sit stempel, er bemyndiget til at gøre det. Selskaber som f.eks. Det Norske Veritas (DNV) lægger hovedet på blokken på, at man kan stole på en given virksomhed. At skabe grundlag for den tillid er formålet med forslaget, og jeg håber, man kan komme i mål med det.

Det er et spirende forretningsområde, hvor flere store – typisk amerikanske – virksomheder

som Moody's, Morning Star og Standard & Poors, som også har andre forretningsområder, byder sig til. I det lys vil et af emnerne for drøftelsen være den nødvendige funktionsadskillelse, som f.eks. revisionsfirmaer har. Her må man ikke revidere og samtidig yde forskellige former for konsulentbistand for den samme virksomhed, da der ellers er risiko for, at de skaber forretning for sig selv. Jeg siger ikke, at nogen kunne finde på at gøre det, men vi har brug for, at integriteten er sikret også ad den vej.

NOT Til Christian Friis Bach: Det vil nok være at bevæge sig for langt ind på erhvervsministerens område, hvis jeg kaster mig ud i den dialog. Jeg oversender et skriftligt svar efter at have drøftet spørgsmålet med erhvervsministeren. Jeg kan dog sagtens se hensigtsmæssighederne i det. At man på den måde kan opdyrke en skov af vurderingsleverandører, tror jeg, markedet simpelt hen kommer til at efterspørge helt af sig selv, fordi rigtig mange kunder nok vil efterspørge det fra virksomhederne.

Kim Valentin (V): Der er virkelig brug for, at vi gør noget på området, så det er godt, at forslaget snart skal behandles. I et høringssvar skriver Finans Danmark, at der er risiko for, at ESG-vurderingsudbydere uden for EU kan undgå at blive ramt af reguleringen. Det kan skabe ulige konkurrencevilkår, og derfor vil jeg bede ministeren om at være opmærksom på dette i forhandlingerne.

Forsikring & Pension fremfører i et andet høringssvar, at mulighederne for at lave priskonkurrence bliver begrænset, hvis man blander sig for meget i prissætningen. Derved ødelægger man udbuddet og konkurrencen på markedet, og konkurrencen er jo det, der i sidste ende skaber en ordentlig sammenhæng mellem pris og kvalitet. Det må ministeren også gerne være opmærksom på i forhandlingerne.

Marianne Bigum (SF): Socialistisk Folkeparti støtter regeringens tilgang til forslaget. Jeg kan godt forstå, at en rådgiver skal have penge for sit arbejde, men hvordan kommer man med denne prismodel til at kunne tage højde for, at nogen kan sælge en mere favorabel vurdering end andre? Jeg siger ikke, at nogen kunne finde på det, men det er en risiko. Der er store pengesummer på spil, og det betyder meget for et selskab at få en god vurdering, når det bliver et klart konkurrenceparameter.

Christian Friis Bach (RV): Forslaget henvender sig især til dem, der vil tilbyde sig som rådgivere. Jeg støtter rammeværket om bæredygtighed, sociale forhold og ledelsesmodeller, som vi lægger ned over virksomhederne. Det er en vigtig transformation af den private sektor. Min bekymring ved forslaget er de uheldige konsekvenser, det kan få. For det første bliver det rigtig dyrt for nogle virksomheder at købe sig til rådgivning fra de store rådgivningsvirksomheder. For det andet bliver de små og mellemstore virksomheder snart presset ud af markedet, fordi de ikke kan leve op til det samme som de store, og forbrugerne vil kunne se, at de ikke har de samme vurderinger. For det tredje vil mange virksomheder ikke længere handle med f.eks. Afrika, fordi man ikke har de samme vurderinger der, og man derfor ikke vil kunne gennemskue f.eks. arbejdsforholdene.

Vi skal derfor undersøge muligheden for at iværksætte initiativer, som inden for en overskuelig prisramme kan hjælpe virksomheder med at komme i mål. I den forbindelse er det et uheldigt signal at sende, at regeringen skærer Etisk Handel Danmark og Videnscenter for bæredygtige værdikæder ud af finansloven, samtidig med at man opbygger dette rammeværk. Her kunne man faktisk

have sikret prisbillig rådgivning til virksomheder samt leverandørkæder i det globale syd. Jeg anerkender ministerens svar, min hensigt var bare at påpege muligheden for at belønne virksomheder, hvis de opnår f.eks. en B-Corp-certificering – en udbredt certificering, som ikke er så dyr. Og en belønning på f.eks. 25.000 kr. kunne de så bruge på den rådgivning, de havde brug for undervejs. Det ville være en enkel måde at gøre det på, og så kunne man få mange flere virksomheder med på denne vigtige dagsorden.

Karin Liltorp (M): Christian Friis Bach siger utrolig mange kloge ting. En af bekymringerne går ud på, at de store virksomheder jo er superglade for EU-reguleringer, fordi de har ressourcerne og mulighederne for at leve op til dem, mens de små og mellemstore virksomheder risikerer at blive presset ud. Jeg synes derfor, det ville være smukt at arbejde for en ordning, som giver de mindre virksomheder nemmere vej til at opnå certificering ved at sikre, at de ikke skal ofre det halve budget på det.

Økonomiministeren (Jakob Ellemann-Jensen): Som Kim Valentin fremhæver, er der en risiko for, at virksomheder fra lande uden for EU kan underbyde deres europæiske konkurrenter, men deres vurderinger vil jo samtidig have en anden validitet. Forslaget handler om at indføre et regelsæt for udbydere af ESG-vurderinger inden for EU, og hvis man ikke har den autorisation, vil det alt andet lige være en anden ydelse, man tilbyder. Med al respekt for begge parter er der forskel på en regnskabsmedarbejder og en revisor og på, hvis underskrift man lægger til grund for årsregnskabet.

Det vil der også være her, men ESG-udbydere uden for EU vil på forskellig vis kunne opnå den samme tilladelse til at udbyde vurderingerne, f.eks. ved en såkaldt ækvivalensafgørelse, hvor man får tilladelse til at operere i et tredjeland på baggrund af Kommissionens vurdering af, at tredjelands regler for ESG-vurderinger svarer til de europæiske. Det kan også ske via en særlig validering, hvor man får valideret den ydelse, man leverer, på samme måde som de europæiske udbydere. Mindre udbydere kan også få en anerkendelse af, at de lever op til reglerne for ESG-vurderinger, men da de ikke bliver underlagt tilsyn, er validiteten af deres vurderinger også en anden.

Jeg har noteret mig synspunkterne og de kloge bemærkninger om udbud.

Til Marianne Bigum: Den bekymring er netop baggrunden for forslaget, og jeg deler den. Jeg anerkender, at der ikke er nogen mistænkeliggørelse af nogen parter i det, men hvad nu, hvis man sælger en mere positiv vurdering? Der er behov for en regulering af markedet, så det ikke er det vilde vesten, man opererer i. Jeg er med på, at det ikke kan sammenlignes en til en med revisorer og regnskabsmedarbejdere, men hvis man som valideringsinstitut lægger navn og stempel til, at noget er o.k., så regner vi med, at det er o.k. Hvis vi så finder ud af, at man har fiflet med det, mister man sin mulighed for at bedrive den type forretning.

Til Christian Friis Bach: Det risikerer at blive dyrt for mange virksomheder – så meget desto større grund at indføre reguleringen af, hvilken ydelse der bliver solgt. Jeg deler bekymringen om, at det bliver dyrt, hvis virksomheder både skal have revisorfortegning, ESG-vurdering, ISO-certificering osv. Det skal brugere og forbrugere være opmærksomme på. Det vil indebære risici, bl.a. for at man begynder helt at undgå at handle med parter med uigennemskuelige leverandørkæder. Men i min optik kan det så være en konkurrenceparameter. Andre konkurrenceparametre kan så være ESG-vurderinger. Det må være op til kunden at tage stilling til det i sidste ende.

3. europaudvalgsmøde 13/10 2023

Det er godt også at få Radikale Venstres prioriteter i forbindelse med finanslovsforhandlingerne, som ellers ikke bliver ført i Europaudvalget, men i den røde bygning ved siden af denne. Belønningsmodellen må vi tage under finanslovsforhandlingerne. Tak for at tænke ud af boksen.

Formanden (Niels Flemming Hansen): Jeg kan konkludere, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Dansk Folkeparti har ytret sig imod det.

FO Punkt 3. Direktivforslag om bekæmpelse af misbrug af postkasseselskaber til skatteformål

– *Nyt forhandlingsoplæg*

KOM (2021) 0565

KOM (2021) 0565 – Bilag 3 (sammenotat)

EUU alm. del (20231) – Bilag 42 (kommenteret dagsorden)

KOM (2021) 0565 – Bilag 4 (notat om forhandlingsoplæg)

Økonomiministeren (Jakob Ellemann-Jensen): Der kan muligvis opnås enighed om sagen i Ecofin-rådet senere i 2023, så det er for at udvise rettidig omhu, at forhandlingsoplægget bliver forelagt i dag.

Forslagets overordnede formål er at imødegå skatteundgåelse via postkasseselskaber. Forslaget introducerer således en række rapporteringskrav for selskaber m.v. Kravene skal identificere postkasseselskaber, der primært har et skatteformål og ikke økonomisk eller forretningsmæssig substans.

Forslaget opdaterer også direktivet om administrativt skattesamarbejde, så skattemyndigheder skal udveksle oplysninger om postkasseselskaber med de øvrige EU-lande. Kommissionens oprindelige forslag indebærer en række skattemæssige konsekvenser, hvis en enhed blev kategoriseret som et postkasseselskab.

Fra dansk side har vi arbejdet for at fastholde et ambitiøst direktiv dels med robuste kriterier for økonomisk eller forretningsmæssig substans for at få identificeret postkasseselskaberne, dels med klare skattemæssige konsekvenser for postkasseselskaber.

Hovedparten af EU-landene har imidlertid arbejdet for at reducere omfanget af omfattede selskaber og for mere fleksible substanskriterier. Hovedparten af EU-landene har af forskellige årsager arbejdet for at udvande direktivets skattekonsekvenser for de pågældende selskaber.

Det seneste kompromisforslag indebærer, at konsekvensen ved at være et postkasseselskab er, at sådanne selskaber ikke kan opnå adgang til fritagelse for kildeskat på udbytter m.v., som betales mellem forbundne selskaber på tværs af EU-lande, og som normalt er fritaget for kildeskat i medfør af EU-regler.

Det er vurderingen, at det seneste forslag ikke vil medføre en markant styrkelse af mulighederne for at imødegå skatteundgåelse eller -unddragelse ved brug af postkasseselskaber i Danmark. Det skyldes, at Danmark allerede i dag har et effektivt værn mod skatteundgåelse ved brug af postkasseselskaber, og forslaget ventes ikke i nævneværdig grad at opfange yderligere postkasseselskaber.

Det er dog muligt, at direktivet vil være et nyttigt redskab for andre EU-lande, som ikke i samme grad fokuserer på at bekæmpe denne form for skatteundgåelse eller -unddragelse.

Regeringen støtter aktivt forslag, der bidrager til at modgå grænseoverskridende skatteundgåelse og udhuling af EU-landenes selskabsskattebase. Regeringen er enig i, at multinationale selskabers

brug af postkasseselskaber med henblik på at omgå eller undgå beskatning er et centralt grænseoverskridende problem, der aktivt og målrettet skal imødegås.

FO Regeringen beder udvalget tilslutte sig et mandat, hvor vi fra dansk side

- lægger vægt på, at der med udgangspunkt i formandskabets udkast til kompromisforslag opnås enighed om en løsning i forhold til strenge kriterier for minimumssubstans og skattemæssige konsekvenser, som er så ambitiøs som muligt.
- lægger vægt på, at de valgte løsninger skal være effektive og under alle omstændigheder mindst muligt omkostningstunge for Skatteforvaltningen og erhvervslivet.

Regeringen går på dette grundlag aktivt ind i de videre forhandlinger og forventer – selv om vi gerne havde set et mere ambitiøst forslag – at kunne acceptere et kommende kompromis, som kan opnå generel tilslutning.

Marianne Bigum (SF): Socialistisk Folkeparti støtter regeringens forhandlingsoplæg. Det er rigtig godt, at Danmark ønsker et ambitiøst direktiv med klare skattemæssige konsekvenser. Direktivet er et godt eksempel på Rådets manglende ambitionsniveau for bekæmpelse af skattely. Med det spanske formandskabs kompromisforslag og i forhandlingerne har der været tale om en udvanding, der imødekommer en række mindre ambitiøse lande. Det bekymrer os. Selvfølgelig er det godt, at Danmark går foran, men pointen er jo, at hele EU skal med.

Danmark bør ikke støtte den spanske totrinstilgang. Det ville være at afvige fra den traditionelle danske linje i Rådet om at være blandt de mest ambitiøse lande, bl.a. med hensyn til bekæmpelse af skattely. Burde man ikke i stedet forhandle videre på den eksisterende tekst? Kan resultatet af yderligere udvanding ikke blive, at forslaget barberes ned til det rene ingenting og trækkes tilbage af Kommissionen, og ville det ikke være et tilbageslag for muligheden for at bekæmpe skattely? Hvad er sandsynligheden for, at det sker?

Christian Friis Bach (RV): Jeg er tilsvarende bekymret for udvandingen af det oprindelige forslag. Jeg er glad for, at regeringen har presset på for, at det skulle blive endnu stærkere. En stor del af problemet er, at man ikke skal indsende dokumentation for at have krydset af, at man ikke er et postkasseselskab. Man kunne gøre det offentligt, hvorvidt en virksomhed havde krydset det felt af. På den måde ville alle kunne se det og stille tvivl ved eventuelt manglende dokumentation. Det er vigtigt med åbenhed i implementeringen af direktivet – at kunne tilgå de oplysninger, som virksomheder sender til skattemyndigheder. Kunne man forfølge det?

Økonomiministeren (Jakob Ellemann-Jensen): Jeg er meget enig i de gode kommentarer. Bekymringen angår netop udvandingen. Vi er altid ambitiøse på det her område. Jeg tror, der i Danmark er et bredt politisk ønske om, at EU som fællesskab skal være ambitiøse på området. På mange måder er det en grænseoverskridende sag. Set i forhold til udgangspunktet er man nået langt. For 10 år siden var det ikke muligt at hente skatteoplysninger om selskaber overhovedet, så udviklingen går den rigtige vej. Jeg deler dog utålmodigheden og ønsker, at det skal gå hurtigere. Ulykkeligvis er det heller ikke på dette område tilstrækkeligt at have ret for at få ret. Derfor skal vi fra dansk side skubbe på og have et højt ambitionsniveau.

Vi har også hørt, men har ikke kunnet validere rygter om, at forslaget bliver trukket tilbage, hvis det bliver for udvandet. Hvis ikke vi er ambitiøse i den slags sager, og forslaget bliver udvandet, er

der jo en risiko for, at det ikke giver mening at vedtage det. Så vidt mener jeg dog ikke vi er. Der er stadig noget, der skubber i den rigtige retning, om end det ikke er lige så langt, som Danmark vil have det.

Christian Friis Bach spørger ind til, hvordan man egentlig bekæmper problemet i dag. I Danmark har man i flere år haft fokus på det, muligvis større fokus end i andre lande. Vi har haft de såkaldte retmæssig ejer-sager (beneficial owner), hvor postkasseselskaber er blevet forsøgt udnyttet til at undgå kildeskat. Her går de danske værneregler ud på, at Skatteforvaltning har fået medhold ved domstolene i, at bestemmelserne om fritagelse fra kildeskat efter moder-/datterselskabsdirektivet eller rente-/royaltydirektivet ikke fandt anvendelse, fordi man ikke anser postkasseselskaberne for at være beløbenes retmæssige ejere, da de bliver ført videre til skattelylande.

Direktivet forventes ikke at have en effekt på muligheden for at sanktionere og opdage selskaberne, når det er i Danmark.

Direktivet ser desværre ikke ud til at få den åbenhed, som Christian Friis Bach efterspørger.

Christian Friis Bach (RV): Når man slår virksomheder op i CVR-registeret, kan man bl.a. se juridiske ejere og reelle ejere. Kunne man ikke bare føje til de oplysninger, hvorvidt selskabet var godkendt og anerkendt for ikke at være et postkasseselskab? Selskabet skal jo krydse af, at det ikke er et postkasseselskab. Hvis man kunne tilgå de oplysninger, ville det være muligt for andre at drage dem i tvivl.

Økonomiministeren (Jakob Ellemann-Jensen): Sådan er det ikke i øjeblikket, og det er ikke en del dette direktiv. Hvis det blev vurderet til at kunne være en fordel, ville det være stærkt hensigtsmæssigt, at det skete på fælleseuropæisk basis og ikke var en lokal løsning.

Formanden (Niels Flemming Hansen): Jeg kan konkludere, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Theresa Scavenius har ytret sig imod det.

Punkt 4. Rådsmøde nr. 3975 (økonomi og finans) den 17. oktober 2023

EUU alm. del (20231) – Bilag 42 (kommenteret dagsorden)

Økonomiministeren (Jakob Ellemann-Jensen): Alle sager er til orientering. Af tidshensyn vil jeg ikke nævne sagerne om de økonomiske konsekvenser af Ruslands krig i Ukraine og opfølgning på IMF- og G20-møder 11.-14. oktober 2023. Jeg henviser generelt til samlenotatet, og udvalget kan naturligvis spørge til sagerne.

1. Reform af EU's finanspolitiske regler

– *Orientering*

KOM (2023) 0241, KOM (2023) 0240, KOM (2023) 0242

Rådsmøde 3975 – Bilag 1 (samlenotat side 2)

EU-note (20222) – E 21 (EU-nyt om reform af EU's finanspolitiske regler)

EUU alm. del (20222) – Bilag 627 (udvalgsmødereferat side 1071 FO,
forhandlingsoplæg forelagt EUU 14/6-23)

Økonomiministeren (Jakob Ellemann-Jensen): Der er løbende tekniske forhandlinger på baggrund af Kommissionens forslag til en reform fra april, og sagen er tidligere drøftet i Europaudvalget. Det er muligt, at formandskabet i forbindelse med ecofinrådsmødet vil fremlægge en form for landingsbane med bud på overordnede linjer i et eventuelt kommende kompromis eller spørgsmål, som der skal tages stilling til, frem mod et kompromis.

En eventuel landingsbane ventes at fastholde nogle af de centrale elementer i Kommissionens forslag, som der generelt synes at være opbakning til. Det gælder bl.a. forslaget om at anvende 4-årige nationale planer med en sti for udviklingen i de offentlige nettoudgifter i en såkaldt tilpasningsperiode, hvorefter gælden skal falde i lande med høj gæld.

Det gælder også forslaget om, at tilpasningsperioden i udgangspunktet er 4 år, men kan forlænges til 7 år, hvis den nationale plan indeholder reformer og investeringer, som bl.a. forbedrer den finanspolitiske holdbarhed og væksten.

Og det gælder forslaget om, at EU skal komme med retningslinjer for udgiftsstierne i lande med underskud over 3 pct. af bnp eller gæld over 60 pct. af bnp, som skal leve op til nogle skærpede krav til finanspolitikkerne.

Derudover vil en mulig landingsbane formentlig pege på de centrale spørgsmål, hvor der generelt er forskellige holdninger i forhandlingerne, og eventuelt nogle mulige løsninger på disse spørgsmål. Det gælder især spørgsmålet om minimumskrav til gældsreduktion for lande med høj gæld og store underskud. Her har en gruppe lande – inklusive Danmark – efterspurgt højere ambitioner og mere konkrete krav end i Kommissionens forslag.

Det gælder også spørgsmålet om kriterier for reformer og investeringer, som et land skal forpligte sig til i sin 4-årige plan, hvis landet skal kunne få en forlænget tilpasningsperiode og dermed lidt lempeligere udgiftslofter og længere tid til at nedbringe sin gæld.

Der vil muligvis også være fokus på nogle institutionelle spørgsmål, herunder hvilken rolle de uafhængige finanspolitiske institutioner skal spille. Der vil endvidere være fokus på spørgsmål relateret til håndhævelsen af reglerne, herunder de nærmere bestemmelser for tildeling af henstillinger, såsom de præcise rammer og de relevante faktorer i vurderingerne af, om landene overholder kravene til underskud og gæld.

Danmark har generelt spillet en konstruktiv rolle i forhandlingerne. Det har vi gjort på baggrund af Europaudvalgets mandat fra 14. juni 2023 om en balanceret reform, der sikrer sunde offentlige finanser i EU-landene. Det betyder bl.a., at vi arbejder for, at reglerne indebærer minimumskrav til styrkelse af de offentlige finanser. Her har vi f.eks. foreslået, at udgiftsstierne i lande med høje underskud og høj gæld skal sikre en mere konkret, målbar og ambitiøs gældsreduktion end Kommissionens forslag. Vi arbejder også for, at forlængede tilpasningsperioder og dermed udskudt gældsreduktion på kort sigt skal indebære krav om reformer, der direkte styrker de offentlige finansers holdbarhed på længere sigt.

Det er som sagt stadig usikkert, om vi skal have konkrete drøftelser af en form for landingsbane på dette ecofinrådsmøde. Vi kommer under alle omstændigheder til at drøfte sagen igen i Ecofin-rådet og her i Europaudvalget.

Kim Valentin (V): Jeg synes ikke, at den måde, man opgør gæld på i de finanspolitiske regler, nødvendigvis giver så fantastisk meget mening. For mig at se opgør man en bruttogæld, idet man ikke for alvor tager stilling til landenes evne til at betale fremtidige regninger. Man tager ikke højde for de kommende forpligtelser og de udskudte skatter. Havde man gjort det, ville Danmark have stået væsentlig bedre med en højere rating i forhold til de andre lande.

Rent finanspolitisk er man jo ude efter at bedømme udviklingen af landenes råderum fremover — hvad der sker, hvis de skal betale al gælden tilbage. Har de plads til at gøre det? Jeg synes ikke, at man for alvor har opfundet et værktøj til at bedømme dem på det rigtige grundlag. Man er simpelt hen nødt til at tage hele balancen med i betragtning, når man foretager kreditvurderingen af dem.

Christian Friis Bach (RV): Er det en dansk mærkeposition at bakke op om en markant styrket rolle for de uafhængige finanspolitiske institutioner? I Danmark holder Det Økonomiske Råd os hele tiden i ørerne, men der mangler en tilsvarende mekanisme i andre lande.

Økonomiministeren (Jakob Ellemann-Jensen): Det er korrekt, at man opgør bruttogælden. Holdningen og efterlysningen af et bedre værktøj er noteret. Det er der en pointe i. Man forsøger at finde en balance ved at gøre planerne realistiske, og hvis muligheden for at forlænge tilpasningsperioden fra 4 til 7 år skal være der, så stiller man nogle effektive krav til det. Set med skandinavisk eller germansk temperament kunne det godt være mere præcist, og kravene kunne godt være hårdere, strammere og stærkere, men vi får desværre ikke altid lov til at ordne tingene på den måde, vi godt kunne tænke os. Jeg er dog enig i betragtningen.

2. Implementering af genopretningsfaciliteten (RRF)

– Orientering

KOM (2020) 0408, KOM (2022) 0231, KOM (2023) 0545, KOM (2023) 0555, KOM (2023) 0567, KOM (2023) 0576, KOM (2023) 0574, KOM (2023) 0575

Rådsmøde 3975 – Bilag 1 (samlenotat side 28)

EUU alm. del (20222) – Bilag 544 (udvalgsmødereferat side 778 FO, forhandlingsoplæg forelagt EUU 12/5-23)

EUU alm. del (20222) – Bilag 36 (udvalgsmødereferat side 14 FO, forhandlingsoplæg vedr. REPowerEU forelagt 22/11-22)

EUU alm. del (20211) – Bilag 718 (udvalgsmødereferat side 1272, samråd 16/6-21 om Danmarks konvergensprogram)

EUU alm. del (20201) – Bilag 401 (udvalgsmødereferat side 1098 FO, forhandlingsoplæg vedr. genopretningsfaciliteten forelagt 16/6-20)

Økonomiministeren (Jakob Ellemann-Jensen): Ecofin-rådet skal godkende reviderede rådsbeslutninger om opdaterede genopretningsplaner fra henholdsvis Portugal, Tjekkiet, Nederlandene, Slovenien og Spanien. Alle planerne indeholder et REPowerEU-kapitel med tiltag, der skal styrke landenes uafhængighed af russiske fossile brændsler.

Kommissionen tildeler en samlet positiv vurdering til hver af de fem planer, herunder i forhold til de fastsatte vurderingskriterier. Det gælder bl.a. kravene vedrørende klimatiltag og »do no significant harm«-princippet samt opfølgning på landeanbefalinger under det europæiske semester.

Det konkluderes ligeledes, at landenes REPowerEU-kapitler generelt ventes at bidrage effektivt til energisikkerheden i EU og diversificering af EU's energiforsyning.

Regeringen kan derfor på basis af det generelle mandat fra Europaudvalget af 12. maj 2023 slutte sig til rådsbeslutningerne, som der ventes bred støtte til i Ecofin-rådet.

Christian Friis Bach (RV): Hvornår forventer ministeren, at Kommissionens godkendelse af den danske reviderede genopretningsplan med REPowerEU-kapitlet kommer?

Økonomiministeren (Jakob Ellemann-Jensen): Kommissionen er i gang med vurderingen af den danske plan. Vi forventer, at det bliver på rådsmødet i november.

3. Økonomiske og finansielle konsekvenser af Ruslands invasion af Ukraine

– Orientering

KOM (2023) 0338

KOM (2023) 0338 – Bilag 3 (beslutningsreferat fra EUU-mødet 29/9-23 om finansiell assistance til Ukraine)

Rådsmøde 3975 – Bilag 1 (samlenotat side 44)

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

4. Rådskonklusioner om international klimafinansiering

– *Orientering*

Rådsmøde 3975 – Bilag 1 (samlenotat side 50)

Økonomiministeren (Jakob Ellemann-Jensen): Ecofin-rådet skal vedtage årlige rådskonklusioner om klimafinansiering forud for COP28 i december. Konklusionerne genbekræfter EU's forpligtelse til at indfri det kollektive mål om at mobilisere 100 mia. dollars årligt til udviklingslandenes klimaindsats og fordoble finansieringen til klimatilpasning fra 2021 til 2025. EU vil samtidig gå konstruktivt ind i forhandlinger om en fond for klimaskabte tab og skader, der blev besluttet på COP27 i 2022. Vi har i Danmark styrket klimabistanden og målrettet indsatsen mod de mest sårbare udviklingslande, der rammes hårdest. Det er godt, at EU trækker i samme retning.

Konklusionerne understreger samtidig behovet for en bredere tilgang til finansiering for at levere på Parisaftalens mål og udviklingslandenes behov. Fra Danmarks og EU's side er det centralt at skabe større fokus på rammevilkår og regulering, der bidrager til at mobilisere grønne investeringer. Det gælder f.eks. udfasning af støtte til fossile brændsler og udbredelse af CO₂-afgifter. Samtidig er det vigtigt at styrke bl.a. de multilaterale udviklingsbankers mulighed for at bidrage med finansiering til klimaindsatsen i udviklingslandene.

Regeringen støtter rådskonklusionerne.

Marianne Bigum (SF): Vil ministeren bruge ecofinrådsmødet til at markere, at vi i Danmark er bekymret for, at vi ikke er på rette kurs med at nå vores 2030-mål og heller ikke med det globale klimamål om at holde temperaturstigningen nede på 1,5 grad?

Kan ministeren bede de EU-lande, som har tilsluttet sig at bidrage med 0,7 pct. af bni til udviklingsbistand, om hurtigt at komme på omgangshøjde, så de kan leve op til vores internationale forpligtelser? Det haster i lyset af den fremtid, vi går i møde.

Christian Friis Bach (RV): Det er nogle rimelig ambitiøse rådskonklusioner, og Radikale Venstre støtter dem. Det er vigtigt, at vi nu har indfriet målet om at mobilisere 100 mia. dollars, men der er et efterslæb fra 2021, hvor beløbet kun blev 82 ud af 100 mia. dollars. Vil regeringen derfor lægge vægt på, at medlemslandene skal betales deres gæld? Vi fik ikke mobiliseret så mange midler, som vi lovede, og derfor bør EU og de enkelte medlemslande prøve at få betalt de penge, som ulandene blev stillet i udsigt, men aldrig har fået.

Vil regeringen på mødet understrege, at tab og skade-midler skal være additionelle i forhold til den eksisterende udviklingsbistand? Det ligger klart i de internationale beslutninger og i det forlig, der er blevet indgået i Danmark.

Økonomiministeren (Jakob Ellemann-Jensen): Man bør ofte og vedvarende udtrykke bekymring for, om det er muligt at opnå 2030-målene. Klimaudfordringerne er vores politiske generations absolut vigtigste opgave. Det står jeg meget gerne ved og gentager i alle fora, hvad enten folk vil lytte til det eller ej.

Bør vi opfordre andre lande til at opfylde deres målsætninger om at bruge 0,7 pct. af bni til udviklingsbistand? Ja. Da jeg for 12 år siden startede i Folketinget som udviklingsordfører, talte vi også

meget om, hvor ulykkeligt det var, at blot en håndfuld lande på verdensplan levede op til 0,7-procentsmålsætningen. Vi er ikke kommet voldsomt meget længere. Forudsætningen for at komme i mål er, at flere lande byder ind. Det er jo ikke, fordi der kommer færre ting at bruge udviklingsbistand på. Det kan vi se i vores nærområder.

Til Christian Friis Bach: Det er vigtigt at nå målet på de 100 mia. dollars. Det er dog først nu, at vi er begyndt at nå det. Der er et efterslæb, og Christian Friis Bach skal have tak for opfordringen om at minde de andre lande om udeståendet.

Jeg tør ikke love, at tab og skader-midlerne skal findes uden for udviklingsbistandspuljen.

5. Afrapportering fra IMF og G20-møder 11.-14. oktober 2023

– *Orientering*

Rådsmøde 3975 – Bilag 1 (sammenotat side 55)

Rådsmøde 14/7-23 – Bilag 2 (skriftlig forelæggelse vedr. rådsmøde økofin 14/7-23)

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

6. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

7. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Punkt 5. Europaudvalgets nye beretning af 29. september 2023

EUU alm. del (20222) – Bilag 768 (beretning om Folketingets prioritering af EU-sager og tidlig inddragelse af fagudvalg og Europaudvalget)

EUU alm. del (20231) – Bilag 4 (brev fra udenrigsministeren vedr. beretningen)

Formanden (Niels Flemming Hansen): Jeg vil gerne kvittere for samarbejdet om den nye beretning som udvalgsformand. Jeg synes, at den er en lille milepæl i vores samarbejde om EU-politikken. Der ligger et grundigt forarbejde bagved, og beretningen tager vigtige skridt med hensyn til tidligere inddragelse af Folketinget og bedre inddragelse af fagudvalgene. Jeg vil også gerne fremhæve de skriftlige forhandlingsoplæg, som gør det lettere for os at inddrage folketingsgrupperne.

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen): Jeg vil gerne takke udvalget for det konstruktive samarbejde om den nye procedureberetning. Beretningen er en milepæl og en kulmination på et langt forløb, der går helt tilbage til sidste folketingsvalgperiode. Den har fokus på, hvordan Folketingets arbejde med EU-forslag kan styrkes. Jeg synes, at missionen er lykkedes så langt, at vi nu har et sæt nye retningslinjer. De skal selvfølgelig også implementeres og efterleves og vise, at de har nytteeffekt i virkeligheden. Folketinget – både Europaudvalget og fagudvalgene – får fremover en større og væsentlig tidligere inddragelse i behandlingen af EU-forslag.

Med den nye beretning i hånden skal regeringen nu foretage en anden planlægning end tidligere. Det er en stor opgave, som regeringen og alle ministerierne har fuldt fokus på. Samtidig går vi ind i en periode i den europæiske politiske cyklus, hvor mange sager skal lukkes inden europaparlamentsvalget næste sommer. Det medfører travlhed for Europaudvalget, men også komprimerede og uforudsigelige forhandlingsforløb i Bruxelles.

Derfor håber jeg, at der fra udvalgets side er forståelse for, at ikke alle ambitioner i den nye beretning kan indfris fra dag et. Det skal ikke forstås som manglende bestræbelser fra regeringens side. Vi gør bestemt, hvad vi kan. Men det er en ærlig forventningsafstemning med jer om de udfordringer, der kan ventes at opstå.

Sidst, men bestemt ikke mindst, vil jeg kvittere for samarbejdet om de nye tiltag, der kan lette arbejdsbyrden for både Folketinget og regeringen. Jeg tror, at dette vil betyde, at drøftelserne i udvalget bedre kan fokusere på de forslag, som har tilstrækkelig politisk tyngde og relevans.

Jeg ser frem til vores fortsat gode og konstruktive samarbejde.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

Punkt 6. Rådsmøde nr. 3979 (almindelige anliggender) den 24. oktober 2023

EUU alm. del (20231) – Bilag 42 (kommenteret dagsorden)

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen): Alle punkter forelægges til orientering.

1. Forberedelse af møde i Det Europæiske Råd den 26.-27. oktober 2023 (udkast til konklusioner)

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3979 – Bilag 1 (samlenotat side 2)

Det Europæiske Råd 29-30/6-23 – Bilag 5 (udkast til konklusioner)

Det Europæiske Råd 26-27/10-23 – Bilag 2 (udkast til retningslinjer for konklusioner)

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen): De vigtigste emner, der forventes drøftet på topmødet, er Ukraine, EU's flerårige finansielle ramme (MFF) for 2021-2027, økonomi, migration og øvrige sager, herunder Serbien-Kosovo, situationen i Mellemøsten samt i Sydkaukasus.

Ruslands krig i Ukraine

Jeg forventer, at drøftelsen både vil fokusere på det akutte og langsigtede behov for støtte. Krigen er også på dagsordenen for Rådet for Udenrigsanliggender (FAC) den 23. oktober 2023, ugen før mødet i Det Europæiske Råd.

Midtvejsrevision af MFF'en

Kommissionen fremsatte i juni 2023 et forslag om en forhøjelse af EU's budget. Der planlægges en overordnet drøftelse i Det Europæiske Råd med det formål at sætte retning for de videre forhandlinger. Jeg forventer, at Det Europæiske Råd vil vende tilbage til emnet i december 2023 med henblik på at nå til enighed om en aftale.

Regeringen støtter etableringen af en Ukraine-facilitet på 50 mia. euro i 2024-2027 og en forhøjelse af rammen for den europæiske fredsfacilitet. Men også andre udfordringer trænger sig på. Bl.a. oplever EU et stigende migrationspres, der kræver indsatser ved EU's ydre grænser, ligesom der er et behov for at styrke europæisk konkurrenceevne.

Regeringen mener, at fokus bør være på at bruge de betydelige midler, der allerede er afsat på EU-budgettet, klogt. Vi skal omprioritere EU-midler, så de målrettes de mest akutte udfordringer, ligesom vi gør i de nationale budgetter.

Økonomi og konkurrenceevne

Jeg forventer, at fokus vil være på energi og industripolitik, der vil ligge i forlængelse af Det Europæiske Råds drøftelser i marts og juni 2023.

Migration

Emnet vil være på dagsordenen i lyset af den store stigning af antallet af irregulære migranter hen over sommeren i en række EU-medlemsstater. Regeringen mener, at det er vigtigt at fastholde fo-

kus på at finde nye løsninger. Det handler bl.a. om at sætte ind, før irregulære migranter når Europa, styrke de ydre grænser og øge udsendelser af dem, der ikke har krav på international beskyttelse. Derudover skal EU indgå flere omfattende partnerskaber med tredjelande.

Konflikter i verden

Endelig vil drøftelserne med sikkerhed også omhandle situationen i Israel og Gaza, hvor lederne vil ønske at sende et stærkt signal i fællesskab. Også konflikten i Nagorno-Karabakh-regionen vil efter al forventning blive berørt.

Se også forelæggelsen under punkt 7.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

UDG 2. Lovgivningsmæssig programmering – Kommissionens arbejdsprogram for 2024

– *Præsentation/ Udveksling af synspunkter*

Rådsmøde 3979 – Bilag 1 (samlenotat side 4)

Punktet var udgået.

3. Den landespecifikke retsstatsdialog

– Politisk drøftelse

KOM (2023) 0800

Rådsmøde 3979 – Bilag 1 (sammenotat side 6)

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen): Der er lagt op til en ny landespecifik drøftelse af de næste fem landekapitler i retsstatsrapporten. Det drejer sig om Danmark, Tyskland, Estland, Irland og Grækenland.

Kommissionen vil først præsentere landekapitlerne for det enkelte medlemsland. Det pågældende medlemsland vil bagefter redegøre for den seneste udvikling i landet. Der vil efterfølgende være mulighed for, at medlemslandene kan engagere sig i dialogen om de enkelte landekapitler og stille spørgsmål til de pågældende medlemslande.

Det er anden gang, Danmark er genstand for den landespecifikke drøftelse, og første gang, siden Kommissionen sidste år introducerede konkrete landespecifikke anbefalinger i rapporterne.

Vi skal ikke drøfte anbefalingerne til Danmark i dybden – her vil jeg henvise til justitsministeren – men Danmark har modtaget fire anbefalinger fra Kommissionen i årets rapport. De drejer sig overordnet om at

- øge ressourcerne hos domstolene.
- indføre regler om såkaldte svingdørssituationer for ministre og lobbyvirksomhed samt sikre kontrol med indberetninger af aktiver af personer i ledelsesfunktioner.
- sikre indsamling af data om korruptionsrelaterede lovovertrædelser.
- fortsætte arbejdet med at revidere offentlighedsloven.

Regeringen tager selvfølgelig anbefalingerne alvorligt, og de er i al væsentlighed forankret hos justitsministeren, og det, der angår partier, er forankret hos indenrigs- og sundhedsministeren. Min opgave på rådsmødet er overordnet at redegøre for opfølgningen på anbefalingerne over for de andre medlemslande.

Hvad angår anbefalingen om at øge ressourcerne hos domstolene foregår der som bekendt aktuelt politiske forhandlinger om en flerårsaftale for domstolenes økonomi for 2024-2027. Regeringen har afsat en betydelig reserve på cirka 1,8 mia. kr. i perioden til brug for forhandlingerne.

Med hensyn til anbefalingen om at indføre regler om svingdørssituationer og lobbyvirksomhed samt kontrol med indberetninger af aktiver er der efter regeringens opfattelse ikke behov for at indføre yderligere lovgivning. Der er i dansk ret i forvejen passende beskyttelse mod bl.a. korruption og inhabilitet. Disse regler omfatter både embedsmænd og ministre.

Hvad angår anbefalingen om indsamling af data om korruptionsrelaterede lovovertrædelser er regeringen ved at se på lignende anbefalinger fra OECD. Endelig arbejder regeringen på at nedsætte en ekspertkomité for det videre arbejde med en revidering af offentlighedsloven.

Jeg forventer en konstruktiv erfaringsudveksling, og at vi fra dansk side får mulighed for at redegøre for retsstatstilstanden i Danmark, dele vores erfaringer og få en ærlig drøftelse om opmærksomhedspunkter. Helt overordnet er bedømmelsen af Danmark meget positiv.

Jeg vil samtidig engagere mig i drøftelserne om de fire andre medlemslande og støtte op om formatet for retsstatsdialogen. Det er vigtigt, at det bliver videreført under fremtidige formandskaber. På den måde kan medlemslandene fortsætte med løbende at se hinanden efter i sømmene og være med til at sikre efterlevelsen af retsstatsprincippet.

Christian Friis Bach (RV): Jeg finder det positivt, at regeringen positivt prøver at imødekomme nogle af anbefalingerne til Danmark under retsstatsdialogen. Det er et godt tegn, i lyset af at Danmark ønsker at styrke retsstatsdialogen, hvis vi også imødekommer nogle af de vigtige anbefalinger, om end nogle kan mene, at de er beskedne.

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen): Vi vil gerne være imødekommende på nogle punkter, og på nogle punkter vil vi gerne imødegå det. Vi forholder os seriøst til det, selv om man må sige, at den overordnede vurdering af Danmark er ekstremt positiv. Danmark bliver fremhævet som et af de mindst korrupte lande i verden, hvilket er en underdrivelse, når Danmark topper Transparency Internationals liste over hvilke af verdens lande, der opfattes som mindst korrupte. Der er ikke så meget at komme efter, men det lidt, der er, skal selvfølgelig tages alvorligt, og det gør vi også.

*

4. Den demografiske værktøjskasse

– *Præsentation/ Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3979 – Bilag 1 (samlenotat side 8)

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

5. Spansk anmodning om at ændre Forordning 1/1958 om Rådets sprogregime

– *Status*

Rådsmøde 3979 – Bilag 2 (supplerende samlenotat)

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen): Den spanske anmodning om at optage catalansk, baskisk og galicisk som officielle EU-sprog blev drøftet på det seneste rådsmøde den 19. september 2023, hvor Spanien fremlagde forslaget. De nævnte i den forbindelse, at de gerne ville finansiere udgifterne forbundet med forslaget og ønskede at fokusere på catalansk i første omgang. Der foreligger ikke nærmere information om, hvordan en sådan eventuel finansiering ville kunne konstrueres.

En bred gruppe af medlemslande udtrykte – ligesom Danmark – behov for yderligere forberedelse og analyse af forslagets konsekvenser, herunder de økonomiske. Det er fortsat regeringens holdning, at forslaget skal behandles og analyseres nærmere, før vi kan tage endeligt stilling til det.

Kim Valentin (V): Det er muligvis en del af en indenlandsk dagsorden. Er der lande, som også har sprog, der tales af mindretal, som har sagt, at de kunne ønske det samme? Det kunne f.eks. være Frankrig med bretonsk eller andre lande, som har mindretalssprog.

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen): Der er ikke nogen tilkendegivelser fra lande med minoritetssprog. Vi vil analysere det og se på, hvad det koster. Der er også en vis reservation, og sagen er ikke bragt videre end den var sidst.

6. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

7. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Punkt 7. Rådsmøde nr. 3978 (udenrigsanliggender) den 23. oktober 2023

EUU alm. del (20231) – Bilag 42 (kommenteret dagsorden)

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen): Alle punkter forelægges til orientering.

1. Ruslands aggression mod Ukraine

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3978 – Bilag 1 (samlenotat side 2)

EUU alm. del (20222) – Bilag 757 (beslutningsreferat fra EUU-mødet 22/9-23
vedr. militær bistandsfond for Ukraine)

Rådsmøde 3965 – Bilag 2 (skriftlig forelæggelse af rådsmøde
udenrigsanliggender 20/7-23)

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen): Drøftelsen vil naturligvis være præget af udviklingen frem mod rådsmødet, men jeg forventer, at der i særlig grad vil være fokus på EU's sikkerhedstilsagn til Ukraine.

Vi har i EU bekræftet, at vi vil støtte Ukraine, så længe det er nødvendigt, og der arbejdes derfor på at udvikle konkrete sikkerhedstilsagn, som sker i sammenhæng med og i opfølgningen på G7-erklæringen. Den blev formuleret i marginen af NATO-topmødet i Vilnius og blev umiddelbart fulgt op af en samlet melding fra de nordiske lande. Der er nu omkring 30 lande, medregnet G7, som har tilsluttet sig initiativet. Det handler om at udstede sikkerhedstilsagn i form af langsigtet støtte til Ukraines selvforsvarsevne, samfundsrobusthed og fremtidige afskrækkelse af Rusland. Der er en modsatrettet ukrainsk forpligtelse på et reformspor, herunder bl.a. så den ukrainske økonomi bliver bæredygtig, og at demokratisk civil kontrol med militæret styrkes.

EU's sikkerhedstilsagn vil komplementere de bilaterale aftaler, som G7-landene og andre vil indgå med Ukraine. Fra EU's Udenrigstjeneste er der lagt op til, at EU's tilsagn kan omfatte både nye og eksisterende initiativer. Det gælder bl.a. donation og fællesindkøb af militært udstyr, træning af ukrainske soldater, øget samarbejde om forsvarsindustri, luftforsvar og efterretninger, minerydning samt informations- og energisikkerhed. Et centralt element er forslaget om at oprette en ny militær bistandsfond for Ukraine på op til 20 mia. euro under den europæiske fredsfacilitet som en delmængde af en større Ukraine-facilitet.

På rådsmødet forventer jeg generel opbakning til det videre arbejde med EU's sikkerhedstilsagn. Der er blandt medlemslandene bred enighed om, at EU skal levere langsigtet og bæredygtig støtte til Ukraine. Der er også generel opbakning til forslaget om at oprette en ny militær bistandsfond for Ukraine under den europæiske fredsfacilitet. Den konkrete beløbsstørrelse kan dog blive genstand for drøftelser.

Fra regeringens side ønsker vi at sikre den nødvendige støtte til Ukraine både nu og på længere sigt. Det er afgørende, at EU forpligter sig flerårigt og viser sammenhold og sikrer løbende, rettidig og langsigtet støtte til Ukraine. Det handler både om at sende et stærkt signal til alle – også til Rusland – om vores fortsatte og urokkelige støtte til Ukraine og om sikre, at alle i EU bidrager til denne støtte i fællesskab. Vi støtter derfor varmt udviklingen af EU's sikkerhedstilsagn. Forslaget om en

3. europaudvalgsmøde 13/10 2023

ny militær bistandsfond er et vigtigt element heri, og det støtter regeringen op om med udgangspunkt i det forhandlingsoplæg, som blev forelagt udvalget den 22. september 2023.

Christian Friis Bach (RV): Jeg vil rose ministeren for at lægge så afgørende vægt på, at Ukraine stadig væk kommer til at fylde meget på mødet. Det kan hurtigt glide lidt i baggrunden, og det er godt, hvis Danmark fortsat lægger stor vægt på det.

2. Armenien/Aserbajdsjan

– Politisk drøftelse

Rådsmøde 3978 – Bilag 1 (samlenotat side 4)

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen): Det handler om konflikten i Nagorno-Karabakh-regionen. Her forventer jeg, at drøftelsen kommer til at handle om EU's handlemuligheder, efter at Aserbajdsjan iværksatte en militær offensiv den 19.-20. september 2023. Det var meget dramatisk, og nu mindre end en måned efter er der ikke ret meget medieomtale. Den verden, vi lever i, fungerer sådan, at der er en følgespot, som kan kaste lys over en konflikt ad gangen. Den 19.-20. september var det Nagorno-Karabach, og så blev lyset fjernet fra Ukraine. Nu er spotten drejet over mod Israel og Gaza, så for nærværende er lyset slukket over Ukraine. Men bagved er der konflikter og problemer alle steder, og de skal adresseres, uanset hvad der mediemæssigt og i den offentlige debat er fokus på. Det er ikke en kritik af nogen eller noget – det er bare en konstatering.

Jeg vil ikke give en lang historisk udredning, men det er vigtigt at have for øje, at der er tale om en kompleks konflikt med lange historiske rødder, hvor ikke mindst beslutninger i sovjettiden og den geografiske nærhed til Rusland spiller ind.

Nagorno-Karabakh er i dag internationalt anerkendt som Aserbajdsjans territorium, men har historisk været domineret af etniske armeniere. Traditionelt har Armenien haft et tæt forhold til Rusland. Efter den seneste blodige konflikt i 2020 forpligtede Rusland sig til at sende fredsbevarende styrker til regionen for at deeskalere konflikten. Samtidig påtog de sig ansvar for at beskytte Lachinkorridoren mellem Nagorno-Karabakh og Armenien for at sikre uhindret adgang til forsyninger ind i området. I lyset af den historiske ansvarsfordeling har EU haft et begrænset handlerum.

Ultimo september skaber en aserbajdsjansk lynoffensiv en ny situation, som også i sig selv udtrykker et geopolitisk skifte i Rusland, der over de seneste år har udviklet et ønske om at have et tættere forhold til Tyrkiet og Aserbajdsjan. Man må konstatere, at det sker på bekostning af Armenien. Rusland har ikke levet op til sit tilsagn om at opretholde fred og sikkerhed og sikre den humanitære korridor. Det har muliggjort det, vi nu har set, og det skal EU nu tage bestik af.

I kølvandet på offensiven har EU først og fremmest haft fokus på at undgå en yderligere eskalering, som kan få kamphandlinger til at blusse op igen. EU arbejder aktivt for konfliktnedtrapning og på at etablere en bæredygtig løsning, der på sigt kan normalisere forholdet mellem Armenien og Aserbajdsjan. Dernæst har EU fokus på at sikre humanitær adgang til regionen og hjælpe nødlidende armeniere. Alle disse initiativer støtter regeringen fuldt op om.

På rådsmødet forventer jeg derudover en drøftelse af, hvordan EU kan udvide samarbejdet med Armenien, ikke mindst i lyset af Ruslands ageren, som gør, at Armenien skifter fokus fra Rusland over mod EU. Det støtter regeringen selvsagt op om.

Endelig forventer jeg, at vi vil drøfte, hvilke tiltag EU kan tage over for Aserbajdsjan som reaktion på den militære offensiv, også for at undgå, at situationen eskaleres yderligere. Det handler om at holde Aserbajdsjan længere ud i strakt arm og trække Armenien tættere på med de mulige værktøjer. Vi mener, det er vigtigt, at EU sender et klart signal til Aserbajdsjan om, at grove menneskeret-

tighedskrænkelser eller overskridelse af Armeniens suverænitet og territoriale integritet er uacceptabelt og vil blive mødt med stærk respons fra EU, og et klart signal til Armenien om et tættere samarbejde.

Christian Friis Bach (RV): Det er en meget tragisk situation med meget store humanitære konsekvenser og en stor flygtningestrøm. Det er selvfølgelig vigtigt, at EU for det første bidrager til at løse den humanitære krise, og for det andet synes jeg, at EU's rolle også må være at se, om man på nogen måde kan få samlet parterne om at tillade en monitoreringsmission inde i Nagorno-Karabakh, så man kan stabilisere situationen, være med til at overvåge eventuelle krænkelser og skabe en vis ro hos den befolkning, der er tilbage i Nagorno-Karabakh. Det kunne enten være gennem OSCE eller gennem EU.

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen): Der har været ret stærke europæiske forsøg på at prøve at forebygge det. Ikke mindst har Det Europæiske Råds formand, Charles Michel, engageret sig dybt i det, og der var på et tidspunkt håbefulde forhandlinger. Der var udsigt til et møde i forbindelse med det uformelle topmøde mellem stats- og regeringscheferne i Granada, hvor tyrkerne meldte afbud i sidste øjeblik. Nu står vi så den situation, at man må være realistisk om, hvad vi kan. Det kan vel sammenfattes til, at vi på den ene side kan lægge pres på Aserbajdsjan med f.eks. sanktionsværktøjet fra værktøjskassen og på den anden side prøve at trække Armenien tættere på os. Jeg tror ikke, at det er realistisk, at EU med den aktuelle situation kunne komme til at spille en rolle på jorden i Nagorno-Karabakh.

3. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

4. Siden sidst

Israel/Palæstina

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen): Situationen i Israel og Palæstina vil rimeligvis også blive genstand for debat oven på Hamas' voldsomme terrorangreb den 7. oktober, selv om det ikke er på dagsordenen endnu. Det er selvsagt en udvikling, som vi er i meget tæt dialog om med vores EU-partnere.

I tirsdags havde udenrigsministerkredsen en virtuel uformel drøftelse af situationen med deltagelse fra alle lande. Bagefter udtalte den høje repræsentant, Josep Borell, at der var bred opbakning fra medlemslandene til EU's tilgang. Den kan opsummeres som fordømmelse af Hamas' angreb, støtte til Israels ret til selvforsvar inden for folkerettens rammer, frigivelse af gidsler, beskyttelse af civile og opmærksomhed på at undgå, at konflikten breder sig i regionen.

Der var også stort fokus på bistand og samarbejde med det palæstinensiske selvstyre. Kommissionen fortsætter den humanitære bistand og har samtidig meldt ud, at der foretages en gennemgang af udviklingsbistanden. Fra dansk side fortsætter vi ligeledes den humanitære støtte. Derudover vil vi som bekendt også foretage en national gennemgang af bistandsdelen for at sikre, at ingen danske midler bliver misbrugt, herunder indirekte støtter terrororganisationer. I mellemtiden er udbetalingen af udviklingsbistand til Palæstina på pause.

Christian Friis Bach (RV): Det skal selvfølgelig fylde, og der skal være plads til den fordømmelse af terrorhandlingen, som det er helt afgørende nødvendigt, at EU udtrykker. Jeg synes også, at det er nødvendigt med en kritisk gennemgang af udviklingssamarbejdet for at se, om der på nogen måde kan være en form for støtte til eller anerkendelse af Hamas – så skal der selvfølgelig gøres noget ved det.

Vil regeringen opfordre til, at man meget hurtigt får lavet gennemgangen af bistandsdelen? Dermed kan man genoptage bistandssamarbejdet, så man undgår at skabe yderligere forarmelse og frustration. En pause fjerner også en række af de initiativer på Vestbredden og i Gaza, som handler om overvågning af menneskerettigheder, kvinders rettigheder og monitorering af overgreb, der også bliver begået af Hamas. Hvordan er regeringens overvejelser her? Og hvordan er regeringens linje i forhold til EU?

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen): Vi har en ambition om, at man ikke skal forsinke gennemgangen af bistandsdelen.

Mig bekendt har EU ikke forestående udbetalinger, så der er ingen pengestrøm, som sættes på pause. Det forholder sig anderledes hos os, hvor der i år er disponeret i omegnen af 72 mio. kr., som endnu ikke er udbetalt, og som naturligt er sat på pause. Vi er meget opmærksomme på, at det ikke rigtig giver mening at evaluere eksisterende programmer for at føle sig tryk ved, at der ikke er nogen utilsigtede effekter, og så alligevel bringe pengene i spil, hvis det nu viste sig, at der var. Det er udviklingsministerens ressort, men vores tilgang er, at det skal foregå ordentligt, grundigt og med en vis hastighed, så det vil også være vores linje i EU.

Vi er ekstremt opmærksomme på kompleksiteten, og hvordan alle nuancer hurtigt forsvinder. Der er forskel på Gaza og Vestbredden, på Hamas og det palæstinensiske selvstyre, på Hamas og palæstinenserne og på det palæstinensiske selvstyre og palæstinenserne. I hvert fald har palæstinenserne i en meget lang årrække ikke haft nogen som helst demokratisk indflydelse på det palæstinensiske selvstyre. Masser af mennesker har aldrig haft mulighed for at stemme på dem.

Man skal være opmærksom på, hvordan ethvert skridt – uanset med hvilken intention det tages – kan fortolkes anderledes i andres narrativ, og derfor handler det om at sætte fødderne sikkert. Josep Borrell formulerede det sådan efter ministermødet forleden: Vi skal holde proportionerne på plads og undgå relativisme, men et terrorangreb mod Israel skal fordømmes på det skarpeste. Det er noget af det mest forfærdelige, vi har set i 10 år. Flere brugte 9/11 som reference for at forstå dybden af det. Israel har en helt legitim ret til gensvar, men der er selvfølgelig også behov for at understrege international lov og i øvrigt række ud i en region, som bortset fra f.eks. terrororganisationen Hamas og Iran også er præget af en række arabiske lande, der grundlæggende ønsker en stabilitet. Hvis det kommer ud af kontrol, destabiliserer det den region yderligere.

EU er samlet set den største donor til Palæstina, og jo bedre det lykkes at have en fælles konsolideret europæisk linje hvad angår hele det spørgsmål, jo mere aftryk kan vi jo sætte.

FO Punkt 8. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om foranstaltninger til styrkelse af solidariteten og kapaciteten i Unionen til at opdage, forberede sig og reagere på cybersikkerhedstrusler og -hændelser

– *Nyt forhandlingsoplæg*

KOM (2023) 0209

KOM (2023) 0209 – Bilag 3 (samlenotat)

EUU alm. del (20231) – Bilag 42 (kommenteret dagsorden)

KOM (2023) 0209 – Bilag 4 (notat om forhandlingsoplæg)

Formanden (Niels Flemming Hansen): Ministeren forelægger sagen til forhandlingsoplæg, uden at sagen forinden har været forelagt til orientering, som den burde have været ifølge beretningen fra 2019. Ministeren har beklaget. Det skyldes en kombination af en sen dansk sprogversion af forslaget og ministerens ønske om at følge op på den nye beretning.

Forsvarsministeren (Troels Lund Poulsen): Jeg kan bekræfte, at vi har beklaget, at der har været problemer med at skabe størst mulig transparens og gennemsigtighed. Det skyldes både, at vi ikke har været sikre på, hvad det spanske formandskab har villet gøre for at fremme sagen, og derudover også spørgsmålet om den danske sprogversion i maj. Så det er korrekt, og det vil jeg gerne beklage.

Formålet med forordningen er at styrke solidariteten på tværs af EU for bedre at kunne opdage og reagere på cybersikkerhedstrusler og -hændelser. Forordningen lægger op til at styrke det fælles situationsbillede og kapaciteten til at opdage cybertrusler og cyberhændelser, at styrke beredskabet og at styrke modstandsdygtigheden over for cyberangreb i EU.

Cyberhændelser skaber forstyrrelser og koster mange penge. EU-landene rammes hyppigt af cyberangreb af forskellig karakter – det gælder både myndigheder, virksomheder og borgere. Cyberangreb rammer ofte flere lande på samme tid. De kan ramme tværgående forsyningskæder og have store økonomiske konsekvenser på tværs af EU. F.eks. oplevede vi i 2018 et cyberangreb på SolarWinds' forsyningskæde, som berørte mere end 18.000 organisationer på verdensplan. Cybersolidaritetsforordningen har netop til formål at styrke EU-landenes muligheder for at håndtere cyberangreb, som sker på tværs af EU's landegrænser.

Forordningen er inddelt i tre tiltag. Der ønskes etablering af

- et såkaldt europæisk cyberskjold, som skal bestå af en række tværnationale cybersikkerhedsoperationscentre opdelt efter region. Centrene skal understøtte, at der deles vigtige informationer om cybertrusler og cyberangreb regionalt og på tværs af EU.
- en cyberberedskabsmekanisme, som skal støtte EU-medlemsstaternes beredskabs- og reaktionsevne i forhold til omfattende cyberhændelser. Mekanismen understøttes af en cyberreserve, som vil gøre Kommissionen i stand til at rekvirere europæiske cybersikkerhedsfirmaer til at løse opgaver i forbindelse med cyberhændelser. Dette kan gøres både i og uden for EU.
- en evalueringsmekanisme for cyberhændelser, så man sikrer vidensopsamling og læring.

Forordningen har umiddelbart ikke statsfinansielle konsekvenser i sig selv, da det er frivilligt for medlemsstaterne, om de ønsker at deltage i de initiativer, som forordningen opretter. Omvendt vil forordningen have statsfinansielle konsekvenser, såfremt Danmark vælger at gå aktivt ind i initiativerne, f.eks. ved at oprette et tværnationalt sikkerhedsoperationscenter.

Lad mig understrege, at vi fra dansk side er positive over for foranstaltninger, der vil styrke solidariteten imellem medlemslandene i tilfælde af væsentlige cybersikkerhedshændelser. Det er vigtigt, at vi i EU kan reagere effektivt og behændigt på cybersikkerhedstrusler og ondsindet aktivitet i cyberdomænet. Cyberangreb kan være både ødelæggende og dyre. Hvis vi kan undgå cyberangreb ved at dele mere viden og data i EU – under kontrollerede former – lyder det som et fornuftigt skridt at tage. Derfor støtter vi forslaget.

FO Det indstilles, at man fra dansk side lægger stor vægt på

- at Kommissionens beføjelser til at fastsætte betingelser for interoperabilitet mellem tværnationale sikkerhedscentre ved hjælp af gennemførelsesretsakter afgrænses. Eventuelle efterfølgende gennemførelsesretsakter bør ikke ændre i de tekniske og operative forudsætninger, der ligger til grund for det tværnationale sikkerhedscenters indtræden i cyberskjoldet.
- at det generelt sikres, at der er en tydeligere afgrænsning af Kommissionens kompetencer og beføjelser i forordningen.
- at Kommissionens beføjelser til at fastlægge procedurer for udveksling af oplysninger mellem de tværnationale sikkerhedscentre ved hjælp af gennemførelsesretsakter afgrænses. Rammerne for datadeling bør fastsættes internt inden for centrene og imellem dem, så medlemsstater ikke forpligtes til at dele klassificerede eller følsomme oplysninger.
- at Kommissionens beføjelser til at fastlægge rammerne for tjenester, der kan indgå i EU's cyberreserve samt beslutninger vedrørende tildeling af støtte fra reserven ved hjælp af retsakter afgrænses. Reserven bør etableres i samarbejde mellem Kommissionen og medlemsstaterne, og der skal tages højde for individuelle, nationale forhold ved brug af cyberreserven.

Det indstilles derudover, at man fra dansk side lægger vægt på

- at Kommissionen gennem dens beføjelser til at fastsætte tekniske krav til sikring af et højt niveau af datasikkerhed og fysisk sikkerhed i de tværnationale sikkerhedscentres infrastruktur via gennemførelsesretsakter tager højde for medlemsstaternes individuelle organisering af sikkerhedscentrenes kapaciteter.
- at centrale begreber i forordningen bliver tilstrækkelig præcist defineret, så det eksempelvis er muligt at skelne mellem forordningens definition af et nationalt sikkerhedscenter, der driver og koordinerer det tværnationale sikkerhedscenter, fra et nationalt sikkerhedscenter, der modtager EU-finansiering med henblik på national kapacitetsopbygning.
- at forslaget er tilpasset eksisterende regulering, så der undgås duplikation af regler og unødige administrative byrder for virksomheder og myndigheder ved brug af EU's cyberreserves støttetjenester.

- at medlemsstaterne bliver inddraget i beslutningen om, hvorvidt cyberreserven skal yde støtte til de tredjelande, der kan modtage støtten, såfremt der anmodes om støtte.
- at forslaget anvendelsesområde respekterer, at den nationale sikkerhed forbliver den enkelte medlemsstats eneansvar.

Endelig indstilles det, at der arbejdes for

- at tilrettelæggelsen af beredskabstests af enheder, der opererer i meget kritiske sektorer, sker med respekt for nationale forhold.

Forhandlingssituationen

Det er muligt, at det spanske EU-formandskab vil gå efter at opnå en generel indstilling på rådsmødet for telekommunikation den 5. december.

Forslaget har indtil videre kun været genstand for indledende forhandlinger. Det er derfor uvist, hvordan reguleringstiltagene ser ud efter de kommende forhandlinger. Vi vil i det videre arbejde tage højde for denne udvikling, og vi vender selvfølgelig tilbage, hvis det kræves.

Karin Liltorp (M): Der er ingen tvivl om, at vi skal tage cybersikkerheden utrolig alvorligt, men i høringssvaret fra Dansk Industri (DI) står der: »DI finder ..., at der ikke er brug for nye lignende tiltag, før man har fået erfaringer fra NIS2-implementeringen og analyseret, hvad der konkret er brug for i forhold til f.eks. videndeling.« Jeg forstår på ministeren, at der er taget højde for, at vi skal undgå dobbeltregler osv., så er det noget, man har taget med i forhandlingerne? Er der overhovedet brug for dette tiltag?

Niels Flemming Hansen (KF): Jeg er fuldstændig enig.

Alexander Ryle (LA): Jeg ville have spurgt om det samme. Det er jo et ekstra lag på NIS2-direktivet, som først træder i kraft i oktober 2024. Har regeringen en holdning til høringssvaret fra DI?

Forsvarsministeren (Troels Lund Poulsen): Det er rigtigt, at NIS2 skal implementeres ved lovgivning. Det har vi ikke gjort endnu. Men vi kender ikke dybden af forslaget endnu, og derudover er det et tiltag, Danmark kan tilslutte sig, hvis vi vil. Så der er intet krav – det vil være et aktivt tilvalg for Danmark. Når vi kender omfanget af NIS2, må vi forholde os til, om det giver mening at gå med i disse foranstaltninger.

Hybrid krigsførelse – hvad enten det angår data og telekommunikation eller kritisk infrastruktur – er noget af det, vi bliver nødt til at ofre meget større opmærksomhed på. Jeg ved, at der er anerkendelse for det her i udvalget. Udviklingen foregår så hurtigt i øjeblikket, at det bliver et meget stort tema i løbet af de kommende år, og derfor synes jeg også, at forslaget giver mening. Men vi skal selvfølgelig ikke duplikere tiltag, og det må vi så forholde os til, når vi ser, hvordan forordningen ender, og så må vi tage et aktivt valg til den tid om, hvorvidt vi vil være med eller ej. Umiddelbart synes jeg, at det giver god mening at være med, ikke mindst for at kunne lave den videns- og erfaringsdeling, som er nødvendig.

Kim Valentin (V): Er retsforbeholdet på nogen måde relevant i forhold til denne sag?

Marianne Bigum (SF): I SF kan vi støtte regeringens forhandlingsoplæg, og vi ser frem til, at NIS2-direktivet bliver gennemført til februar, så vi kan få en klarere definition af, hvad der er kritisk

infrastruktur, så vi i langt højere grad kan beskytte det – både på national side, men også så energisektoren ved, hvilke krav der skal stilles. Det efterspørger de højlydt.

Vi mener, det er vigtigt at være opmærksom på balancen i forhold til samarbejde imellem medlemsstaterne. Det vil ofte være grænseoverskridende handlinger, som f.eks. kriminalitet og angreb, der er udfordringen. Og der skal være tillid til, at sårbare informationer om organisationer ikke bliver givet videre, uden at det f.eks. er analyseret, eller hvad der er relevant i forhold til den enkelte hændelse. Det nødvendiggør, at der fra start bliver klart defineret og aftalt, hvilke typer informationer man er forpligtet til at udveksle og i hvilket format.

Forsvarsministeren (Troels Lund Poulsen): Der er ingen tvivl om, at spørgsmålet om NIS2-implementeringen er afgørende, og det bliver en stor opgave at sikre gennemsigtige regler. Det kommer vi til at bruge mange kræfter på.

NOT Angående retsforbeholdet: Forslaget baserer sig på, at det er frivilligt, og derfor er der ikke et problem i forhold til retsforbeholdet. Men vi vil gerne uddybe de potentielle konsekvenser i forhold til spørgsmålet omkring retsforbeholdet i et skriftligt svar.

Formanden (Niels Flemming Hansen): Jeg kan konkludere, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet ingen har ytret sig imod det.

FO Punkt 9. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om fælles regler til fremme af afhjælpning af varer og om ændring af forordning (EU) 2017/2394, direktiv (EU) 2019/771 og (EU) 2020/1828 (Right to repair-direktivet)

– *Nyt forhandlingsoplæg*

KOM (2023) 0155

KOM (2023) 0155 – Bilag 2 (samlenotat)

EUU alm. del (20231) – Bilag 42 (kommenteret dagsorden)

KOM (2023) 0155 – Bilag 3 (notat om forhandlingsoplæg)

Justitsministeren (Peter Hummelgaard): Udvalget modtog grund- og nærhedsnotat om Kommissionens forslag til direktiv om fælles regler til fremme af afhjælpning af varer – også kaldet right to repair – den 1. maj 2023. Forslaget blev fremlagt af Kommissionen den 22. marts 2023 og har siden april 2023 været behandlet på teknisk arbejdsgruppeniveau. Dette arbejde foregår stadig.

Jeg vil med det samme beklage, at udvalget ikke tidligere er blevet orienteret om forslaget. Det har hidtil været vanskeligt at få et klart billede af, i hvilken retning forhandlingerne ville gå.

Jeg forelægger forslaget i dag, da vi forventer, at forhandlingerne vil udvikle sig hurtigt i den kommende tid, og da Rådet for Konkurrenceevne planlægger at vedtage sin position den 7. december 2023.

Jeg har noteret mig, at udvalget har offentliggjort en beretning, der trådte i kraft den 3. oktober 2023, som indeholder nye retningslinjer for den danske EU-beslutningsprocedure. Beretningen indebærer bl.a., at forhandlingsoplæg som det klare udgangspunkt skal forelægges udvalget, senest 8 uger før Rådets holdning fastlægges.

Det er vigtigt for mig at have et godt samarbejde med udvalget, og Justitsministeriet vil naturligvis bestræbe sig på at efterleve den nye procedure. Jeg håber dog, at udvalget har forståelse for, at vi er i en overgangsperiode, og at der i den kommende periode kommer til at være sager, hvor vi ikke helt lever op til fristen på 8 uger.

Helt overordnet er der tale om et direktivforslag, som skal fremme brugen af almindelige forbrugerprodukter såsom støvsugere, vaskemaskiner og mobiltelefoner.

Der behandles i disse år en række forskellige retsakter, som har til formål at støtte de ændringer, der er nødvendige for at nå klima- og miljømålene under den europæiske grønne pagt fra 2019. Det handler bl.a. om at sikre, at produkter fremadrettet designes, så de er nemmere at reparere, samt at undgå vildledende grøn markedsføring – såkaldt greenwashing.

Dette forslag indgår i denne sammenhæng ved at være målrettet brugsfasen, altså efter et produkt er taget i brug. Det indeholder tiltag, der skal understøtte øget reparation – frem for nyanskaffelse – af produkter, bl.a. ved forbrugeroplysning om muligheden herfor. Det forventes, at forbrugerne i højere grad end i dag vil vælge reparation, hvis de ved, at det er en mulighed. Øget reparation vil både reducere miljø- og klimabelastning ved produktion og generering af affald som følge af, at forbrugeren tidligt skiller sig af med produkter.

Overordnet kan forslaget inddeles i to dele: en del om forbrugeroplysning om reparation og en del om at styrke muligheden for at kræve reparation.

Hvad angår forbrugeroplysning forstås det at indføre en ny standardformular for reparationer – et såkaldt afhjælpningsoplysningsskema – som forbrugerne kan kræve, at reparatører udfylder. På den måde kan forbrugerne sammenligne reparationstilbud. Der skal bl.a. gives oplysninger om prisoverslag, reparationstid og mulighed for midlertidigt lån af erstatningsprodukter.

I Rådets seneste kompromisforslag foreslås det også at oprette en fælles EU-hjemmeside, hvor forbrugerne kan finde oplysninger om et lands reparationsmarked. Dette skal fungere som en samlet platform for at udbyde reparationsydelser.

Med hensyn til selve retten til reparation lægges der op til at indføre en ret til, at forbrugere kan kræve reparation af produkter over for fabrikanter i det omfang, der er fastsat krav i anden regulering, som fremmer reparation. Dette vil gælde for de specifikke produktgrupper, som er omfattet af reparationskrav i eksisterende EU-retsakter eller vil blive omfattet af den kommende ecodesignforordning om at tænke reparation ind i produktdesign. Det drejer sig bl.a. om vaskemaskiner, støvsugere og mobiltelefoner. Retten til reparation er i disse tilfælde ikke knyttet sammen med, om produktet lider af en køberetlig mangel, altså om der er noget galt med produktet. Det betyder, at retten til reparation også gælder, hvis defekten skyldes slid, eller f.eks. at produktet er blevet tabt på gulvet. Derfor kan fabrikanterne kræve betaling for reparationen.

Direktivforslaget lægger herudover op til at ændre i varedirektivet, som er implementeret i købeloven. Det foreslås at justere de køberetlige misligholdelsesbeføjelser – altså de rettigheder, som forbrugeren har, hvis en vare lider af en mangel – ved at prioritere reparation. Det er dog fortsat under forhandling, hvordan en ændring bør se ud. I dag kan forbrugeren vælge mellem enten at få et produkt repareret eller at få et nyt produkt udleveret uden at skulle betale herfor.

En mulighed kan være at prioritere reparation, så forbrugeren kun kan kræve at få et nyt produkt, hvis det er billigere end reparation. En anden mulighed kan være at forpligte sælger til at oplyse om muligheden for reparation, når køber henvender sig med et mangelfuldt produkt. Det er fortsat under forhandling, hvordan modellen skal se ud. Men forslaget åbner for en principiel diskussion om balancen mellem hensyn til en reparationsdagsorden og forbrugerrettigheder. Regeringen mener på dette punkt, at reglerne bør udformes, så reparation prioriteres – uden dog unødigt at begrænse forbrugernes rettigheder og i øvrigt sådan, at det undgås at pålægge unødvendige byrder på erhvervslivet.

FO Regeringen støtter formålet med forslaget om at tilstræbe levetidsforlængelse af produkter gennem reparation.

Regeringen

- lægger vægt på, at der sikres overensstemmelse med eksisterende og kommende EU-regulering på området.
- lægger stor vægt på prioritering af afhjælpning – altså reparation – forud for omlevering i det køberetlige hierarki for misligholdelsesbeføjelser.

- lægger stor vægt på, at forslaget ikke pålægger erhvervslivet unødige byrder eller unødigt begrænser forbrugernes rettigheder, men samtidig har en effekt i forhold til reelt at fremme anvendelsen af reparation af forbrugerprodukter.

Det er endnu for tidligt at sige, præcis hvad medlemslandene kan nå til enighed om, og derfor også præcis hvordan direktivet kommer til at se ud. Men der har overordnet været støtte til forslaget, herunder intentionen om at fremme reparation. Der har også været støtte til det kompromisforslag, som formandskabet efterfølgende har fremlagt – selv om der stadig er debat om forbrugernes medansvar for den grønne dagsorden.

Fra regeringens side støtter vi generelt direktivforslaget og de initiativer, der skal styrke reparation af varer og medvirke til at fremme bæredygtigt forbrug og cirkulær økonomi.

Karin Liltorp (M): Moderaterne støtter forhandlingsoplægget. 2030-netværket har netop i år fokus på cirkulær økonomi, og på formandskabets vegne vil jeg sige, at det kommer på et fantastisk tidspunkt. Jeg håber, at ministeren også lægger vægt på, at både ecodesignforordningen og de nye tiltag bliver med en simpel mærkning. Min store frygt er, at forbrugerne bliver begravet i information om produktet, og at det dermed ikke får den ønskede virkning. Hvordan det skal effektueres, kan jeg selvfølgelig ikke komme med gode bud på, men jeg håber, at det bliver indarbejdet, at det skal være nemt for forbrugerne at få information.

Marianne Bigum (SF): Jeg brænder virkelig for right to repair og forlængelse af levetid for produkter i det hele taget. Jeg har i mange år været aktiv i Repair Cafe Danmark, som også findes over hele verden. Vi har en masse reparationssteder i Danmark, hvor folk kan få repareret deres ting, og idéen er netop at få skabt en kultur for reparation. De lørdage, det lykkes mig at komme derned – det er lidt færre på det seneste – ser jeg rigtig mange forbrugere med produkter, som de faktisk gerne vil reparere, men de kan ikke finde mulighederne for det. Det hjælper vi dem så til, hvis ikke vi er i konkurrence med andre virksomheder. Vi er ikke en virksomhed, så hvis der er virksomheder, der tjener på det, konkurrerer vi ikke med dem. Der findes virksomheder, der gerne vil reparere, men det er bare rigtig svært at finde dem, så derfor er vores formål også oplysning.

Jeg synes faktisk, at en online platform, hvor man kan finde frem til reparationsvirksomheder, er et rigtig godt tiltag. Jeg kan også godt se af samlenotatet, at man har diskuteret frem og tilbage, og at regeringen har udtrykt bekymring for omkostningen ved at skulle etablere sådan en platform. Jeg læser, at det oprindeligt skulle være en online platform, men jeg kan ikke umiddelbart se, at man nationalt skulle stå for den. Regeringen lægger selv op til, at det skulle være en markedsbaseret platform, og det synes jeg lyder meget mere fornuftigt. Man er så landet på, at det skal være en EU-hjemmeside med underfaner, og jeg tror, at det bliver rigtig svært at finde frem til det. Jeg er ikke sikker på, at vi har landet det på den helt rigtige måde.

Men alt i alt sætter forslaget den rigtige retning, og derfor støtter Socialistisk Folkeparti det. Der skal være en ny måde at forbruge på. Jeg vil dog gerne bakke op om hørings svarene fra de grønne organisationer, som siger, at det er rigtig ærgerligt, at man kun har en begrænset del af produkterne med, men vi er trods alt i gang, og det er jeg rigtig glad for.

Der har været kritik af, at det ikke er præciseret, at reparationerne skal tilbydes til en rimelig pris. Kan ministeren bekræfte, at man har fået det ind i kompromisforslaget? Det synes jeg ville være

rigtigt. Det skal jo ikke være sådan, at en producent af en vare siger, at det koster en milliard at få den repareret, og så siger forbrugeren, at det er for dyrt – så er vi lige vidt. Selvfølgelig skal det være en rimelig pris og til en rimelig tid.

Jeg synes, at det er rigtig godt, at vi starter med noget her, og det er også en del af en større pakke. Der er rigtig mange virksomheder, som gerne vil reparere, og Repair Cafe Danmark er snart ved at finde vinderen af Reparationsprisen 2023. Så der står rigtig mange virksomheder klar til at gribe denne erhvervs mulighed, og forslaget er rigtig godt til at bakke op om det.

Christian Friis Bach (RV): Jeg er blevet mere og mere uenig i, at det skulle være vanskeligt at finde noget på en EU-hjemmeside. Jeg skulle i går finde et økologicerifikat for min virksomhed, og det plejer at være hos Fødevarestyrelsen, hvor man roder rundt i hundrede år for at finde det. Men nu ligger det hos EU på en ekstremt effektiv hjemmeside, hvor certifikatet kommer op med det samme, når man søger på sin virksomheds navn i Danmark. Desuden kan min telefon også gå i stykker, når jeg er i Portugal, så jeg synes, at det vil være fornuftigt at have det på EU-niveau.

Radikale støtter, at forslaget ikke skal pålægge erhvervslivet unødige byrder. Men man må bare erkende, at forslaget kommer til at pålægge erhvervslivet nogle unødige byrder – det er hele pointen i forslaget. Lægger man i forhandlingsoplægget mest vægt på klima eller unødige byrder?

Det handler om at få skabt ordninger, hvor både forbrugere og virksomheder får noget godt ud af det. Det er ikke ministerens område, så han vil sandsynligvis henvise til f.eks. erhvervsministeren, men er der initiativer i gang for at styrke det i Danmark? Det kunne f.eks. være en udvidelse af Boli-jobordningen til også at omfatte reparationer. Så kunne man netop sikre, at forbrugerne kunne have råd til det, og at virksomhederne kunne få noget ud af det.

Alexander Ryle (LA): Bilbranchen skriver i deres høringsvar, at de er bekymrede for effekterne af onlineplatformen og eventuel udveksling af oplysninger om design-, data- og sikkerhedssystemer for uvedkommende. Når man skal indlevere sit produkt til nogen, der kan reparere det, giver man dem også indsigt i design-, data- og sikkerhedssystemer. Hvordan forholder ministeren sig til det?

Kommissionen estimerer besparelser for sælger og producenter for omkring 15,6 mia. euro i de næste 15 år, da de vil reparere produktet i stedet for at erstatte dem gratis. Kan ministeren forklare det regnestykke? Hvis det var billigere for sælgerne, ville de så ikke gøre det af sig selv uden at blive pålagt det?

Justitsministeren (Peter Hummelgaard): Til Karin Liltorp: Regeringen vægter, at direktivet spiller sammen med både ecodesignforordningen og andre retsakter, så jeg håber, at det kan forstås bekræftende hvad angår simpel mærkning.

Til Marianne Bigum: Jeg kender til Repair Cafe Danmark og synes, at det er fremragende arbejde. Det siger også meget, at det i dag kan være vanskeligt at finde virksomheder, der reparerer. Direktivet skal i virkeligheden understøtte en meget større reparationskultur i hele Europa. Det er ikke helt fremmed for os i Danmark, men vi har i alt for mange år kørt med en markedsøkonomisk model, hvor vi bruger og smider væk. Forhåbentlig kan det også være med til at give mere volumen og forbedre rammevilkårene for bl.a. det arbejde, Repair Cafe Danmark udfører.

Det er rigtigt forstået, at reparationerne skal tilbydes til en rimelig pris.

Flere spørger til EU-plattformen, og grundlæggende er Kommissionens tanker bag en online EU-plattform for reparationsydelser at gøre det lettere og også mere overskueligt for forbrugerne at finde oplysninger om reparation. Det er Kommissionens opfattelse, at forbrugernes adgang til viden om reparation er afgørende for deres efterspørgsel af det, når produkter går i stykker. Helt konkret vil platformen bestå i en hjemmeside, hvor reparatører frivilligt kan vælge at oprette sig med oplysninger om services såsom vejledende priser, reparationstid eller lån af erstatningsprodukter. Et eksempel på en sådan reparatør kan være en af de mange butikker i Danmark, der reparerer iPhones.

I Kommissionens oprindelige forslag skulle medlemsstaterne sørge for en platform på nationalt plan. Frankrig har f.eks. allerede en sådan hjemmeside, mens andre lande ville skulle involvere offentlige myndigheder for at få den etableret i et eventuelt samarbejde med f.eks. private operatører eller nabolande. I formandskabets kompromisforslag blev det ændret, så EU i stedet vil oprette og drive en samlet hjemmeside for medlemsstaterne. Selve indholdet vil kategoriseres på medlemsstatsniveau gennem brug af faner, hvor medlemslandene skal bidrage gennem såkaldte nationale kontaktpunkter. Det er et forsøg på at forene de forskellige hensyn, og de nationale kontaktpunkter forventes at være en offentlig myndighed, som reparatører henvender sig til og udfylder et skema med oplysninger, som EU-reparatøren anmodes om at uploade på hjemmesiden.

Christian Friis Bach spørger, om det ikke hænger sådan sammen, at der også vil være byrder. Jo, der vil være byrder, og det tror jeg lige så godt, at man kan være ærlig omkring. Vores fokus og opmærksomhed i forhandlingerne vil være på ikke at indføre nogen bureaukratiske regimer eller indrette det på en sådan måde, at byrderne bliver for store eller tunge i forhold til det, vi forsøger at opnå med det. Formålet med reguleringen er, at det bedre skal kunne svare sig at reparere. Men regeringen mener grundlæggende, at der skal være balance i tingene, og ved at fremme reparation kan både klimabelastningen ved produktion og affaldsmængden reduceres, og det er vigtigt.

Hvad angår Alexander Ryles spørgsmål om bilbranchen arbejdes der for en fælles platform i EU-regi, og den præcise udformning skal diskuteres og er ikke fastlagt endnu.

NOT Vi vil gerne sende et skriftligt svar om Kommissionens estimerede besparelse, og hvordan man når frem til det regnestykke.

Formanden (Niels Flemming Hansen): Jeg kan konkludere, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Enhedslisten, Dansk Folkeparti, Alternativet og Theresa Scavenius (UFG) har ytret sig imod det.

FO Punkt 10. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv (EU) 2015/413 om fremme af grænseoverskridende udveksling af oplysninger om trafiksikkerhedsrelaterede færdselslovsovertrædelser (CBE-direktivet)
– *Nyt forhandlingsoplæg*

KOM (2023) 0126

KOM (2023) 0126 – Bilag 2 (samlenotat)

EUU alm. del (20231) – Bilag 42 (kommenteret dagsorden)

KOM (2023) 0126 – Bilag 3 (notat om forhandlingsoplæg)

EUU alm. del (20222) – Bilag 589 (udvalgsmødereferat side 920, senest behandlet i EUU 26/5-23)

Justitsministeren (Peter Hummelgaard): Forslaget er på dagsordenen for rådsmødet for transport, telekommunikation og energi den 4. december 2023. Jeg forelægger sagen med henblik på forhandlingsoplæg, idet sagen er sat på dagsordenen til generel indstilling.

Udvalget har forud for dagens møde modtaget et samlenotat og et skriftligt notat om regeringens forhandlingsoplæg i relation til ændring af CBE-direktivet.

Med det nugældende CBE-direktiv fra 2015 blev der i sin tid skabt mulighed for, at EU-landene – via en online adgang – kan tilgå oplysninger i andre EU-landes køretøjsregistre. Adgangen skulle gøre det nemmere for medlemslandene at efterforske og håndhæve visse færdselsforseelser, hvor føreren har bopæl i et andet EU-land.

Direktivet har vist sig at være et effektivt værktøj til at identificere personer, der har begået færdselsforseelser i udlandet. Kommissionen har derfor den 1. marts 2023 fremsat et forslag om ændring af CBE-direktivet, der skal forbedre trafikikkerheden yderligere i EU. Forslaget ikke er omfattet af retsforbeholdet.

Forslaget indeholder for det første en udvidelse af anvendelsesområdet. I dag er bl.a. hastigheds-overtrædelser, undladelse af at bruge sikkerhedssele, undladelse af at holde for rødt lys samt narko- og spirituskørsel omfattet af direktivets anvendelsesområde. Med forslaget lægges der op til bl.a. at inkludere farlig overhaling, farlig parkering, kørsel imod køreretningen, brug af et overlæsset køretøj og flugt fra et færdselsuheld. Det betyder, at medlemslandene – til brug for efterforskningen og håndhævelsen af disse forseelser – vil kunne slå op i de øvrige medlemslandes køretøjsregistre med henblik på at udfinde oplysninger om køretøjet og dets ejer.

Med forslaget lægges der for det andet op til at indføre en pligt for medlemslandene til – i visse tilfælde – at bistå hinanden med at identificere lovovertræderen. Det vil f.eks. være tilfælde, hvor myndighederne i det medlemsland, hvor overtrædelseren har fundet sted, ikke ved en søgning i køretøjsregisteret i det medlemsland, hvor lovovertræderen hører hjemme, kan identificere den pågældende lovovertræder.

Endelig lægges der med forslaget op til at indføre en række krav til det brev, der kan fremsendes til udenlandske lovovertrædere, som bl.a. indeholder oplysninger om lovovertrædelsens karakter og klagemuligheder.

Forhandlingerne af forslaget blev påbegyndt i marts 2023. Det spanske formandskab har den 5. oktober 2023 fremlagt et femte kompromisforslag. Fra dansk side har man under forhandlingerne arbejdet for at udvide anvendelsesområdet yderligere ved at inkludere generelle parkeringsforseelser – og ikke kun farlig parkering – i forslaget. Det skyldes, at det i dag er vanskeligt for danske myndigheder at inddrive bøder og afgifter meddelt udenlandske chauffører. Der har imidlertid ikke været bred opbakning til det danske forslag.

Der er dog i ændringsforslaget lagt op til, at farlig parkering omfattes af direktivets anvendelsesområde, og at medlemslandene selv kan definere, hvornår der er tale om farlig parkering. Derfor er regeringen i gang med at afdække, i hvilket omfang vi kan fastlægge en dansk definition af farlig parkering, så flere typer af afgifter meddelt udenlandske chauffører vil kunne inddrives i medfør af CBE-direktivet.

Fra dansk side har man endvidere under forhandlingerne tilkendegivet, at anvendelsesområdet bør udvides til også at omfatte ulovlig kørsel i miljøzoner, hvilket er imødekommet i det seneste kompromisforslag.

På det mere praktiske plan har man fra dansk side gjort opmærksom på, at der bør sikres tilstrækkelig tid for medlemsstaterne til at gennemføre de nye regler. Det skyldes, at ændringerne kan forventes at indebære behov for tilpasning af it-systemer hos politiet. Der er i kompromisforslaget ikke lagt op til at ændre ved implementeringsfristen, der fortsat er 2 år. Dette vurderes umiddelbart at være tilstrækkeligt.

Overordnet er regeringen positivt indstillet over for forslaget, der understøtter den fælles EU-ind-sats for at forbedre trafikikkerheden i EU. Regeringen ser positivt på, at der med forslaget lægges op til at medtage farlig parkering i anvendelsesområdet, og at medlemslandene har frihed til i egen lovgivning at definere, hvad der nærmere ligger heri.

Regeringen ser desuden positivt på, at der med det seneste udkast til ændringsdirektivet lægges op til at medtage ulovlig kørsel i miljøzoner i anvendelsesområdet.

FO Derfor indstiller regeringen, at man fra dansk side støtter formandskabets kompromisforslag.

Det indstilles desuden, at man fra dansk side

- lægger vægt på, at ændringsdirektivets anvendelsesområde omfatter farlig parkering, og at definitionen af farlig parkering overlades til medlemslandene
- lægger vægt på, at ændringsdirektivets anvendelsesområde udvides til at omfatte undladelse af at overholde reglerne om adgangsrestriktioner for køretøjer (miljøzoner).
- lægger vægt på, at der sikres tilstrækkelig tid for medlemslandene til at gennemføre de nye regler.

Niels Flemming Hansen (KF): Farlig parkering er et stort problem på rastepladserne i Danmark. Hvorfor lægger ministeren kun vægt på det?

Justitsministeren (Peter Hummelgaard): Hvis vi skulle lægge afgørende vægt på at få den del med, ville det i sidste ende betyde, at vi skulle stemme imod direktivforslaget. Min opfattelse er, at vi fremhæver det, som vi gør, fordi det er vigtigt for Danmark. Det er også ud fra den analyse, at

3. europaudvalgsmøde 13/10 2023

der ikke på nuværende tidspunkt er den store opbakning blandt andre lande til at medtage det. Derfor arbejder vi på i en national kontekst at se på, hvad en ren dansk definition af farlig parkering kan være.

Formanden (Niels Flemming Hansen): Jeg kan konkludere, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet ingen partier har ytret sig imod det.

Punkt 11. Rådsmøde nr. 3976 (retlige og indre anliggender) den 19.-20. oktober 2023

EUU alm. del (20231) – Bilag 42 (kommenteret dagsorden)

Justitsministeren (Peter Hummelgaard): Jeg forelægger alle sager til orientering.

- * **1. Rådsafgørelse om ændring af Europa-Parlamentet og Rådets afgørelse 1313/2023/EU om EU's civilbeskyttelsesmekanisme**
– *Fremskridtsrapport*
KOM (2023) 0194
Rådsmøde 3976 – Bilag 1 (samlenotat)

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

2. Bekæmpelse af grænseoverskridende kriminalitet, særligt smugling af migranter

- *Meningsudveksling*
Rådsmøde 3976 – Bilag 2 (samlenotat side 3)

Justitsministeren (Peter Hummelgaard): Dagsordenspunktet skal ses i sammenhæng med de løbende drøftelser i EU-regi om bekæmpelse af organiseret og grænseoverskridende kriminalitet. Det særlige fokus på smugling af migranter skal naturligvis ses i lyset af situationen i Sydeuropa og over Middelhavet.

Ifølge EU's grænseagentur, Frontex, steg antallet af såkaldte irregulære grænskrydsninger ved EU's ydre grænse i de første 8 måneder af 2023 til næsten en kvart million. Ifølge foreløbige beregninger er det det højeste antal for perioden januar til august siden 2016. Som vi kan konstatere ud fra tallene, er den nuværende indsats ikke tilstrækkelig. Organiserede menneskesmuglere har vist sig at være agile og have en høj tilpasningsevne.

Derfor forventer jeg, at drøftelsen vil fokusere på styrkelse af det eksisterende samarbejde og på, om der er behov for nye værktøjer i kampen mod grænseoverskridende kriminalitet og især smugling af migranter. I de overvejelser indgår også, om de juridiske værktøjer, vi har i dag, er tilstrækkelige.

Regeringen bakker op om en sådan drøftelse.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

3. (Evt.) Forordning om forebyggelse og bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn

– *Delvis generel indstilling*

KOM (2022) 0209

Rådsmøde 3976 – Bilag 2 (samlenotat side 6)

KOM (2022) 0209 – Bilag 8 (formandskabets kompromistekst vedr. forslaget)

KOM (2022) 0209 – Bilag 6 (udtalelse fra Rådets Juridiske Tjeneste)

EU-note (20211) – E 42 (EU-note om bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn online)

KOM (2022) 0209 – Bilag 7 (beslutningsreferat fra EUU-mødet 15/9-23)

Justitsministeren (Peter Hummelgaard): Forslaget var oprindeligt sat på dagsordenen for sidste rådsmøde d. 28. september 2023, men blev taget af, da det ikke viste sig muligt at nå til enighed i tide for rådsmødet, som ellers havde været det spanske formandskabs ambition.

Forslaget er nu på ny sat på rådsmødedagsordenen med henblik på vedtagelse af en delvis generel indstilling. Den generelle indstilling omfatter forordningen i sin helhed – dog med undtagelse af forslagets bestemmelse om placeringen af det foreslåede EU-center.

Vi havde en god drøftelse i Europaudvalget om forslaget, da jeg den 15. september 2023 forelagde sagen til forhandlingsoplæg. Der er også stillet en række skriftlige udvalgsspørgsmål om forslaget, som jeg vil besvare i den kommende tid.

Der er tale om et forordningsforslag, der har som overordnet formål at etablere en klar og harmoniseret retlig ramme for forebyggelse og bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn online. Det skal først og fremmest ske ved at pålægge udbydere at vurdere og afbøde de risici, der er forbundet med, at deres tjenester udnyttes eller anvendes til seksuelt misbrug af børn. Om nødvendigt vil udbydere kunne blive pålagt at opspore, indberette, fjerne, spærre for og såkaldt deliste materiale, der viser seksuelt misbrug af børn på deres tjenester.

Derudover lægges der op til at oprette et europæisk center til forebyggelse og bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn. Centeret skal have en koordinerende og understøttende rolle for tjenesteudbydere og retshåndhævende myndigheder, og det skal også fungere som knudepunkt for vidensdeling og ekspertise på området.

Som jeg også redegjorde for, da jeg forelagde sagen til forhandlingsoplæg, er det regeringens opfattelse, at der med det spanske formandskabs kompromisforslag er fundet et fornuftigt og afbalanceret kompromis mellem hensynet til privatlivet og hensynet til bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn online.

Der er generelt støtte blandt medlemsstaterne til formandskabets kompromistekst. Der er dog flere medlemsstater, som fortsat er kritisk indstillede. Der er derfor en risiko for, at sagen igen vil blive taget af dagsordenen.

Hvis sagen forbliver på dagsordenen, vil regeringen – i overensstemmelse med det indhentede forhandlingsmandat fra Europaudvalget – stemme for vedtagelse af delvis generel indstilling.

Alexander Ryle (LA): Gør det indtryk på regeringen, at Dataetisk Råd er vendt på en tallerken og har trukket deres høringssvar til forslaget tilbage i en pressemeddelelse, og at de nu advarer og fraråder regeringen at indføre det forslag? De skriver, at det er gået op for dem, at det gør det muligt at overvåge digital kommunikation, der ellers er omfattet af retten til privatliv og brevhemmeligheden, og at forslaget reelt set vil udelukke fortrolig kommunikation med end-to-end-kryptering, som det er afgørende også eksisterer i fremtiden.

Christian Friis Bach (RV): Jeg vil gerne støtte op om det spørgsmål. Vi har tidligere haft en meget grundig drøftelse af CSA-forslaget, som jeg er sikker på, at regeringen har noteret sig.

Justitsministeren (Peter Hummelgaard): Vi noterer os de bekymringer, som forskellige interessenter på det seneste har rejst i offentligheden omkring opsporingspåbuddet i CSA-forordningen. Det gælder i øvrigt både fortalere og kritikere. Vi har haft en fornuftig debat om de bekymringer i Europaudvalget, og regeringen kender dem. Det har også været et centralt tema under forhandlingerne, siden forslaget blev fremlagt i juli 2022, og derfor har det også været genstand for forhandling i Rådet.

Fra dansk side har vi jo været og er fortsat meget optagede af, at der findes en fornuftig balance mellem på den ene side respekten for brugernes grundlæggende rettigheder og på den anden side forebyggelse og bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn. Jeg tror også, at det er i den balance, uenighederne er mellem en række af partierne i Europaudvalget. Jeg vil ikke lægge skjul på og har heller ikke tidligere lagt skjul på, at i den balance tillægger jeg det betydelig vægt, at vi ender med et forslag, som også vil være effektivt til at kunne forebygge seksuelt misbrug af børn online. Vi noterer os de nye meldinger fra Dataetisk Råd, men det får ikke regeringen til at skifte standpunkt.

Alexander Ryle (LA): Grunden til, at jeg er lidt interesseret i det, er, at Dataetisk Råd netop er nedsat af regeringen for at give uafhængig sparring og rådgivning til regeringen, Folketinget og offentlige myndigheder om dataetiske spørgsmål ved brugen af data og ny teknologi. Derfor er det ikke bare et hvilket som helst høringssvar, der er trukket tilbage. Det er faktisk et høringssvar, som har en vis tyngde, og derfor undrer det mig lidt, at man ikke lægger synderlig stor vægt på den vejledning, man har fået, men at det bare betragtes som et hvilket som helst andet høringssvar. Det er i hvert fald min tolkning af ministerens svar. Derfor spørger jeg en gang til – ministeren har været lidt inde på det – om man måske burde tillægge det lidt større værdi, at Dataetisk Råd nu er vendt på en tallerken, efter at de har haft tid til at kigge lidt nærmere på forslaget og har fået en dybere forståelse af de konsekvenser, det vil medføre for bl.a. datasikkerhed og privatliv.

Justitsministeren (Peter Hummelgaard): De bekymringer, som Dataetisk Råd nu giver udtryk for, er ikke nye bekymringer. De har været rejst af andre i debatten, og derfor er det også regeringens position i de pågående forhandlinger at tage højde for lige præcis de bekymringer. Men det får ikke regeringen til at skifte position, at Dataetisk Råd vender rundt på en tallerken og giver udtryk for bekymringer, som i forvejen er kendte. Som vi allerede havde en god drøftelse af i Europaudvalget, er det bekymringer, regeringen tager højde for i forhandlingerne, og vi blev også i fællesskab enige om at justere og tilrette mandatet, så regeringen kommer til at lægge vægt på, at et endeligt direktivforslag er i overensstemmelse med Charteret om grundlæggende rettigheder, inden man måtte afgive sin endelige stemme.

4. Forebyggelse af online radikaliserings af mindreårige: status og næste skridt

– *Meningsudveksling*

Rådsmøde 3976 – Bilag 2 (samlenotat side 28)

Justitsministeren (Peter Hummelgaard): Der er på nuværende tidspunkt ikke kendskab til det nærmere indhold af drøftelsen. Det fremgår bl.a. af Kommissionens retningslinjer for en koordineret EU-tilgang til forebyggelse af radikaliserings for 2022-2023, at der er beviser for, at mindreårige i stigende grad radikaliseres, spreder propaganda og deltager i rekruttering og planlægning af angreb. Det bør være blandt hovedformålene for medlemsstaterne og teleindustrien at fokusere på metoder til at forhindre radikaliserings af unge online.

For så vidt angår onlinedimensionen af radikaliserings fremgår det af retningslinjerne, at den stigende grooming og tiltrækning af unge brugere til voldeligt ekstremistiske onlinebevægelser og -netværk skal adresseres. Desuden har Europol rapporteret, at mistænkte, der er anholdt for forsøg på terror, i stigende grad er unge.

Samarbejde med internetplatforme og tjenesteudbydere er afgørende for at forhindre, at unge brugere får adgang til skadeligt, voldeligt indhold online.

Fra regeringens side ser vi med stor alvor på online radikaliserings af mindreårige og er derfor positive over for denne meningsudveksling og dens fokus på forebyggelse.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

5. Direktiv om harmonisering af visse aspekter af insolvensretten

– *Politisk drøftelse*

KOM (2022) 0702

Rådsmøde 3976 – Bilag 2 (samlenotat side 33)

Justitsministeren (Peter Hummelgaard): På rådsmødet har det spanske formandskab lagt op til at drøfte spørgsmålet om balancen mellem på den ene side at sikre medlemslandenes fleksibilitet vedrørende regler om omstødelse ved insolvens og på den anden side forslaget om at indføre minimumsstandarder for kreditorbeskyttelse.

Formålet med den politiske drøftelse vil især være at sikre en rammesætning for det videre arbejde og at få fastslået, hvor balancen mellem harmonisering og fleksibilitet skal være.

Forslagets omstødelsesregler er efter regeringens vurdering vidtgående i forhold til de gældende danske regler. Regeringen vil derfor give udtryk for, at der bør sikres en højere grad af fleksibilitet i direktivforslaget.

Christian Friis Bach (RV): Forslaget er ret ubelyst, hvad angår både konsekvenserne og hørings-svar. Er der modtaget hørings-svar nu?

Justitsministeren (Peter Hummelgaard): Vi har modtaget hørings-svar, og hvis de ikke er over-sendt eller kommet udvalget i hænde, så skal vi selvfølgelig sørge for, at det gør det.

6. Ruslands aggression mod Ukraine: Kampen mod straffrihed

– *Statusdrøftelse*

Rådsmøde 3976 – Bilag 2 (samlenotat side 39)

EUU alm. del (20222) – Bilag 343 (udvalgsmødereferat side 480, senest behandlet i EUU 3/3-23)

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

7. Retligt samarbejde med Latinamerika om bekæmpelse af organiseret kriminalitet

Rådsmøde 3976 – Bilag 2 (samlenotat side 45)

a) EU-CELAC-topmøde den 17.-18. juli 2023 (opfølgning)

– *Statusdrøftelse*

b) Europa og Latinamerika program for bistand mod transnational organiseret kriminalitet (fremtidigt projekt "EL PacCTO 2.0")

– *Statusdrøftelse*

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

8. Indsats for at forbedre effektiviteten og kvaliteten af retssystemerne

– *Meningsudveksling*

KOM (2023) 0800

Rådsmøde 3976 – Bilag 2 (samlenotat side 48)

Justitsministeren (Peter Hummelgaard): Drøftelsen vil tage afsæt i Kommissionens fjerde retsstatsrapport, der blev offentliggjort den 5. juli 2023. Drøftelser af rapporten er en del af den årlige dialog om retsstatsprincippet, der udover den horisontale drøftelse indebærer landspecifikke drøftelser. I år skal Danmark, Tyskland, Estland, Irland og Grækenland drøftes.

Danmark har modtaget fire anbefalinger fra Kommissionen i årets rapport. De drejer sig overordnet om at øge ressourcerne hos domstolene, styrke lovgivning på lobbyområdet, sikre indsamling af data om korruptionsrelaterede lovovertrædelser og fortsætte arbejdet med at revidere offentlighedsloven. Det er selvfølgelig anbefalinger, som regeringen har noteret sig.

Som bekendt foregår der aktuelt politiske forhandlinger om en flerårsaftale for domstolene for 2024–2027. Regeringen har som led i forhandlingerne præsenteret et oplæg, der bl.a. skal nedbringe domstolenes sagsbehandlingstider, øge retssalskapaciteten og styrke it-understøttelsen. Regeringen har i den forbindelse afsat en betydelig reserve på i alt ca. 1,8 mia. kr. i aftaleperioden

Jeg anser retsstatsrapporten for et nyttigt redskab til, på tværs af EU-medlemsstaterne, at identificere mulige, negative tendenser og til rettidigt at sætte ind, og jeg ser derfor frem til drøftelsen på rådsmødet.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

9. Rådskonklusioner om digital styrkelse og grundlæggende rettigheder

– *Godkendelse og meningsudveksling*

Rådsmøde 3976 – Bilag 2 (samlenotat side 52)

Justitsministeren (Peter Hummelgaard): Medlemsstaterne opfordres bl.a. til at styrke digitale kompetencer og ressourcer for bl.a. børn og unge, ældre, handicappede, arbejdstagere og forbrugere. Medlemsstaterne opfordres desuden til at opbygge et sikkert digitalt miljø i medlemsstaterne, bl.a. gennem bekæmpelse af online kriminalitet og hadforbrydelser, og til at arbejde for at øge offentlighedens kendskab til de databeskyttelsesretlige regler. Rådskonklusionerne indeholder også en række lignende opfordringer til Kommissionen.

Fra regeringens side bakker vi op om rådskonklusionerne.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

14. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

15. Siden sidst

a) Forslag til forordning om supplerende procedureregler for håndhævelse af forordning

KOM (2023) 0348

KOM (2023) 0348 – Bilag 1 (grund- og nærhedsnotat)

Justitsministeren (Peter Hummelgaard): Forslaget har til formål at supplere databeskyttelsesforordningen ved at fastsætte procedureregler for de nationale datatilsyns behandling af klager og gennemførelse af undersøgelser i grænseoverskridende sager. Hensigten er at gøre behandlingen af de grænseoverskridende sager mere effektiv.

Forslaget præciserer databeskyttelsesforordningens regler om behandling af klagesager, samarbejdet mellem tilsynsmyndigheder i EU-medlemsstaterne og tvistbilæggelsesproceduren i Det Europæiske Databeskyttelsesråd.

Forslaget blev fremsat den 4. juli 2023, og grund- og nærhedsnotat blev oversendt til udvalget den 7. september 2023. Forhandlingerne er endnu i den helt spæde opstart, så vi kender ikke på nuværende tidspunkt det forventede tidspunkt for vedtagelse af en generel indstilling i Rådet.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

b) Direktiv om udveksling af oplysninger mellem medlemsstaternes retshåndhævende myndigheder

KOM (2021) 0782

Justitsministeren (Peter Hummelgaard): I onsdags anmodede jeg Folketingets formand om at få lov til at fremsætte et beslutningsforslag med henblik på at få Folketingets samtykke til, at regeringen på Danmarks vegne kan tilslutte sig direktiv om udveksling af oplysninger mellem medlemsstaternes retshåndhævende myndigheder.

Baggrunden for beslutningsforslaget er, at direktivet forventes at have væsentlige økonomiske konsekvenser, og det vurderes, at Folketingets samtykke vil skulle indhentes efter grundlovens § 19, stk. 1, inden Danmark kan tilslutte sig direktivet.

Fristen for at meddele Kommissionen, om Danmark vil tilslutte sig direktivet, er den 10. november 2023. Beslutningsforslaget skal derfor være vedtaget inden da. Der er derfor desværre behov for en meget komprimeret proces i Folketinget.

3. europaudvalgsmøde 13/10 2023

Det har tidligere været vurderingen, at direktivet ikke ville have større rækkevidde. Det har bl.a. været forudsat, at dele af omkostningerne forbundet med direktivet kunne dækkes af EU-fondsmidler. Justitsministeriet er beklageligvis sent i processen blevet opmærksom på, at det formentlig ikke alligevel vil være muligt at opnå dækning fra EU-fondsmidler.

På den baggrund er der ikke indhentet et forhandlingsoplæg i henhold til den normale EU-beslutningsprocedure. Det er naturligvis dybt beklageligt. Jeg vil derfor i forlængelse af min orientering i dag også snarest muligt sende en skriftlig orientering til udvalget om sagen.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

FO Punkt 12. Kommissionens forslag til forordning om emballage og emballageaffald

– *Nyt forhandlingsoplæg*

KOM (2022) 0677

KOM (2022) 0677 – Bilag 19 (samlenotat)

EUU alm. del (20231) – Bilag 42 (kommenteret dagsorden)

KOM (2022) 0677 – Bilag 20 (notat om forhandlingsoplæg)

KOM (2022) 0677 – Bilag 18 (præsentationer fra Europaudvalgets høring)

EUU alm. del (20222) – Bilag 589 (udvalgsmødereferat side 914, senest behandlet i EEU 26/5-23)

Miljøministeren (Magnus Heunicke): Sagen forelægges til tidligt forhandlingsoplæg.

Forslaget har til formål at reducere de stigende mængder af emballageaffald og fremme genbrug og genanvendelse, og det understøtter et mere velfungerende indre marked med harmoniserede krav til emballage. Med forslaget opstilles mål om, at medlemsstaterne skal reducere mængden af emballageaffald med 5 pct. i 2030, stigende til 15 pct. i 2040.

Målene skal nås gennem bl.a. en række tiltag såsom et forbud mod unødvendige emballager som f.eks. små shampooflasker på hoteller og unødvendig indpakning af frisk frugt og grønt. Der foreslås også forbud mod overemballering, og der sættes genbrugsmål for forskellige typer af emballager, f.eks. takeawayemballager og drikkevareemballager. Forordningen indeholder desuden tiltag, der skal sikre mere og bedre genanvendelse af emballage.

Der foreslås krav om, at alle emballager skal være genanvendelige i 2030. Der er krav til indholdet af genanvendt plastik i nye plastikemballager, og der er krav om mærkning af emballage, så det bliver nemmere for forbrugerne at affaldssortere. Desuden skal medlemslandene indføre pant- og retursystemer for engangsdrikkevareemballager i plast og metal, ligesom vi har herhjemme.

Regeringen støtter Kommissionens forslag. Emballageaffald udgør et kæmpe miljø- og klimaproblem, som vi skal have løst. Emballage står for 40 pct. af EU's samlede plastikforbrug og 50 pct. af papirforbruget. Mængden af emballageaffald i EU er steget med 20 pct. siden 2009, og det vil bare fortsætte med at stige, hvis vi ikke gør noget.

Det er et ambitiøst forslag, som vi bakker op om. Det vil fremme den grønne omstilling til gavn for miljøet, og det vil fremme lige konkurrencevilkår til gavn for danske virksomheder. Det er vigtigt, at den grønne omstilling af emballage sker på en omkostnings- og miljøeffektiv måde. Derfor arbejder regeringen for at fastholde det høje ambitionsniveau for emballagereduktion i forslaget, ligesom vi ønsker at fastholde de ambitiøse genbrugsmål i forslaget.

Det er samtidig også vigtigt, at medlemsstaterne får den fornødne fleksibilitet, så målene kan tilpasses nationale forhold og fleksibilitet hvad angår organisering af affaldssektoren. For Danmarks vedkommende er det meget afgørende, at vi kan fastholde vores velfungerende pant og retursystem og vores organisering af det udvidede producentansvar for emballage, som vi har fastsat det i vores politiske aftale, »Udvidet producentansvar for emballage og engangsplastprodukter«, med mange partier.

FO Det indstilles, at Danmark støtter Kommissionens forslag, idet der

- lægges stor vægt på, at nye krav til pant- og retursystemer og det udvidede producentansvar for emballage sikrer tilstrækkelig fleksibilitet i den nationale udmøntning og generelle affaldsregulering. Drikkevareemballager skal indgå i et pant- og retursystem uden særregler på grund af stor grænsehandel.
- lægges stor vægt på, at forordningen fastholder ambitiøse mål for genbrug, men at der sikres fleksibilitet hvad angår implementering.
- lægges stor vægt på, at der sikres fleksibilitet i undtagelsesmulighederne for så vidt angår et forbud mod brug af engangsemballage til frisk frugt og grønt for at mindske de eventuelle afledte effekter på madspild, konsekvenser for økologi samt nedbringe administrative byrder.
- lægges vægt på at fastholde Kommissionen ambitiøse affaldsreduktionsmål.
- lægges vægt på, at forordningen fastholder et højt beskyttelsesniveau af de emballerede produkter, og at PFAS (per- og polyfluoroalkylstoffer) i emballage forbydes.
- lægges vægt på at fastholde initiativer i forordningen, der understøtter genanvendelse af høj kvalitet, men at kravene til indhold af genanvendt plastik skal være mere fleksible for virksomhederne.
- lægges vægt på, at kravene til emballager og emballageaffald udformes således, at de kan kontrolleres og håndhæves af myndighederne på effektiv vis.
- lægges vægt på, at der altid skal være en aktør i EU, som kan holdes ansvarlig for kravene i forordningen, herunder at onlineplatforme får forpligtelser til at sikre sig, at de kun videreformidler salg af lovlig emballage.
- lægges vægt på, at der sikres harmonisering af datakrav til virksomheders indberetninger for at mindske virksomhedernes administrative omkostninger.

Niels Flemming Hansen (KF): Kommissionen har ikke fremlagt dokumentation for, at genbrug er bedre end genanvendelse på højt niveau i pantsystemer. Mener ministeren, at det er rimeligt at små bryggerier med en lille produktionsvolumen skal bære de kæmpe investeringer, der skal til for at kunne indsamle og genbruge flasker og dåser? De små bryggerier rundt omkring er en del af iværksætterånden ude i landet, som vi sætter stor pris på. Hvilke samfundsøkonomiske konsekvenser vil det få, når disse virksomheder ikke længere kan drive deres virksomhed?

Med hensyn til genbrugsmål for ganske små virksomheder har man 10 medarbejdere som benchmark. Kunne man sætte det op til f.eks. 50 personer?

Marianne Bigum (SF): Det er enormt vigtigt for vores klima, miljø og natur, at vi får reduceret affaldsmængderne og ikke mindst ressourceforbruget. Dette direktiv om øget genbrug er virkelig progressivt og nødvendigt, og SF bakker op om det. Vi bakker også op om regeringens forhandlingslinje med et øget fokus og et ambitiøst mål for genbrug.

At genbrug er bedre end genanvendelse, er blevet vist igen og igen. Det er veletableret ud fra et livscyklingsvurderingsperspektiv, da affaldshierarkiet er helt korrekt, og derfor opererer vi efter det. Det behøver vi ikke nye ICA'er (Life Cycle Assessment) til at vise igen – det ved vi faktisk allerede. Jeg mener egentlig også, at der er blevet fremlagt dokumentation for, at genbrug er bedre end genanvendelse, så jeg er helt tryk ved den vurdering af de klimamæssige og miljømæssige fordele ved forslaget.

I SF er vi ærgerlige over, at serveringssteder under 100 m² er fritaget fra forordningen. Vi forstår det sådan set ikke og heller ikke, at yderligere sektorer ikke er en del af regeringens forhandlingsprioriteter. 100 m² er ret stort, og det dækker alle de små serveringssteder, som udleverer takeaway, engangskopper osv. Jeg er med på, at det er noget nyt, de skal til at kunne, men jeg synes også, at det de færreste steder, der leverer takeaway i emballage, som er over 100 m². Det er også en barriere for alle de nye mulige forretningsmodeller, hvor nogle leverer genbrugsemballage til de små steder og kan hente dem igen, når de er snavsede. På den måde ser jeg faktisk, at der kunne skabes noget virkelig fedt, som kunne hjælpe dem – det behøver ikke at være besværligt. Hvorfor vil regeringen ikke arbejde for, at serveringssteder under 100 m² og dagligvarehandlen bliver inkluderet i forordningen?

SF ser også et behov for skrapere krav til anvendelsen af kemiske stoffer ud over PFAS, således at miljøfarlige stoffer udfases i ressourcekredsløbet. Vil ministeren kommentere på muligheden for det?

Miljøministeren (Magnus Heunicke): Jeg er enig med Marianne Bigum i spørgsmålet om genbrug og genanvendelse. Det er Kommissionens klare analyse, desuden har DTU dokumenteret det, og Carlsberg siger også, at der er en større miljøforbedring ved genbrug end ved genanvendelse. Men begge dele er jo i spil i det, og det skal være i spil.

Både Marianne Bigum og Niels Flemming Hansen inde på spørgsmålet om de 10 personer, men fra hver deres vinkel. 10 personer er det, man normalt arbejder med, når man skal undtage små iværksættervirksomheder, f.eks. mikrobryggerier i Danmark. Det kan netop være et af den slags små takeawaysteder, som bare er eksploderet i Danmark og Europa i de seneste år. Det har også fået omfanget af affald til at eksplodere og dermed også potentialet for at nedbringe det og få sikret genbrug eller genanvendelse af det. Men samtidig er det også vigtigt, at det ikke forhindrer iværksætter, og derfor er vores tilgang, at der skal være en undtagelse for små steder.

Niels Flemming Hansen spørger til muligheden for at gå højere op end 10 personer, og der kan vise sig at være en mulighed for, at man nationalt vil kunne gå højere op. Vi arbejder for fleksibilitet for nationale forhold, så man ikke skal støde mod en umulig mur. Vi vil alle sammen være kede af, hvis nogen har succes og lige pludselig får en kæmpe regning, før de kan tage næste skridt fremad. Men samtidig skal det ikke være noget, man kan bruge som undskyldning for ikke at investere i det, så derfor er det den balance, vi må prøve at finde.

Marianne Bigum anfører, at grænsen på 100 m² vil undtage mange af takeawaystederne, og det er rigtigt. Det er nok meget svært at forestille sig, at hvert enkelt sted skal kunne indføre et pantsystem. Det ville være helt uoverskueligt, men man kunne arbejde for at samle kræfterne i forskellige geografisk og tidsafgrænsede områder. Det har Tivoli f.eks. gjort med kopper med pant på, nogle

festivaler har også arbejdet med det, og Aarhus er i gang med at få det implementeret, så vidt jeg ved. Det vil nok være det mest realistiske, hvis det skal kunne lade sig gøre.

Jeg nævnte PFAS som eksempel, og det er vigtigt, at vi hele tiden fra dansk side fremhæver det, men vi arbejder for, at alle miljøfarlige stoffer skal nedbringes og væk.

Niels Flemming Hansen (KF): Hvordan ser ministeren rimeligheden i, at der i retursystemet er lidt andre krav for vinflasker end f.eks. for ølflasker?

Ifølge forslaget skal alle medlemslande indføre et pantsystem, men medlemslande, der allerede indsamler 90 pct. emballage eller derover, er undtaget kravet. Det danske pant- og retursystem indsamler 92 pct. af al emballage, så vil der være en mulighed for, som ministeren ser det, at danskerne kunne undtages fra det krav?

Et bryghus som f.eks. Skagen Bryghus – uden at vide, om de har mere eller mindre end 10 medarbejder – sælger øl over hele landet, og flaskerne skal så lige pludselig skal genanvendes. Som jeg forstår det, skal de fragtes fra f.eks. København og retur til Skagen for at blive genanvendt og sendt ud igen i stedet for at blive smeltet om. Giver det mening i en CO₂-livscyklustanke?

Miljøministeren (Magnus Heunicke): Vi er tæt på at have verdensrekorden – måske har vi det – i vores pantsystem, og der er en kæmpe opbakning til det. Vi må gøre, hvad vi kan, for, at det kan fortsætte, og det går forhandlingerne på nu. Det vil være helt tosset, hvis noget, der virkelig fungerer, ikke længere kan fungere. Grænsehandelsbutikkerne, som vi virkelig slås med i Danmark, fordi de ikke har pant, ligger også i forslaget. Man har i årtier kæmpet med at pålægge dem pant, men der er altid fundet smuthuller, hvor de er undtaget pant. Det betyder f.eks., at de dåser, man kan købe dernede, findes i Danmarks natur frem for, at vi kan få dem håndteret. Her vil der, hvis det lykkes i forhandlingerne – der er kæmpe interesser i det – være en EU-pålæggelse af pant.

Der er en problemstilling hvad angår mælkeholdige varer i pantautomaterne, men vi arbejder fra dansk side på, at vin og spiritus kommer ind i pant- og retursystemet.

Der er ikke mulighed for undtagelse fra selve genbrugsdelen, når man er over 90 pct. Vi har et pantsystem, der fungerer.

Jeg synes, at spørgsmålet om Skagen Bryghus er meget relevant. I 1980'erne var der ikke så mange forskellige flasker. Der var en stor, tung, grøn flaske, som blev genbrugt, men nu har vi mange forskellige flasker både til sodavand og øl osv. Nogle af dem bliver genbrugt, og mange af dem bliver knust og smeltet om. Det er også cirkulær økonomi, for man smelter glasskårene om, men man skal ikke tage fejl af, at det også skal transporteres. Det er en stor energiudladning at få gang i de store ovne, og det vil der stadig væk være masser af. Jeg kan ikke sige noget om et konkret bryghus, men Carlsberg har selv anført, at det bedre for miljøet at få flaskerne rensat og fyldt op igen frem for genanvendelse, hvor man knuser flaskerne og støber dem på ny. Men begge dele er for mig at se en cirkulær økonomi, og derfor er glas et fremragende produkt, som man kun kan synes om.

Jeg kan anbefale at besøge Ardagh Glass Holmegaard A/S, som er en meget fascinerende virksomhed, og se, hvordan de arbejder med at bruge ressourcen glas igen og igen, og de er dygtige til det. Men der er ingen tvivl om, at behandlingen af glas, om det er glasskår eller flasker, også er transporttungt, og det bør man selvfølgelig have med i sine overvejelser.

Kim Valentin (V): Jeg er ret nervøs for, om vi sætter barrieren for at komme ind i det marked så højt, at nye små virksomheder giver op. Kan man ikke få Kommissionen til at forstå det, så der kommer fokus på, at det skal være et system, hvor nye virksomheder kan få lov at komme ind eventuelt på andres godkendelser eller på f.eks. andres flasker? Det danske marked består jo af rigtig mange små virksomheder.

Hvor er ministeren mest usikker i forhandlingerne? Hvor er de største trusler i forhandlingen i forhold til vores eget pantsystem i dag?

Alexander Ryle (LA): Hvis man forbyder brugen af engangsemballage på frugt og grønt under halvandet kilo, vil det forøge madspild, for emballagen har en beskyttende virkning på fødevarerne og dermed også en positiv effekt på holdbarheden. Har regeringen nogen beregninger på, hvilken påvirkning det vil have på madspild at forbyde brugen af engangsemballage på frugt og grønt? Når jeg f.eks. køber ti æbler i supermarkedet, kan jeg ikke bære dem i hænderne, så hvis de ikke er pakket i en emballage, vil jeg naturligt tage en pose. Hvis andre også gør det, vil det vil det så reelt set have en så stor reduktion af engangsemballagen, som man forventer med forslaget?

Niels Flemming Hansen (KF): Hvis man opbevarer juice i en karton, kan det opbevares ved højere temperaturer, have længere holdbarhed og dermed mindske madspild. Hvad er ministerens kommentar til det?

Miljøministeren (Magnus Heunicke): Til Kim Valentin om at sætte barren højt for nye virksomheder. Det er meget fint, at vi i Danmark har lokalt iværksætter og lokale fødevarereproducenter, som får en idé og satser økonomisk og deres tid på at skabe et livsværk. Vi skal virkelig arbejde på, at det ikke ryger ud, eller at det vil blive meget kompliceret at igangsætte den slags små initiativer. Det er præcis derfor, vi arbejder for at skabe mere fleksibilitet og få undtagelser, som tager udgangspunkt i nationale forhold.

Der spørges også til truslen mod dansk pant. Vi føler, at vi er meget godt med hvad angår det danske pantsystem, men hvis der skulle være noget, som kan besværliggøre det, er det noget så lavpraktisk som pantmærket. Det har udviklet sig undervejs i Danmark, men nu har vi et pantmærke, som fungerer virkelig godt. Vi skal være sikre på, at det ikke går ud over den store succes, vi har med vores pantsystem, hvis EU ender med at skulle harmonisere den slags mærker. Der vil åbenlyst kunne være nogle fordele ved en harmonisering, i og med at varen også transporteres over grænser, men der er også klare udfordringer ved det.

Det er for tidligt at sige, om det ender med en harmonisering af pantmærker, men hvis det gør, skal det i hvert fald sikres, at det ikke på nogen måde giver dårligere vilkår for det danske pantsystem. Der vil også være andre udfordringer, for prisen på pant er heller ikke harmoniseret. Derfor er der både plusser og minusser ved at indføre et europæisk pantmærke, og vi er meget opmærksomme på de mulige negative konsekvenser, der vil være af det. Hvis det sker, skal det gøres klogt og ordentligt. Det er ikke for at male fanden på væggen og sige, at det vil ødelægge alt, men det er klart, at når vi er i gang med det, skal vi ramme det rigtige. Det er nogle af de ting, der arbejdes på.

Alexander Ryle spørger om madspild, og der er ikke beregnet på det. Der er flere elementer i det. Når man køber flere varer, der er pakket sammen, risikerer man kun at spise halvdelen af det, inden resten skal smides ud. Kan man købe lige det, man har brug for, er der ikke den samme risiko.

Men samtidig er der også den modsatrettede bevægelse, at man alligevel tager en pose, når man køber tre æbler, der ikke er pakket sammen. Det er komplekst, og derfor arbejder vi netop for at gøre det fleksibelt med undtagelsesbestemmelser. For at gøre det endnu mere kompliceret, er de økologiske æbler i Danmark typisk pakket ind for netop at sikre, at de ikke bliver blandet sammen med de ikkeøkologiske. Der giver det god nok mening, at de er pakket ind, så der er altså nogle udeståender. Sådan er det typisk, når vi er så meget inde i europæernes hverdag, og forslag skal ramme den hverdag og at alt, vi ellers har, ryger ud.

Til Niels Flemming Hansen: Er det juice på kartoner eller på flasker?

Niels Flemming Hansen (KF): På kartoner i første omgang, for efter vores høring forstår jeg, at man gerne vil have det over på flasker, som jo er et væsentligt tungere produkt, og derfor kan man fragte mindre ad gangen.

Miljøministeren (Magnus Heunicke): Jeg må nok være svar skyldig hvad angår de temperaturer, man opbevarer juice ved. Men det er rigtig nok, at vi i Danmark har juice på plastflasker, som har pantmærket på, dog ikke så meget. Kartoner har selvfølgelig ikke pant på. Jeg tror, at Frankrig har genbrugelige juiceflasker, som de har succes med. Formålet er jo at sikre, at fødevarer skal være behandlet og sikre, men selvfølgelig også at minimere den kæmpe stigning i emballageforbruget, vi har set de seneste år. Det understøtter livsstilen i en moderne familie, som er helt anderledes end tidligere, men vi er nødt til at reducere emballagemængden, og vi er også nødt til at sikre, at der er mere genbrug og mere genanvendelse. Jeg er fuldstændig med på kompleksiteten i det.

Det er helt korrekt, at de papkartoner, vi bruger hver eneste dag til alle mulige fødevarer, er gode, men de kan ikke genbruges. Der kan være noget genanvendelse i dem, men selv om det er pap, er der også plastik udenpå.

Marianne Bigum (SF): Jeg hører ministeren sige, at vi undtager de små steder, fordi det stimulerer iværksætter, og de små steder ikke skal mødes med en kæmpe regning. Jeg synes heller ikke, at det er fornuftigt at møde kæmpe virksomheder med en kæmpe regning, men fremtidens nye virksomheder skal netop baseres på nye forretningsmodeller og ikke på de gamle forretningsmodeller med brug og smid væk. Det er voldsomt forurenende, og meget af det ender efterfølgende i naturen. Derfor har man taget dette initiativ. Jeg deler egentlig ikke opfattelsen af, at undtagelsen nødvendigvis hjælper dem til at ruste sig mod en fremtid, hvor vi kommer til at se færre ressourcer. Det hjælper dem ikke med en rettidig omstilling til det, vi er på vej hen til, og hvor også de store virksomheder kommer hen.

Hvad angår juice og holdbarhed kan man allerede i dag få juiceflasker i plastik, og der holder det også. Måske ikke 1 år, men når jeg har købt juice på en plastikflaske, holder de da en måned, og det er rigelig tid til, at jeg og min familie kan få drukket juicen. Jeg er med på, at det også handler om madspild, og jeg kan også godt se, at regeringen lægger vægt på det i sin tilgang. Men vi behøver måske heller ikke at overemballere af hensyn til madspild og holdbarhed, for så skulle vi have altting i konservesdåser. Man kan godt se på, hvad der giver mening i forhold til, hvor lang tid man egentlig er om forbruge produkterne.

Jeg har selv haft fornøjelsen af at besøge Ardagh Glass Holmegaard A/S. Jeg synes, at det er så fedt, at vi har danske genanvendelsesvirksomheder, for det har vi virkelig ikke særlig meget af. Jeg

har spurgt dem, hvordan det kan være, at lige præcis den virksomhed er i Danmark i forhold til alle de andre genanvendelsesvirksomheder, som er i udlandet, og det er netop på grund af transportomkostningerne. Der er fokus på, at transportomkostninger er dårlige for miljøet og dårligt for virksomheder, men det er faktisk også med til, at vi har lokale og regionale arbejdspladser i Europa. Det ser jeg endnu større muligheder for i en genbrugsøkonomi, hvor vi skal have recirkuleret emballagen frem og tilbage. Jeg ser det som en enorm styrke i fremtidens strategiske autonomi og den måde, vi får den cirkulære økonomi til at blive en væsentlig del af den europæiske økonomi. Ser ministeren de samme muligheder i det som mig?

Niels Flemming Hansen (KF): Den 12. maj 2023 havde vi Tetrapak i foretræde. De emballerer bl.a. mælk og juice i papkartoner. De talte bl.a. om, at pap var meget genanvendeligt, og at der arbejdes med det i lukkede materialekredsløb, fordi fibrene fra mad- og drikkekartoner kan bruges i andre papirbaserede produkter. Jeg tror, at det var sådan, de udtrykte det, uden at have det helt præsent. En bæredygtig og cirkulær økonomi kræver, at alle materialer finder vej til nye produkter gennem genanvendelse. Nu siger jeg ikke, at man kan skabe, et en til en-system med f.eks. papkartoner, men er der tanker i den retning? Hvordan kan vi genanvende det i andre papirprodukter, for jeg er med på, at man ikke kan genanvende en mælkekarton, fordi der har været mælk i produktet.

Miljøministeren (Magnus Heunicke): Jeg forstår godt, hvad Marianne Bigum siger, og jeg er også meget begejstret for den cirkulære økonomi. Man bliver simpelt hen fascineret og inspireret, når man ser, hvordan det gør sit indtog, og jo mere vi kan sikre, at vi kan indføre strukturer, som gør iværksætteri muligt i den cirkulære økonomi, jo bedre er det. Det er en dåbsgave til de virksomheder, der er født ind i det, og det vil være godt for os alle sammen. Men samfundet stiller helt enorme krav til de små virksomheder, og vi bør hele tiden overveje, hvordan vi kan stille de krav, så det giver mening i deres hverdag som helt nystartede og måske små eller nicheprægede virksomheder. Måske drømmer de om at tage skridt frem i markedet – sådan er de fleste virksomheder faktisk startet. Derfor skal vi finde ud af, hvornår de rammes af de krav, hvordan de kan få hjælp, og hvornår det giver det mening, at de rammes af de krav.

Det samme kan gøre sig gældende for, hvor mange krav vi skal stille til f.eks. pantsystemer til kopper, for en, der f.eks. starter et lille madsted eller en kaffebiks. Jeg tror, at vi vil gøre os selv og iværksætterånden i Danmark en tjeneste ved at have fleksible regler, hvor vi nationalt kan sikre, at vi når målene, men på en fleksibel måde inden for de forskellige sektorer, som har hver sin problemstilling.

Til Niels Flemming Hansen: Mælkeprodukter har en undtagelse af forskellige årsager. Jeg er heller ikke i tvivl om, at genanvendelse af f.eks. fibre fra kartoner kan være enormt interessant. Kartoner er ikke omfattet af pantsystemet, men jeg er faktisk overbevist om, at forretningsmulighederne i det, som vi i dag ser som affald, er meget store netop som en del af vores cirkulære økonomi.

En af grundene til, at vi sorterer så meget under køkkenvasken alle sammen, er at det skal genanvendes og ikke bare gå op i røg. Som samfund skal vi understøtte, at der er værdier, hvor virksomheder i Danmark kan få idéer til at genbruge værdierne. En af de fraktioner, vi sorterer, er forskellige former for plastik- og papkartoner.

Alexander Ryle (LA): Når emballage skal bruges flere gange, kræver det også en vis kvalitet. Derfor vil man nok også skulle bruge mere emballage til f.eks. forskellige bokse til at transportere fødevarerne i, for hvis de går i stykker, kan man ikke bruge dem så mange gange, og så har det ikke den ønskede effekt. Hvor mange gange skal man bruge materialet, før det faktisk har en affaldsreducerende effekt? Jeg synes, at jeg kan huske, at man gerne skal bruge det 10 gange, før man sparer noget i affaldsreduktion. Er der analyser eller forventninger til, om vi faktisk kommer til at bruge emballagen så mange gange, at det reelt set kommer til at have en affaldsreducerende effekt, når man er nødt til at bruge mere materiale for at producere emballagen til at starte med?

Marianne Bigum (SF): Jeg har jeg haft fornøjelsen af at arbejde med emnet i nogle år, og jeg har set flere virksomheder, som f.eks. gerne ville tilbyde en genbrugskop. Jeg har også set rigtig mange af dem gå ned og hjem, ikke fordi der ikke er behov, men fordi der ikke er en efterspørgsel. Her kunne et krav være vejen frem.

Jeg har været i dialog med New Loop, som tilbyder små virksomheder at aflevere en kop med pant på. Når kunden har brugt koppen, kan de aflevere den samme sted eller hos en anden virksomhed, som er med i ordningen, og derefter henter New Loop kopperne, gør dem rent og afleverer nye kopper. Virksomheder skal bare tage imod og betale abonnement. Så når ministeren siger, at vi skal stille krav, der giver mening for de små virksomheder, er jeg faktisk helt enig. Jeg synes, at det er en model, som en lille virksomhed godt kunne sige ja til. Det er ikke særlig vanskeligt, og der er nogen, der gør hele arbejdet for dem. Men fordi vi undtager små virksomheder fra kravene, får iværksættervirksomheder, som er ind på fremtidens arbejdsmodel, ikke den efterspørgsel, der skal til. Selv om man siger, at man vil støtte dem, hænger begrundelserne ikke sammen, og jeg synes egentlig, at man ender med at fratage virksomhederne nogle muligheder. Jeg synes faktisk, at modellen er ret nem, også for den lille virksomhed. Vi snakker ikke om, at de skal have deres egne systemer – der kommer nogle andre og leverer det.

Miljøministeren (Magnus Heunicke): Til Alexander Ryle: Der er mange forskellige tal for, hvor mange gange man skal genbruge noget, før det begynder at være et plus for miljøet. Men jeg tror, at gennemsnittet er fem gange, og derefter er det selvfølgelig virkelig godt, hver gang man genbruger det yderligere. Man må hele tiden holde miljøbesparelsen og affaldsreduktionen op imod belastningen ved produktion, rengøring og transport – det er en vigtig pointe. Samtidig er vi nødt til at få knækket den stigende kurve over mængden af emballageaffald i Europa, som er helt enorm, og den går nedad med dette forslag. Men det er selvfølgelig helt korrekt, at det ikke hjælper noget, hvis det bare betyder, at vi skal producere emballage, som er meget mere omkostningsfuld også for miljøet.

Til Marianne Bigum: Jeg synes, at det lyder fremragende med den virksomhed, der nævnes, og jeg forstår godt frustrationen. Der vil være en del virksomheder, som har brug for det produkt, men New Loop ville nok ønske sig endnu mere og færre undtagelser. Om det bliver den virksomhed eller andre, kan vi ikke gøre fra eller til med, men der vil være et marked, som ikke har været der tidligere med nogle konkrete krav til genbrug. Så det er et skridt fremad, hvor der tidligere ikke har været nogen krav.

Kunne man indføre kravene for alle? Det kunne man måske godt, og måske kunne det blive sådan på længere sigt. Jeg var for et par år siden på besøg i en lille tysk by, der havde fået et vist nok

frivilligt pantsystem op at stå for f.eks. kaffevogne. Det er glimrende, at man indfører den slags ordninger, men der skal også nogle store systemer bag, hvis vi virkelig skal have det til at fungere andre steder end lige Tivoli eller Roskilde Festival. Vi går måske i den rigtige retning her, og så er der hele tiden en balance i, hvor mange krav vi kan stille til mennesker, der har et helt andet formål, nemlig at prøve at sælge en service og et produkt til et marked.

Niels Flemming Hansen (KF): Jeg føler mig betrygget i, at ministeren vil passe på de små og mellemstore virksomheder og det danske pantsystem efter dialogen i dag, og derfor støtter Konservative forhandlingsoplægget.

Formanden (Niels Flemming Hansen): Jeg kan konkludere, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Dansk Folkeparti, Alternativet og Theresa Scavenius (UFG) har ytret sig imod det.

FO Punkt 13. Forslag om revision af luftkvalitetsdirektiverne 2004/107/EC og 2008/50/EC

– *Nyt forhandlingsoplæg*

KOM (2022) 0542

KOM (2022) 0542 – Bilag 5 (sammenfatning)

EUU alm. del (20231) – Bilag 42 (kommenteret dagsorden)

KOM (2022) 0542 – Bilag 6 (notat om forhandlingsoplæg)

KOM (2022) 0542 – Bilag 4 (præsentation fra foretræde i EUU 15/9-23 ved Exodraft)

EUU alm. del (20222) – Bilag 628 (udvalgsmødereferat side 1063, senest behandlet i EUU 14/6-23)

Miljøministeren (Magnus Heunicke): Sagen forelægges til tidligt forhandlingsoplæg. Det forventes, at det spanske formandskab vil søge at få et mandat fra medlemslandene i anden halvdel af november 2023.

Det overordnede formål med forslaget er, at luftforureningen i 2050 skal være nedbragt til et niveau, der ikke er skadeligt for sundhed og miljø. For i dag er den skadelig for sundhed og miljø. Selv om luftkvaliteten er blevet forbedret over de sidste årtier, vurderes det, at luftforurening stadigvæk er den største miljømæssige årsag til for tidlige dødsfald i EU. I Danmark alene er der ca. 4.000 for tidlige dødsfald om året på grund af luftforurening – et meget højt tal. På EU-plan er tallet 300.000. Også et meget højt tal. Derudover er der selvfølgelig f.eks. luftvejssygdomme.

En stor del af luftforureningen i Danmark er grænseoverskridende. Ca. 80 pct. kommer fra vores nabolande, ligesom vi også sender luftforurening videre til naboerne. Derfor giver det rigtig god mening, at vi reducerer forureningen samlet på europæisk plan.

Kommissionens forslag skærper grænseværdierne for en række forurenende stoffer, så de tilnærmes WHO's anbefalinger. I forslaget bliver der også stillet flere krav til overvågning. I de tilfælde, hvor grænseværdierne ikke kan overholdes, er der nye krav om luftkvalitetsplaner, erstatningsansvar og information til offentligheden.

Det er vigtigt for regeringen, at vi får nedbragt luftforureningen. Vi støtter derfor Kommissionens forslag. Faktisk havde vi gerne set et endnu mere ambitiøst udspil fra Kommissionen. Der er klare anbefalinger fra WHO, og vi synes, at der stadig er for stor afstand til dem. Men realiteterne er desværre, at mange andre EU-lande er væsentligt mere udfordrede end Danmark, når det kommer til luftkvaliteten f.eks. på grund af industri og afbrænding. De lande har presset hårdt på for at få udvandet Kommissionens forslag.

Derfor har det ikke været realistisk at gå efter en skærpelse af forslaget. Vi har fra dansk side arbejdet hårdt på at fastholde ambitionsniveauet i Kommissionens forslag, og indtil videre ser det heldigt ud til, at vi lykkes med det. Så det er der grund til at glæde sig over. Derudover er det vigtigt for regeringen, at lande som Danmark, der allerede overholder forpligtelserne, får fleksibilitet hvad angår overvågning, så vi ikke øger omkostningerne til drift uden nogen grund.

Samtidig indeholdt det oprindelige forslag en række forholdsvis uklare og vidtgående bestemmelser om erstatningsansvar og omvendt bevisbyrde. I løbet af forhandlingerne er de bestemmelser blevet præciseret, så de nu stemmer overens med almindelig juridisk praksis.

FO Det indstilles, at Danmark støtter forslaget, idet der

- lægges stor vægt på, at ambitionsniveauet for så vidt angår grænseværdier, overvågning, offentlighed og håndhævelse overordnet fastholdes.
- lægges vægt på, at omkostninger til drift ikke øges unødigt, og at fleksibilitet i krav til overvågning fastholdes på de områder, hvor grænseværdier i forvejen overholdes.
- lægges vægt på, at bestemmelsen om erstatning reduceres eller udgår.

Marianne Bigum (SF): Det er værd at bemærke, at EU lægger op til grænseværdier for luftforurening, som er halvdelen af det, WHO anbefaler, så det er ikke ligefrem progressivt. Jeg takker ministeren for redegørelsen for, hvorfor regeringen alligevel vælger at støtte Kommissionen, selv om det ikke er der, vi burde være. Vi ville jo gerne have ren luft. Men SF støtter alligevel forhandlingsoplægget, for det er ret vigtigt, at vi i hvert fald får begyndt på bindende aftaler på det område. Vi vil dog også opfordre regeringen til kraftigt at opfordre Kommissionen til at komme med et forslag, som sikrer, at vi også kommer hundrede procent i mål. Jeg hører ministeren sige, at vi kan starte her, men det er forhåbentlig ikke der, vi skal slutte. Vil ministeren spørge Kommissionen, hvordan vi kan komme videre, så vi kan komme hundrede procent i mål?

Miljøministeren (Magnus Heunicke): Jeg har allerede taget det op med mine ministerkolleger netop for at få sende et klart signal fra dansk side om, at det resultat, der så ud til at komme, ville være skuffende. Det var desværre rigtigt, og vi ønsker en meget mere ambitiøs tilgang til denne problemstilling. Når der er så stor sundhedsrisiko selv i Danmark, men hvor 80 pct. kommer fra vores nabolande, er vi forpligtede til at arbejde for, at det bliver mere ambitiøst.

Jeg er helt enig i Marianne Bigums karakteristik. Noget, vi skal kaste kræfterne ind i, er den mekanisme, som Kommissionen beskriver, der er indbygget i forslaget. Den mekanisme presser fra 2030 og frem år for år grænseværdierne længere ned, til man når den koncentration, som WHO anbefaler, man skal ned på. Vi vil arbejde for, at den bliver så håndfast og selvfølgelig så hurtig som muligt, men hvordan og hvor meget pr. år er ikke beskrevet meget klart og præcist.

Der er mange historiske årsager til graden af luftforurening, f.eks. gamle industrier i Europa og afbrænding i private hjem, men det er et meget stort sundhedsmæssigt problem i hele Europa og dermed også i Danmark.

Formanden (Niels Flemming Hansen): Jeg kan konkludere, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Alternativet og Theresa Scavenius (UFG) har ytret sig imod det.

FO Punkt 14. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentet og Rådets forordning om bæredygtig anvendelse af plantebeskyttelsesmidler og om ændring af CAP-forordningen (EU) 2021/2115 (EU) nr. 995/2010

– *Nyt forhandlingsoplæg*

KOM (2022) 0305

KOM (2022) 0305 – Bilag 5 (sammenfatning)

EUU alm. del (20231) – Bilag 42 (kommenteret dagsorden)

KOM (2022) 0305 – Bilag 6 (notat om forhandlingsoplæg)

Rådsmøde 3966 – Bilag 2 (skriftlig forelæggelse af 25/7-23)

EUU alm. del (20222) – Bilag 676 (udvalgsmødereferat side 1120, behandlet i EUU 23/6-23)

Miljøministeren (Magnus Heunicke): Sagen forelægges til tidligt forhandlingsoplæg.

Det forventes, at punktet er på landbrug og fiskeri-rådsmødet den 11.-12. december 2023 til generel indstilling, hvor ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri vil deltage.

Forslaget følger op på den grønne pagt, herunder især jord til bord-strategien og biodiversitetsstrategien. Formålet er at mindske plantebeskyttelsesmidlers virkning på miljø og sundhed.

Overordnet indeholder forslaget tre dele:

- Bindende mål for reduktion i pesticidforbruget – for både EU og medlemslandene.
- Forslag om sprøjteforbud på følsomme arealer.
- En række nye og udvidede forpligtelser til brugere af sprøjtemidler og myndighederne.

Regeringen hilser Kommissionens forslag velkommen. Det er vigtigt, at vi får nedbragt brugen af pesticider. Vi støtter derfor ambitionen om at reducere brugen af pesticider i EU med 50 pct. inden 2030, og vi støtter en harmonisering af EU-reglerne på området. Det er godt for miljøet, for biodiversiteten og sundheden, og det er godt for dansk landbrug.

I Danmark har vi et rekordlavt forbrug af sprøjtemidler. Kommissionens egne beregninger viser, at vi på de enkelte marker anvender ca. en tredjedel af de sprøjtemidler, der gennemsnitligt bliver brugt i EU. Det skyldes selvfølgelig en stor indsats igennem årene. På sin vis lever vi derfor allerede op til Kommissionens målsætning. I Danmark har vi allerede reduceret belastningen fra sprøjtemidler med 50 pct. siden 2011.

Det betyder ikke, at vi skal stoppe med at reducere belastningen fra sprøjtemidler. I aftalen om den danske sprøjtemiddelstrategi, der på tidspunktet for indgåelsen omfattede alle Folketingets partier undtagen Alternativet og Frie Grønne, har vi en ambition om at nedbringe belastningen med yderligere 27 pct. i 2025.

Afgifter på sprøjtemidler er et af vores redskaber – Danmark har den højeste afgift på sprøjtemidler i hele EU. Vi ved også fra andre områder, at en høj afgift betyder et reduceret forbrug, og det gør det også her. Vi har allerede reduceret brugen af de værste sprøjtemidler i Danmark, og med omlægningen af afgiften fra 1. april 2023 kommer vi længere ned. De danske erfaringer viser, at der er

potentiale for at nedbringe brugen af sprøjtemidler i EU. Det er positivt, at Kommissionen nu vil sikre det, og det støtter vi op om.

Vi forventer, at det spanske formandskab vil fremlægge et kompromisforslag i november. Det tegner indtil videre til, at der kan findes kompromiser på de dele af forslaget, der omhandler udvidede forpligtelser til brugere af sprøjtemidler og til myndighederne. Det er bl.a. bestemmelser om registrering af brugen af sprøjtemidler, regler om salg og opbevaring, forbud mod flysprøjtning, brug af rådgivning og integreret plantebeskyttelse. Det er forebyggende foranstaltninger, der skal begrænse forbruget af sprøjtemidler. Så det er meget positivt.

I kompromisforslaget forventes der at blive mulighed for, at medlemslandene kan vedtage både bindende regler og ikkebindende retningslinjer om anvendelsen af integreret plantebeskyttelse alt afhængigt af en faglig vurdering. Samtidig fastholder man, at det er obligatorisk at anvende de generelle principper for integreret plantebeskyttelse. Det er positivt, og det giver en mere fleksibel model for implementering af integreret plantebeskyttelse, der kan tage højde for den hastige teknologiske udvikling på området.

Hvad angår Kommissionens forslag om et sprøjteforbud på følsomme arealer er forhandlingssituationen fortsat udfordret. I det oprindelige forslag var definitionen af følsomme arealer så bred, at det ville omfatte hele Danmarks areal og dermed forbyde sprøjtemidler i hele Danmark, inklusive til økologisk landbrug. Andre medlemslande står i lignende situationer, og der har været bred kritik af forslaget.

Der har været faglige drøftelser med eksperter, Kommissionen har lyttet til det, og det er selvfølgelig positivt. Situationen er nu en anden, og Kommissionen har foreslået forskellige mulige tilpasninger i forslaget. Dem arbejder vi nu konstruktivt videre med. Det gælder både med hensyn til de områder, der defineres som følsomme, men der er også en diskussion om, hvorvidt forbuddet skal gælde alle sprøjtemidler eller kun de problematiske sprøjtemidler. Økologisk Landsforening kalder de pesticider, man bruger i økologisk dyrkning, naturlige pesticider, og de bør jo ikke være en del af det. Det er en helt anden situation, så det er en meget vigtig sondring, der bør komme ind.

Vi har i Danmark udpeget boringsnære beskyttelsesområder og indsatsområder, hvor der kan være behov for en begrænsning i brugen af sprøjtemidler, og det skal selvfølgelig fortsætte. Det er afgørende for regeringen, at der indføres sprøjteforbud dér, hvor det fagligt vurderes at være et følsomt område.

Endelig er der forslaget om de bindende reduktionsmålsætninger for medlemslandenes pesticidforbrug. Kommissionen foreslår bindende mål for medlemslandene om at reducere forbruget af sprøjtemidler med mellem 35 og 65 pct. målt i forhold til perioden 2015-2017. Reduktionsmålet for det enkelte land afhænger af den historiske udvikling i landets pesticidforbrug. Men Kommissionen foreslår samtidig, at alle landene som minimum skal reducere med 35 pct. uanset tidligere indsatser.

For Danmarks vedkommende har Kommissionen beregnet, at vores pesticidforbrug er ca. 32 pct. af EU-gennemsnittet pr. hektar landbrugsareal. Hvis man alene tager udgangspunkt i Kommissionens metode til at udregne målsætningerne, ville Danmark kun skulle reducere med ca. 1 pct, altså langt under vores politiske aftale. Men på grund af minimumsmålsætningen i forslaget bliver vi alligevel pålagt et reduktionsmål på 35 pct.

Det er regeringens klare holdning, at vi skal fortsætte med at reducere vores pesticidforbrug herhjemme. Det fremgår også klart af vores aftale om sprøjtemiddelstrategien. Men et reduktionsmål på 35 pct. er for højt i forhold til vores allerede lave niveau. Det tager ikke tilstrækkelig højde for, at Danmark allerede har reduceret meget siden 2012.

Det er vigtigt for regeringen, at forbruget af sprøjtemidler også reduceres i EU. Vi lægger derfor stor vægt på, at ambitionen om at nedbringe forbruget af sprøjtemidler i EU fastholdes, og vi støtter 50-procentmålet på EU-niveau.

Forhandlingssituationen på dette punkt er vanskelig, og der er stor modstand mod reduktionsmålene fra nogle lande. Det er vigtigt, at vi finder en balance, hvor vi sikrer det ambitiøse mål på EU-niveau, samtidig med at vi får en ambitiøs reduktionsindsats dér, hvor det miljøøkonomisk giver bedst mening.

FO Det indstilles, at regeringen hilser forslaget om en forordning velkommen og støtter ambitionen om et lavere forbrug af sprøjtemidler og en harmonisering af reglerne på EU-niveau, idet der

- lægges afgørende vægt på, at følsomme områder med sprøjteforbud skal begrænses betydeligt af hensyn til proportionaliteten i forslaget, så de erhvervsøkonomiske og statsfinansielle omkostninger nedbringes.
- lægges stor vægt på, at det overlades til medlemslandene at sikre beskyttelsen af drikkevandsområder med eksisterende regulering.
- lægges stor vægt på, at erhvervsøkonomiske og administrative omkostninger mindskes og er proportionale med beskyttelsesniveauet.
- lægges stor vægt på, at reduktionsmålene for Danmark reduceres, så Danmark i højere grad godskrives tidligere reduktionsindsats, og at indikatoren ændres, så den i højere grad tager højde for forskel i risiko.
- lægges stor vægt på, at ændringerne af den fælles landbrugspolitik muliggør støtte til efterlevelsen af krav i medfør af forordningen uden tidsbegrænsning.
- lægges stor vægt på, at ambitionerne om et generelt lavere forbrug af kemiske plantebeskyttelsesmidler inden for EU fastholdes.

Marianne Bigum (SF): Kommissionen lægger op til bindende reduktionsmålsætninger, at der indføres sprøjteforbud i følsomme områder, og at pesticidbrugerne er forpligtede til at sprøjte efter IPM-reglerne – god landmandsskik. Alt sammen noget, som jeg synes lyder fremragende, og som jeg også mener er fuldstændig i overensstemmelse med den sprøjtemiddelaftale, vi indgik for flere år siden.

Ministeren nævnte for nylig, at der i sprøjtemiddelaftalen fra 10. februar 2022 skulle stå, at vi kun er forpligtede til at skulle reducere med 27 pct. Jeg vendte det med min gode rådgiver, og han kan ikke huske, at vi har nævnt noget med 27 pct. i den aftale. Det kan godt være, at det er blevet beregnet af nogen i ministeriet, men vi mener netop, at det er IPM-reglerne – god landmandsskik – og reduktion af pesticiderne og ikke, at der skulle være et mål for, hvor lidt vi vil gøre det. Men i så fald må vi bede om at få det eftersendt.

Jeg noterer mig også, at der i samlenotatet er udtrykt bekymring for, at der skulle indføres et europæisk sprøjteforbud i følsomme områder, da store dele af Danmark er markeret som følsomme områder. Store dele af Danmark er et følsomt område for pesticider – det skal vi da have gjort noget ved.

SF vil gerne et andet landbrug, et mindre kemisk landbrug. Vi kan ikke støtte regeringens forhandlingsoplæg i denne sag. Vi mener, at det er forkert, at regeringen vælger at prioritere snævre danske erhvervshensyn. Jeg læser det, som om vi i processen med at prioritere snævre danske erhvervshensyn underminerer en fælles europæisk begrænsning af pesticider på EU-niveau. Jeg synes, det er rigtig ærgerligt, ikke bare for Danmark, men også for de øvrige europæiske lande.

Vi mener ikke, at plantebeskyttelsesmidler og sprøjtemidler kan anvendes bæredygtigt. Vi har en nedgang i biodiversitet i hele Europa, som skyldes anvendelsen af pesticider og landbruget. Der skal nogle drastiske virkemidler til. Vi mener heller ikke, at forslaget i sin helhed går vidt nok i begrænsning af brugen af pesticider, og vi synes derfor, at det er endnu mere ærgerligt, at regeringen vil gøre målsætningerne endnu lavere.

Vil regeringen arbejde for, at der som minimum indføres 30 meter bræmmer omkring Natura 2000-områder, og at fremskridtsrapporterne udvides med målsætninger for økologiske infrastrukturer? Er det ikke korrekt, at der generelt ikke er tilstrækkelig viden om den direkte og indirekte konsekvens for biodiversiteten og vandmiljøet, herunder søer, åer, fjorde og hav, og at denne del derfor ikke er tilstrækkelig fagligt underbygget, og at der dermed kun kan udarbejdes en forsvarlig vurdering af beskyttelse og proportionalitet, hvis der i meget vid udstrækning anvendes et forsigtighedsprincip?

Miljøministeren (Magnus Heunicke): Det er meget vigtigt at slå fast, at Danmark støtter 50-procentsmålsætningen, så vi vil ikke arbejde imod den.

Kommissionen er selv nået frem til en anden definition på følsomme områder end det oprindelige forslag efter at have mødtes med eksperter.

NOT Det er mit indtryk, at de 27 pct. stod i den politiske aftale, som jeg har henvist til, men det skal vi selvfølgelig være fuldstændig klar på, så vi sender det til jer.

Der er allerede i dag bufferzoner ved § 3-områder, og der er forskellige årsager til, at man har Natura 2000-områder.

Hvad angår den faglige underbygning for biodiversitet har Kommissionen et ønske om at få udviklet metoder til at kunne vurdere sprøjtemidler generelt, og det bakker vi op om.

Med hensyn til den generelle omlægning af landbruget kunne dansk landbrug heller ikke med det oprindelige forslag fra Kommissionen være hundrede procent økologisk. Det er ofte sådan, at når det oprindelige forslag fra Bruxelles møder virkeligheden, og eksperter regner ud, hvad det vil betyde, må det ændres. Her har man bl.a. fundet ud af, at vi i Danmark ikke engang kunne bruge den type naturligt udviklede sprøjtemidler, man bruger til invasive arter og til at sikre, at man kan dyrke økologisk, hvis det oprindelige forslag blev til virkelighed. Det tyder nok på, at det er klogt at ændre forslaget, og Kommissionen har selv sagt, at det var gode pointer, der kom, og derfor tilrettede de forslaget.

Formanden (Niels Flemming Hansen): Jeg kan konkludere, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Socialistisk Folkeparti, Danmarksdemokraterne, Enhedslisten, Dansk Folkeparti, Alternativet og Theresa Scavenius (UFG) har ytret sig imod det.

Punkt 15. Rådsmøde nr. 3973 (miljø – miljødelen) den 16. oktober 2023

EUU alm. del (20231) – Bilag 42 (kommenteret dagsorden)

Miljøministeren (Magnus Heunicke): Sagen forelægges til orientering.

1. Kommissionens forslag til revision af Rådets direktiv om rensning af byspildevand (91/271/EØF)

– *Generel indstilling*

KOM (2022) 0541

Rådsmøde 3973 – Bilag 3 (sammenotat)

Miljøministeren (Magnus Heunicke): Den 22. september 2023 forelagde jeg sagen til forhandlingsoplæg, hvor vi havde lejlighed til at gennemgå forslaget og regeringens holdning. Forhandlingerne har været i gang lige siden og er nu i slutfasen.

Meget kan stadig væk nå at ændre sig, men det ser ud til, at vi kommer igennem med at få indført det fjerde rensetrin. Det er utrolig positivt og godt nyt for miljøet og sundheden. Det er også en meget stor investering, og det tager lang tid at få indført, men det er beslutninger, som skal tages i god tid, og det gør man her. Det er positivt, at man virkelig får investeret i at få vores spildevand rensat bedre.

Vores ønske om, at der skal være fleksibilitet for medlemslandene til selv at vælge, hvordan de vil finansiere det fjerde rensetrin, ser til gengæld ikke ud til at få den store opbakning. Desværre er der som ventet også en del lande, der presser på for at få udvandet forslaget.

Vi kæmper derfor hårdt for at opretholde ambitionsniveauet, både hvad angår reduktionen i udledning af næringsstoffer og hvad angår overløb. Begge dele har direkte konsekvenser både for det danske miljø og for det europæiske miljø, så det er enormt vigtigt. Vi kæmper også for, at Danmarks prioritet om energineutralitet og reduktion af drivhusgasser kommer med i direktivet, og det er prioriteter, som jeg også vil kæmpe for på rådsmødet.

Marianne Bigum (SF): Kan ministeren uddybe, hvordan der stadig arbejdes med reduktion af drivhusgasser? Vi startede med at ville gå hele vejen, så vi fik scope 1, 2 og 3 med. Men det sidste, jeg hørte fra branchen, bekymrede mig lidt, for vi er åbenbart endt et sted, hvor det ser ud til, at det kun bliver CO₂-besparelser på energiforbruget på renselanlæggene og altså ikke på de klimagasser, som renselanlæggene også udleder. Så vidt jeg husker, har lattergas en CO₂-ekvivalent på 320 gange almindelig CO₂, så der skal ikke særlig meget tab til, før enhver besparelse på elregningen er væk igen. Hvor kommer ambitionsniveauet til at ligge hvad angår drivhusgasser?

Jeg er rigtig ærgerlig over, at forhandlingsoplægget ikke indebar, at vi forfølger producentansvar. Der skal investeres rigtig meget i denne sektor, og jeg mener, at betalingen skal ligge hos producenterne af de miljøfremmede stoffer, som forurener vores miljø. Det vil også give et positivt incitament til, at de holder op med at bruge de stoffer og får bedre styr på deres renselanlæg. Fravalget af det i regeringens position betyder for det første, at jeg er bange for, at man kommer til at mangle

incitament hos industrien til at reducere de stoffer, og for det andet, at man placerer den kæmpestore regningen hos den danske forbruger, så jeg synes, at det er en forkert prioritering.

Miljøministeren (Magnus Heunicke): Det er virkelig positivt, at det fjerde rensetrin er med. Hvert rensetrin har virkelig haft en stor betydning, og det vil det fjerde uden tvivl også få.

Hvad angår ambitionsniveau for energineutralitet er beskrivelsen rigtig. Det handler om anlæggenes energiforbrug og at sikre, at man er energineutral, hvilket er nok så vigtigt. Det er ikke helt så ambitiøst, som Danmark ønsker, men det ser ud til at komme med.

Vi diskuterede lattergas ved forelæggelsen af forhandlingsoplægget, så det er ikke for at genstarte den diskussion. Der er ikke et krav om lattergas, men der er krav om at opgøre lattergasemissionerne, hvilket i sig selv er et fremskridt. Så må man se, om det kan bruges at have de opgørelser, når vi i 2035 skal evaluere det, og om man der kan kræve egentlige målinger. Danmark indfører lattergasregulering fra spildevandsanlæg i 2025, og vi er vist de første i verden, der gør det. Der går vi virkelig foran, og vi havde selvfølgelig ønsket – ligesom Socialistisk Folkeparti – at EU også var med på det, men vi må konstatere, at mange lande slet ikke er begyndt at tænke på det.

Fra dansk side arbejdede vi for at få fleksibilitet i finansieringen. Det ser ikke ud til, at det kan komme igennem, og derfor ender vi med det, som Marianne Bigum har ønsket, nemlig et producentansvar.

Det fjerde rensetrin skal bl.a. fjerne makeup og medicin, f.eks. gigtmedicin og antidepressiv medicin, som påvirker miljø, dyr og fisk. Nogle af aktivstofferne i antidepressiv medicin har en sløvende effekt, og når de kommer ned i åer og vandløb, sker der det samme med fiskene som med mennesker – de bliver sløve. De ender med ikke at kunne agere naturligt og kan ikke indtage føde. Derfor skal vi have det væk, og det er vi jo enige om, men hvem skal betale for det? Som det ser ud nu, ser det ud til at ende med producentansvaret, hvor producenterne af f.eks. antidepressiv medicin og gigtmedicin skal betale for det. Så vil producenterne selvfølgelig mere eller mindre lægge den regning over på prisen på medicinen. Det betyder, at det er mennesker, som har alvorlige kroniske lidelser og betaler en høj pris for at købe medicin, der skal betale. Derfor synes vi, at det var klogere at betale for det som samfund. Det ser ikke ud til at lykkes, så det er et producentansvar, hvor vi må forvente, at i hvert fald store dele af omkostningsforøgelsen desværre vil vælte over på medicinkøberne i hele Europa.

Marianne Bigum (SF): Det lyder, som om jeg fik det, som jeg ville have det. Det lyder selvfølgelig ikke godt, hvis medicinalindustrien skulle lægge omkostningen over på forbrugerne – det ville jeg heller ikke være glad for. Men så vidt jeg husker, klarer medicinalindustrien det egentlig meget godt økonomisk, så jeg vil da håbe, at de vælger at tage af noget af deres store overskud og på den måde også bidrage med et samfundsansvar i stedet for bare at lægge regningen over på forbrugerne.

3. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

3. europaudvalgsmøde 13/10 2023

4. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Punkt 16. Rådsmøde nr. 3977 (landbrug fiskeri – miljødelen) den 23.-24. oktober 2023
EUU alm. del (20231) – Bilag 42 (kommenteret dagsorden)

Miljøministeren (Magnus Heunicke): Alle punkter forelægges til orientering.

6. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentet og Rådets direktiv om revision af affaldsrammedirektivet (2008/98/EF)

– *Udveksling af synspunkter*

KOM (2023) 0420

Rådsmøde 3977 – Bilag 2 (sammenotat)

Miljøministeren (Magnus Heunicke): Forslaget er fra juni 2023, så det er forholdsvis nyt, og forhandlingerne er endnu ikke gået i gang. Vi er i gang med at analysere indholdet og konsekvenserne og ser frem til at drøfte sagen med udvalget, når vi er kommet i gang med forhandlingerne.

Formålet med forslaget er at mindske miljø- og klimaaftrykket fra tekstil- og fødevarereproduktionen. Det skal ses i lyset af, at fødevarerektoren har det største samlede miljøaftryk i EU, mens tekstilsektoren har det fjerdestørste.

Der er to hovedelementer i forslaget.

- Der skal indføres nationale reduktionsmål for madaffald – herunder madspild. Kommissionen foreslår, at fødevarereindustrien skal reducere deres madaffald med 10 pct. i 2030 i forhold til 2020-niveau, og husholdningslignende affald skal reduceres med 30 pct.
- Kommissionen foreslår, at der indføres et udvidet producentansvar for tekstiler. Det vil i praksis betyde, at tekstilproducenterne skal finansiere og organisere indsamling, sortering og håndtering af tekstilaffald.

Regeringen byder foreløbig forslaget velkommen. Vi bakker op om omstillingen til cirkulær økonomi i fødevarer- og tekstilsektoren, og vi vil arbejde for Kommissionens forslag til reduktionsmål for madaffald.

Vi er også positive over for harmoniserede EU-regler om et udvidet producentansvar for tekstiler, og vi ser frem til en diskussion med de øvrige medlemslande om, hvordan det bedst kan tage sig ud i praksis.

Marianne Bigum (SF): Det bliver enormt spændende med producentansvar på tekstilaffald og mål på madspild – to virkelig store og vigtige miljøsager.

7. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

8. Siden sidst

a) Revision af kviksølvforordningen

KOM (2023) 0395

Miljøministeren (Magnus Heunicke): Det primære formål med revisionen er at udfase brugen af kviksølv i tandfyldningsamalgam og i forskellige former for lysstofrør.

Forslaget kom i juli 2023, og udvalget modtog grund- og nærhedsnotat i september. Jeg forventer at forelægge forhandlingsoplæg i sagen sidst på året eller i starten af 2024.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

b) Ny forordning om cirkulært design af biler og bilskrot

KOM (2023) 0451

Miljøministeren (Magnus Heunicke): Formålet er at sikre en sammenhæng i reguleringen af designkrav for køretøjer og affaldsbehandlingen, således at designkrav i produktionsfasen baner vejen for en mere effektiv affaldsbehandling og ressourceudnyttelse.

Forslaget er netop kommet i dansk sprogversion, og udvalget vil derfor snart modtage et grund- og nærhedsnotat.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

c) Sag ved EU-Domstolen, hvor Danmark har intervenseret (sagsnr. C-311/22)

EUU alm. del (20211) – Bilag 729 (notat om afgivelse af indlæg)

Miljøministeren (Magnus Heunicke): Sagen udspringer af en dansk straffesag ved Højesteret og handler om fortolkning af IE-direktivet om industrielle emissioner.

Generaladvokaten er kommet med sit forslag til afgørelse, som på en række punkter stemmer overens med Danmarks opfattelse. Sagen kan få indflydelse på, hvornår slagterier skal have en miljøgodkendelse.

Hvis udvalget vil vide mere om sagen, kan man læse det notat, som er oversendt i september 2022 (EUU Alm. del Bilag 729).

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

d) Glyfosat

Punktet fremgår ikke af dagsordenen, men emnet blev rejst af udvalget under mødet.

Marianne Bigum (SF): Jeg har fået at vide, at der i dag ikke blev fundet flertal i komitéen for hverken at godkende eller afvise glyfosat. Giver det anledning til, at ministeren kommer tilbage og forelægger et nyt forhandlingsoplæg, så vi kan få lov til at genoverveje den danske position?

Miljøministeren (Magnus Heunicke): Det er nu den anden komitésag, jeg har forelagt i Europaudvalget på ret kort tid. Det er meget sjældent, at vi gør det – det er kun i sager af større rækkevidde. Det vurderede vi, at denne sag var, hvilket udvalget var enig i, så det var jeg tilfreds med. Men der er i hvert fald ikke præcedens for at forelægge et nyt forhandlingsoplæg, efter der er givet mandat. Så jeg tænker ikke, at det vil være relevant.

Punkt 17. Rådsmøde nr. 3976 (retlige og indre anliggender) 19. oktober 2023

EUU alm. del (20231) – Bilag 42 (kommenteret dagsorden)

Udlændinge- og integrationsministeren: Jeg forelægger alle punkter til orientering.

10. Schengenrådets generelle tilstand ("Schengen-Rådet") Schengen Barometer

– *Udveksling af synspunkter*

Rådsmøde 3976 – Bilag 3 (sammenotat side 2)

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek): Drøftelserne om Schengens generelle tilstand ventes at tage udgangspunkt i seneste udgave af Kommissionens såkaldte Schengenbarometer med data på centrale områder.

Schengenbarometeret ventes bl.a. at indeholde status med hensyn til indre grænser. Kommissionen vil formentlig fremhæve den formelle høringsproces, som Kommissionen i maj 2023 indledte med de lande, der midlertidigt har været nødt til at genindføre intern grænsekontrol, herunder Danmark.

Schengenbarometeret ventes også at give status for situationen vedrørende de ydre grænser. Kommissionen ventes her at fremhæve, at de ydre grænser er under stigende pres.

Fra dansk side er det vigtigt, at drøftelserne i Schengenrådet først og fremmest fokuserer på udfordringerne ved de ydre grænser og bekæmpelse af sekundære bevægelser.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

11. Implementering af interoperabilitet

– Status

Rådsmøde 3976 – Bilag 3 (samlenotat side 5)

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek): Punktet vedrører implementeringen af større it-systemer på området for retlige og indre anliggender. Det drejer sig bl.a. om EU's nye ind- og udrejsesystem (EES) og systemet for rejsetilladelser til visumfri personer (ETIAS). Her til kommer muligheden for at kunne tilgå oplysninger på tværs af systemerne, altså interoperabilitet.

It-systemerne og interoperabilitet udgør et vigtigt bidrag til at styrke kontrollen med de ydre grænser. Desværre har implementeringen som bekendt været præget af flere forsinkelser. I praksis har der ikke været en fælles EU-tidsplan siden slutningen af 2022. Det skyldes primært forsinkelser fra EU's side i udviklingen af det kommende ind- og udrejsesystem.

Forsinkelserne har konsekvenser for vores implementering af systemerne i Danmark i forhold til økonomi og ressourcetræk hos myndighederne.

Det er forventningen, at der ved rådsmødet vil blive fremlagt en ny fælles EU-tidsplan for implementering af alle systemerne. Det er vigtigt, at vi får en ny EU-tidsplan, så vi i Danmark og de andre EU-lande kan genplanlægge vores nationale implementeringsplaner.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

12. Migration- og asylpagten

– *Fremskridtsrapport*

KOM (2016) 0272, KOM (2016) 0467, KOM (2020) 0612, KOM (2020) 0613, KOM (2020) 0610

Rådsmøde 3976 – Bilag 3 (samlenotat side 9)

EUU alm. del (20231) – Bilag 51 (svar på UUI alm. del – svar på spm. 413)

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek): Rådet nåede den 4. oktober 2023 til enighed om forordningsforslaget om håndtering af krisesituationer og force majeure på migrations- og asylområdet.

Forslaget om krisehåndtering var det sidste lovforslag i migrations- og asylpagten, som Rådet manglede at opnå enighed om. Det er en stor milepæl i forhandlingerne om et nyt europæisk asylsystem, at Rådet nu er nået til enighed om hele migrations- og asylpagten efter mere end 3 års svære forhandlinger.

Det forventes, at det spanske formandskab på rådsmødet den 19. oktober vil give en status på forhandlingerne om pagten, herunder en status på trilogforhandlingerne med Europa-Parlamentet. Europa-Parlamentet har efter sommeren sat trilogforhandlingerne på pause, indtil Rådet kunne nå til enighed om forslaget om krisehåndtering. Da der nu er opnået enighed om dette forslag, forventes det, at Europa-Parlamentet vil sætte fart på trilogforhandlingerne om alle lovforslag.

Regeringen bakker det spanske EU-formandskab op i forhold til at sikre fremdrift i trilogforhandlingerne med Europa-Parlamentet med henblik på vedtagelse af retsakterne under migrations- og asylpagten inden udløbet af den nuværende lovgivningsperiode. Men det er også vigtigt, at den lovgivning, der vedtages, bidrager til at reducere irregulær migration mod EU, reducerer sekundære bevægelser og giver bedre statistik og data om migration inden for Unionens område. Derfor arbejder regeringen for, at der på den ene side opnås et hurtigt kompromis, men dog på den anden side et kompromis, der sikrer et bedre asylsystem i EU.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

13. Asyl og migration: ekstern dimension

– *Udveksling af synspunkter*

Rådsmøde 3976 – Bilag 3 (samlenotat side)

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek): Det spanske formandskab har oplyst, at de forventer, at det bliver en frokostdrøftelse.

Punktet skal ses i lyset af den store stigning af irregulære grænseskrydsninger og asylansøgninger, som EU har oplevet i 2022 og 2023. Det sætter systemerne under enormt pres. Derfor er det en situation, der følges tæt i Rådet.

Der arbejdes hårdt for at håndtere situationen ved de ydre grænser. Senest har Kommissionsformanden, Ursula von der Leyen, præsenteret en tipunktsplan for Lampedusa, der skal afhjælpe den store belastning af det italienske asyl- og migrationssystem.

Helt konkret har EU's asylagentur allerede annonceret, at man fordobler antallet af medarbejdere på øen. Det fremgår bl.a. også af tipunktsplanen, at tilstedeværelsen af EU's grænseagentur, Frontex, skal styrkes.

Samtidig er der stort fokus på at indgå partnerskaber med vigtige tredjelande på migrationsområdet med henblik på at forebygge den irregulære migration mod Europa.

Regeringen støtter op om den styrkede indsats på den eksterne dimension. Derudover mener regeringen, at der som supplement til migrations- og asylopagten er behov for en reform af EU's asylsystem, der for alvor bryder med den nuværende incitamentsstruktur, som virker til fordel for griske menneskesmuglere og får mennesker til at tage på livsfarlige rejser over Middelhavet.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

14. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

15. Siden sidst

a) Forslag til forordning om supplerende procedureregler for håndhævelse af forordning

KOM (2023) 0348

KOM (2023) 0348 – Bilag 1 (grund- og nærhedsnotat)

b) Direktiv om udveksling af oplysninger mellem medlemsstaternes retshåndhævende myndigheder

KOM (2021) 0782

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

FO Punkt 18. Rådsmøde nr. 3977 (landbrug fiskeri) den 23.-24. oktober 2023

EUU alm. del (20231) – Bilag 42 (kommenteret dagsorden)

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen): Punktet om fiskerimuligheder i Østersøen forelægges til forhandlingsoplæg. De øvrige punkter er til orientering.

FO 1. Kommissionens forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2024 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande i Østersøen og om ændring af forordning (EU) 2023/194 for så vidt angår visse fiskerimuligheder i andre farvande

– *Politisk enighed*

KOM (2023) 0492

Rådsmøde 3977 – Bilag 1 (sammenotat side 2)

KOM (2023) 0492 – Bilag 2 (notat om forhandlingsoplæg)

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen): Forslaget indeholder kvoter for ti bestande.

Situationen i Østersøen er desværre fortsat udfordret. Det er alvorligt både for det erhvervsmæssige og det rekreative fiskeri, og andre faktorer end fiskeri spiller også en rolle i forhold til bestandsituationen.

Kommissionen har valgt en forsigtig tilgang for visse bestande ved at foreslå lavere kvoter, end den videnskabelige rådgivning giver mulighed for. Kommissionen begrundes det særlig med hensyn til blandede fiskerier af rødspætte og torsk samt brisling og sild. For bestande med rådgivning om ingen fangst foreslår Kommissionen begrænsede bifangstkvoter.

Forslaget lægger op til, at der fortsat alene vil være bifangstkvoter på vesttorsk, østtorsk, vestsild og laks. Kommissionen mener også, at centralsild som noget nyt alene bør være en bifangstkvote.

Bifangstkvoterne på vesttorsk og vestsild reduceres samtidig kraftigt. Oveni kommer videreførelse af lukkeperioder. Kommissionen foreslår dog en uændret kvote på rødspætte, som har det godt.

Mit udgangspunkt vil være, at fiskerimulighederne som et generelt princip bør fastsættes på grundlag af forvaltningsplaner, den videnskabelige rådgivning og målsætningen om maksimalt bæredygtigt udbytte i henhold til den fælles fiskeripolitik. Jeg vil have fokus på, at der bør være bifangstmængder til rådighed, så andre fiskerier kan fortsætte. Det gælder særlig fiskerier efter fladfisk og brisling.

For det rekreative fiskeri efter torsk foreslås en fuldstændig lukning i 2024, mens de nuværende restriktioner for laks foreslås videreført. Det er en svær situation for det rekreative torskefiskeri. I lyset af den alvorlige situation for torsk har jeg dog forståelse for, at alle må bidrage til genoprettelsen af torskebestanden, og at det indebærer, at torsken må have en pause for det rekreative fiskeri i 2024.

Jeg vil understrege, at forhandlingerne ser meget vanskelige ud. Det er ikke et nemt udgangspunkt.

Hvad angår fiskerimuligheder i andre områder vil jeg gentage, at jeg arbejder for at få en højere kullerkvotestørrelse allerede i år – altså i 2023 – for at øge kullermængden især i Skagerrak og Kattegat. I øjeblikket er kvoten meget lav i forhold til den biologiske rådgivning. Men det kan kun ske efter aftale mellem EU, UK og Norge. Jeg har været i kontakt med fiskerikommissæren og min britiske kollega om sagen. Jeg vil også tage fat i min norske kollega.

Der skal også fastsættes en kvote for sperling fra den 1. november 2023. Den biologiske rådgivning er lige kommet. Nu skal der være konsultationer mellem EU og UK.

Endelig kan det ikke udelukkes, at sagen om intern fordeling af makrel også vil blive drøftet. Vi arbejder fortsat for en løsning med udgangspunkt i forhandlingsoplægget fra den 23. september 2022.

FO Regeringens forhandlingsoplæg går derfor ud på, at man fra dansk side tilslutter sig forslaget til fiskerimuligheder i Østersøen for 2024 eller et kompromisforslag, der kan opnås enighed om, idet man

- lægger stor vægt på, at fiskerimulighederne for 2024 som udgangspunkt fastsættes i overensstemmelse med det generelle princip om, at fiskerimulighederne fastsættes på grundlag af forvaltningsplaner, den videnskabelige rådgivning og målsætningen om maksimalt bæredygtigt udbytte.
- lægger stor vægt på, at der for bestande med bifangstkvoter er løsninger, der sikrer fortsat fiskeri efter andre bestande.
- støtter fastsættelse af restriktioner for det rekreative fiskeri for bestande, som er i meget dårlig tilstand, herunder pause i det rekreative fiskeri efter torsk i Østersøen i 2024, og maksimum en laks pr. dag i det rekreative fiskeri, idet der ikke bør skelnes til, om laksen er fedtfinneklippet eller vild.
- lægger vægt på, at supplerende tiltag er målrettede, afbalancerede og tager højde for bestandssituationen.

Derudover at man fra dansk side

- lægger stor vægt på, at der fastsættes fiskerimuligheder for sperling i Nordsøen og Skagerrak fra 1. november 2023 under hensyntagen til den biologiske rådgivning.
- lægger stor vægt på, at fiskerimulighederne for kuller i Skagerrak og Kattegat forhøjes i 2023 og 2024 i forhold til de nuværende fiskerimuligheder.
- lægger vægt på, at der fastsættes EU-fiskerimuligheder for lodde, når et eventuelt tilbud fra Grønland foreligger.

Marianne Bigum (SF): Vores rekreative fiskeri er enormt presset, og det bliver ikke bedre af, at det går meget langsomt fremad med at få genoprettet bestandene af torsk og sild i Østersøen på trods af de allerede omfattende restriktioner samt målrettet fiskeri.

Der bør ses kritisk på bifangster og ulovligt udsnid samt mere generelt på beskyttelse af økosystemerne i havmiljøet. SF mener derfor, at regeringen bør arbejde for, at kvoterne for bifangst af torsk og sild betinges af anvendelse af de mest selektive fangstredskaber, samt at der anvendes obligatorisk elektronisk monitorering med kameraer med henblik på at reducere ulovligt udsnid og snyd med fangstopgørelserne.

Derudover bør regeringen benytte den – desværre – kollapsede torskebestand som en anledning til at presse på for en langt stærkere europæisk beskyttelse af økosystemerne i havet. Regeringen bør således arbejde for et entydigt krav om forbud mod bundtrawl som minimum i beskyttede havarealer. Regeringen bør desuden arbejde for en langt hårdere justits over for de lande – herunder Danmark – som ikke er på ret kurs i forhold til at leve op til kravene i EU's vandrammedirektiv, ikke mindst i forhold til kvælstofudledninger til havmiljøet.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen): Vi har et kameraprojekt kørende i Danmark, og vi er i gang med at gennemgå erfaringerne derfra. Jeg vil vende tilbage, når vi ved, hvordan vi som regering stiller os i den sammenhæng. Der er fordele ved elektronisk monitorering, men der er også ulemper for arbejdsmiljøet.

Fiskerikommissionens anbefalinger kommer snart, og efter det vil regeringen tage stilling til fiskeriet som et samlet hele, herunder også bundtrawlsproblemet.

Som jeg ser det, er det klogt, at vi har bifangstkvoter, så vi kan fiske efter de arter, som har det godt – ellers vil det kunne lukke fiskeriet fuldstændigt. Men der skal selvfølgelig være balance mellem de muligheder, det giver, og bæredygtig fangst.

Formanden (Niels Flemming Hansen): Jeg kan konkludere, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Danmarksdemokraterne, Dansk Folkeparti, Alternativet og Theresa Scavenius (UFG) har ytret sig imod det.

2. Forberedelse af årsmøde i Den Internationale Kommission for bevarelse af Tunfiskebestanden i Atlanterhavet (ICCAT)

– *Udveksling af synspunkter*

Rådsmøde 3977 – Bilag 1 (samlenotat side 14)

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen): Vi deltager for at følge arbejdet med at skabe mere information om tunens udbredelse i Skagerrak, Kattegat og Øresund.

Henrik Møller (S): En del lystfiskere i Nordsjælland, der er kommet i klemme på grund af lave torskebestande, har i år haft en god indtægt på tunsafari. Der er et kæmpe marked for catch and release, og det skulle ikke påvirke bestanden. Jeg kan forstå, at Danmark ikke har meldt ind på det område, men i Nordsjælland er der stor interesse for ikke at blive udelukket fra at kunne lave tunsafari. Vil regeringen følge med i udviklingen på området?

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen): Det er korrekt, at Danmark ikke har meldt ind på området endnu, da tunen stadig er ny i danske farvande. Vi har derfor ingen kvote på nuværende tidspunkt, men det kan vi godt undersøge om vi skal have. Vi kan enten byde ind på en kvote eller bytte os til en i forhandlingerne. Jeg ser det som en fin mulighed at gå ned ad den vej, så din pointe er noteret.

Marianne Bigum (SF): Er der behov for kvoter, hvis der er tale om catch and release? Catch and release er ikke voldsomt indgribende i bestanden, og vi har et helt unikt forhold i Østersøen, hvor tunene kommer ind i en tragt – alle andre steder skal man sejle langt for at se dem. Så det kunne være en rigtig spændende mulighed.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen): Jeg vil gerne undersøge, om det kræver en kvote at lave catch and release. Det må bero på en faglig vurdering af, om tun kan trækkes op og smides ud igen og stadig overleve.

3. Markedssituationen for landbrugsvarer

- *Information fra Kommissionen og udveksling af synspunkter*
 - Rådsmøde 3977 – Bilag 1 (samlenotat side 17)
 - Rådsmøde 3966 – Bilag 4 (skriftlig forelæggelse af 13/7-23)

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen): Fokus for drøftelsen vil igen være konsekvenserne af den russiske invasion af Ukraine. Den ukrainske landbrugsminister, Mykola Solskyi, forventes at deltage i mødet. Jeg mødte ham også tidligere på ugen, da jeg var i Lviv i Ukraine for at styrke vores samarbejde på landbrugs- og fødevarerområdet.

Den 15. september 2023 valgte Kommissionen ikke at forlænge midlertidige restriktioner på import af visse landbrugsvarer fra Ukraine til fem nabolande i EU. Den beslutning bakker vi fra dansk side fuldt op om.

Desværre har Polen, Ungarn og Slovakiet valgt at indføre nationale importrestriktioner. Det er derfor vigtigt, at Kommissionen følger situationen nøje, og at det indre marked og vores forpligtelser over for Ukraine respekteres.

Kommissionen er i dialog med Ukraine og nabolandene om at finde en holdbar løsning baseret på et ukrainsk forslag til en handlingsplan.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

4. Kommissionens forslag til Rådets forordning om åbning og forvaltning af autonome EU-toldkontingenter for visse fiskevarer i perioden 2024-2025

- *Sagen er ikke på dagsordenen til rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 23.-24. oktober 2023, men forventes vedtaget på et kommende rådsmøde*
 - KOM (2023) 0496
 - Rådsmøde 3977 – Bilag 1 (samlenotat side 22)

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen): Fra dansk side arbejder vi generelt for liberalisering af told- og markedsadgang fra tredjelande. Regeringen anerkender dog, at der i den aktuelle situation er behov for en balanceret tilgang. Der forudses vanskelige fiskeriforhandlinger med tredjelande for 2024, hvor denne sag vil kunne blive brugt som forhandlingsbrik.

Det er centralt, at der opnås et acceptabelt kompromis for hele Rigsfællesskabet. Det gælder især i forhold til rejer, der er af stor interesse for Grønland.

Forslaget er ikke på dagsordenen for rådsmødet, men ventes vedtaget på et kommende rådsmøde.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

5. Kommissionens forslag om Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fastlæggelse af bevarings-, forvaltnings- og kontrolforanstaltninger, der gælder i området omfattet af konventionen om fremtidigt multilateralt samarbejde i det nordøstlige Atlanterhavsfiskeri, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/1241, Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1224/2009 og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 1899/85 og forordning (EU) nr. 1236/2010

– *Sagen er ikke på dagsordenen til rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 23.-24. oktober 2023, men forventes vedtaget på et kommende rådsmøde*

KOM (2023) 0362

Rådsmøde 3977 – Bilag 1 (samlenotat side 26)

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt, men henviste til samlenotatet.

7. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

8. Siden sidst

a) Revision af kviksølvforordningen

KOM (2023) 0395

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

b) Ny forordning om cirkulært design af biler og bilskrot

KOM (2023) 0451

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

c) Sag ved EU-Domstolen, hvor Danmark har intervenseret (sagsnr. C-311/22)

EUU alm. del (20211) – Bilag 729 (notat om afgivelse af indlæg)

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

d) Fiskerimuligheder i bl.a. Nordsøen, Skagerrak og Kattegat for 2024

Punktet fremgår ikke af dagsordenen, men blev tilføjet under mødet.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen): I slutningen af oktober forventes Kommissionen at fremlægge første del af forslaget om fiskerimuligheder i bl.a. Nordsøen, Skagerrak og Kattegat for 2024, hvor der også er danske interesser på spil.

Forslaget vedrører bl.a. forhandlingerne om de bestande, som er delt med Norge og UK, så det er et kompliceret forhandlingsforløb. Det betyder også, at Kommissionens forslag ikke vil indeholde ret mange tal og forslag til kvotestørrelser. Det gælder ikke mindst for de mest centrale arter for Danmark. De afventer nemlig forhandlinger med netop Norge og UK.

Forslaget indeholder dog kvoterne i Kattegat, som hovedsageligt er rene EU-bestande, så her vil forslaget formentlig indeholde tal.

I vil modtage et grund- og nærhedsnotat med en nærmere beskrivelse af sagen, efter at vi har fået forslaget.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

e) Sag ved EU-Domstolen (sagsnr. C-330/22)

Punktet fremgår ikke af dagsordenen, men blev tilføjet under mødet.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen): Sagen er anlagt af en irsk ngo mod Irland. Det er en præjudiciel forelæggelse. Umiddelbart vedrører den de vestlige farvande, men afgørelsen kan også få konsekvenser i andre farvandsområder.

Sagen vedrører visse kvoter i de vestlige farvande, som for 2020 i Rådet var fastsat til bifangstkvoter på mere end 0 i en situation, hvor den videnskabelige anbefaling var ingen fangst.

Generaladvokaten kom med sin udtalelse den 15. juni 2023. Generaladvokatens vurdering er, at Rådet i den pågældende situation overskred målsætningen om maksimalt bæredygtigt udbytte senest i 2020 i grundforordningen om den fælles fiskeripolitik.

Vi afventer nu EU-Domstolens afgørelse. Det er uvist, om den når at komme i indeværende år.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

FO Punkt 19. Forslag om foranstaltninger til reduktion af omkostningerne ved etablering af gigabitnet til elektronisk kommunikation

– *Nyt forhandlingsoplæg*

KOM (2023) 0094

KOM (2023) 0094 – Bilag 2 (samlenotat)

EUU alm. del (20231) – Bilag 42 (kommenteret dagsorden)

KOM (2023) 0094 – Bilag 3 (notat om forhandlingsoplæg)

EUU alm. del (20222) – Bilag 544 (udvalgsmødereferat side 792, senest behandlet i EUU 12/5-23)

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard): Jeg forelægger forslaget til forhandlingsoplæg.

Forslaget har til formål at gøre det lettere og billigere at udrulle net med meget høj kapacitet. Det gælder især fiber og 5G. Forslaget ophæver det eksisterende infrastrukturdirektiv. Forslaget skal således gøre det lettere for teleoperatørerne at få adgang til eksisterende infrastruktur som tomrør og master. Typisk bruger flere operatører de samme master. Det skal også gøre det lettere at få information om, hvor sådan infrastruktur findes, og der stilles også krav om, at operatørerne skal koordinere anlægsarbejder. Dermed kan det blive lettere for flere selskaber at lægge kabler ned, når en vej alligevel skal graves op. Graveomkostninger er en væsentlig del af at udrulle denne infrastruktur.

Kommissionen vurderer, at den økonomiske effekt på EU-plan er en optimering på ca. 100 mia. kr. Det er et beløb, der er værd at tage med, og det vil kunne forcere udrulningen af højhastighedsteleinfrastruktur betydeligt fra 250.000 til 470.000 km.

Danmark har et lidt specielt udgangspunkt, fordi vi har en ret veludbygget teleinfrastruktur.

FO Regeringen støtter generelt initiativer, der har til formål at reducere omkostningerne ved udrulning af bredbåndsnet og at tilskynde til en hurtigere udrulning.

- Regeringen lægger vægt på, at medlemsstaterne får den nødvendige fleksibilitet til at kunne tilpasse reglerne til nationale forhold og til at bevare eksisterende, velfungerende løsninger.
- Regeringen lægger vægt på, at medlemsstaterne får den nødvendige fleksibilitet til at kunne undtage krav om adgang til offentlig fysisk infrastruktur som følge af hensyn til kritisk infrastruktur, sikkerhed m.v.
- Flexibiliteten vil bl.a. kunne sikres ved, at lovgivningsinstrumentet blev ændret til et direktiv – ligesom de nuværende regler. Hermed kan implementeringen af reglerne bedre passes ind i national lovgivning. Regeringen lægger derfor vægt på, at forslaget vedtages som et direktiv snarere end en forordning.
- Regeringen lægger stor vægt på, at de økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og virksomheder, som følger af forslaget, begrænses. Det kan den rette balance mellem harmonisering og fleksibilitet bl.a. sikres ved, at medlemsstaterne får mulighed for at tilpasse

reglerne til nationale forhold – eksempelvis hvordan organiseringen af forskellige nationale og lokale myndigheders kompetence- og opgavevaretagelse skal være.

- Forslaget stiller endvidere krav om, at ansøgnings- og tilladelsesprocedurer forenkles og digitaliseres. Der lægges bl.a. op til, at hvis en myndighed ikke har udstedt eller afslået en tilladelse inden for 4 måneder, skal tilladelsen anses for at være givet ved stiltiende accept. Regeringen lægger i den forbindelse stor vægt på, at tilladelser – f.eks. bygge- og landzonetilladelser – og ret til adgang ikke skal kunne gives som følge af stiltiende accept. Det er nødvendigt for at sikre, at vi fortsat kan varetage hensyn til landskab, natur, miljø og naboer.
- Endelig lægger regeringen vægt på i videst muligt omfang at bevare de rettigheder, som teleoperatørerne i dag har i medfør af bl.a. masteloven og graveloven.

Marianne Bigum (SF): SF støtter forhandlingsoplægget. Vi noterer os, at regeringen vil arbejde for, at tilladelser til anlæg ikke kan gives som følge af stiltiende accept, således at hensyn til landskab, natur, miljø og naboer fortsat kan varetages. Det er vi glade for, det synes vi er vigtigt, og vi anbefaler, at regeringen lægger stor vægt på det element.

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard): Jeg takker for opbakningen, men jeg fastholder indstillingen.

Alexander Ryle (LA): Teleindustrien (TI) finder ikke, at det giver mening at have en fælles tidsfrist for sagsbehandling på 4 måneder. Hvad er regeringens holdning til det?

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard): På den ene side kan det være o.k., at man sætter et krav til svarfrister for offentlige myndigheder. Men stiltiende accept er for vidtgående, for der kan være årsager til, at man ikke er vendt tilbage – der kan være nabohøringer, natur- og miljøhensyn og lignende. Så princippet om at indføre stiltiende accept er vi ikke glade for i dette forslag.

Formanden (Niels Flemming Hansen): Jeg kan konkludere, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Enhedslisten har ytret sig imod det.

Punkt 20. Rådsmøde nr. 3973 (miljø – Klimadelen) den 16. oktober 2023

EUU alm. del (20231) – Bilag 42 (kommenteret dagsorden)

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard): Inden for mit ansvarsområde er der sat to klimasager på dagsordenen for miljørådsmødet den 16. oktober 2023.

Revisionen af CO₂-reduktionkrav for nye tunge køretøjer forelagde jeg i sidste uge til forhandlingsoplæg. Jeg kommer derfor ikke ind på denne sag i dag.

Den anden sag omhandler opdateringen af EU's NDC for 2030. Den sag forelægger jeg til orientering.

2. Opdatering af EU's NDC for 2030

– *Vedtagelse*

Rådsmøde 3973 – Bilag 2 (samlenotat)

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard): Som følge af Parisaftalen fra 2015 er alle parter forpligtede til løbende at indsende klimabidrag – også betegnet nationalt bestemte bidrag (NDC'er).

Det spanske EU-formandskab lægger op til, at der på rådsmødet skal vedtages en opdatering af EU's klimabidrag til Parisaftalen for 2030. Der er tale om en faktisk opdatering af EU's NDC. Der skal således ikke fastsættes et nyt 2030-mål eller træffes ny beslutning herom.

Opdateringen består i, at de endelige resultater af forhandlingerne om Fit for 55-pakken, som er faldet på plads i løbet af det sidste år, medregnes i EU's NDC. Fit for 55-pakken implementerer EU's 2030-klimamål i EU's klima- og energiregulering.

Regeringen lægger stor vægt på, at EU går foran og viser globalt klimaliderskab ved at opdatere EU's NDC.

Fuldt ud implementeret forventes Fit for 55-pakken at føre til en reduktion på 57 pct. i 2030. Dermed leverer pakken mere end påkrævet for at indfri EU's 2030-mål på mindst 55 pct.

Med opdateringen kan EU samtidig vise omverdenen, at EU både træffer beslutning om ambitiøse klimamål samt forpligter sig til at implementere dem gennem konkret og bindende lovgivning. Det lægger pres på andre store udledere for også at opdatere deres NDC'er med højere ambitioner og konkret implementering.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

3. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

3. europaudvalgsmøde 13/10 2023

4. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Punkt 21. Rådsmøde nr. 3974 (transport, telekommunikation og energi – energidelen) den 17. oktober 2023

EUU alm. del (20231) – Bilag 42 (kommenteret dagsorden)

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard): Jeg forelægger punktet om EU's el-markedsdesign til orientering.

1. Forslag til revision af EU's elmarkedsdesign

– *Generel indstilling*

KOM (2023) 0148

Rådsmøde 3974 – Bilag 1 (sammenotat)

EUU alm. del (20222) – Bilag 628 (udvalgsmødereferat side 1066, senest behandlet i EUU 14/6-23)

EUU alm. del (20222) – Bilag 597 (udvalgsmødereferat side 973 FO, forhandlingsoplæg forelagt 2/6-23)

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard): Forslaget blev behandlet på sidste energirådsmøde den 19. juni 2023. Det lykkedes dog ikke opnå en politisk aftale. Det spanske EU-formandskab forsøger derfor igen. Det er dog uvist, hvorvidt det kan lykkes, da det indtil nu har været vanskeligt at løse de sidste udeståender.

Det største udestående element handler om anvendelsen af tosidede CfD'er (differencekontrakter) på eksisterende kapacitet. Det vil sige energianlæg, der allerede er i funktion, men som levetidsforlænges. Det er især fordelingen af det provenu, som CfD'erne kan generere, som der er uenighed om.

Der er to grupper af lande, som trækker i hver sin retning. Begge grupper udgør p.t. et blokerende mindretal.

Danmark tilhører den gruppe af lande, der har fokus på, at det ikke skal være muligt at hive store summer provenu ud af eksisterende kapacitet ved brug af en CfD og efterfølgende kunne fordele det til forbrugere og virksomheder, uden at det sker inden for nærmere fastsatte rammer. Det kan potentielt skævvride konkurrencen i det indre marked. Fordelingen af provenuet bør derfor som minimum ske på vilkår, der sikrer et level playing field. Muligheden for at omlægge eksisterende kontrakter og levetidsforlænge eksisterende kapacitet må således ikke bevidst bruges til at give støtte til virksomheder – og dermed omgå EU's statsstøtteregler.

Et andet emne, der kan dukke op i forhandlingerne, er brugen af kapacitetsmekanismer, og hvorvidt det skal være muligt at kunne forlænge disse i endnu en periode på 3 år. Det vil dog være skidt for klimaet, især hvis kapacitetsmekanismerne kører på kul.

Fra dansk side har vi derudover fået hegnet de fleste af vores bekymringer ved forslaget ind. Bl.a. har vi fået sikret, at kravet om brug af obligatoriske CfD'er ved nye VE-anlæg (vedvarende energi), der får støtte, ikke omfatter vores energigøer, og altså heller ikke det igangværende udbud omkring Bornholm.

2. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

3. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Mødet sluttede kl. 14.08.